

NEFELEJTS.

A L M A N A C H

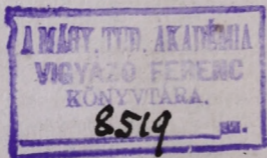
1832.

Szerkezteté

Kovacsóczy Mihály.

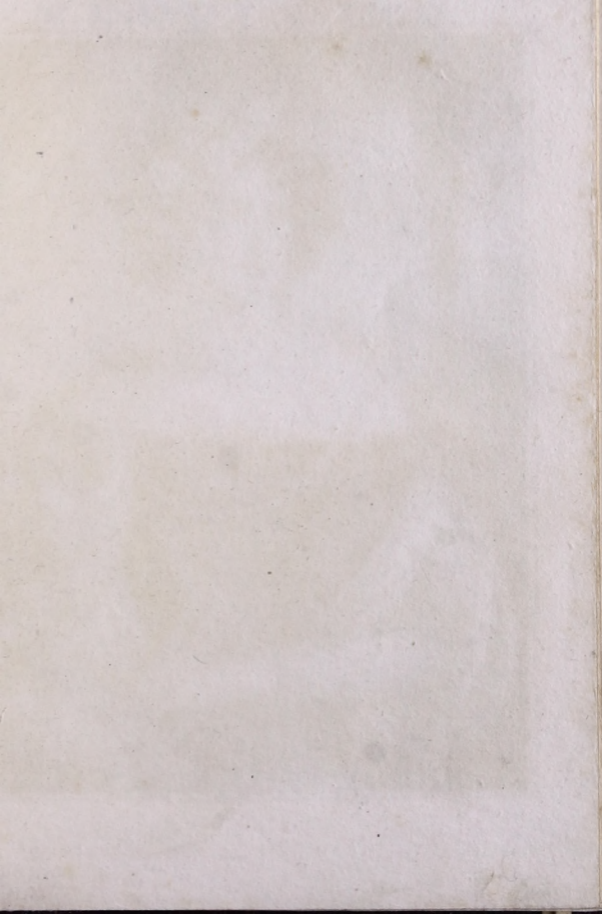
KASSÁN,

Wigand György Könyvárosnál.

Nyom. Werfer II.

Joh. Kauter geg.

Fr. Huber, gest. in Stahl, Wien.

N E F E L E J T S .

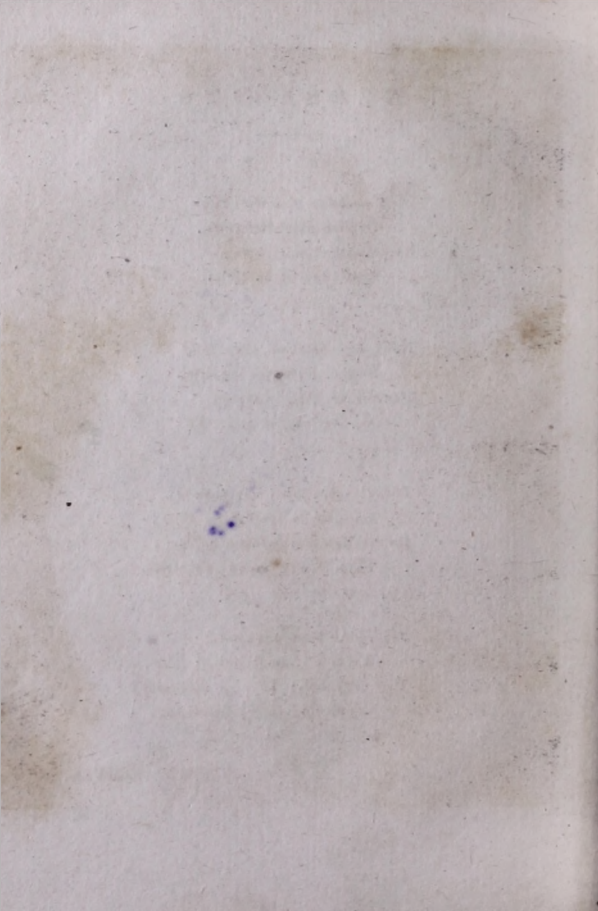
Ma serkent e' baráti szó :
Örökre szívedbe rejts ,
Bár távolba üz a' sors , ó
Igaz légy el nefelejts.

Néha egy ártatlan szép lány
Súgja : kétségbe ne ejts ,
Ezután ne légy ingovány ,
O , kérlek , el nefelejts !

Barát ! szeretlek , azt vallom ,
Lányka megvetést ne sejts ;
De ha honnom' szavát hallom ,
Fiam ! (úgy mond) nefelejts.

Jer védni igaz ügyemet ,
Fejts a' homályból ki fojts ,
Úgy szép hon ! Te bírd szívemet ,
Nyujtom , itt e' Nefelejts.

TERHES SÁMUEL.

Joh. Benda del.

F. Stuber sculpsit in Stahl. Wien.

I L K A.

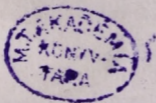
Nem e' sötét hon, vágyinak határa,
Hol csak tövist hint a' bús végezet,
'S egy percnyi kedvért addig könnyezett,
Míg némaság szállt bájoló ajkára. —

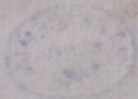
Ah! rózsá itt nem, csak gond kél nyomára
Lappangva ég benn' a' hű érezt,
'S a' sirtuláról várhat védkezet,
Melly pályabért tűz szép homlokára.

Szelíd keblébe rejtözék világa,
Titokba fejlík ott szebb lét' virága,
'S ha rózsá lángzik csendes alkony égen,

Rá száll szemének vágyva fénye,
»E' fellegen túl lennék tiszta végen,
Ott él ez árva szív' minden reménye?»

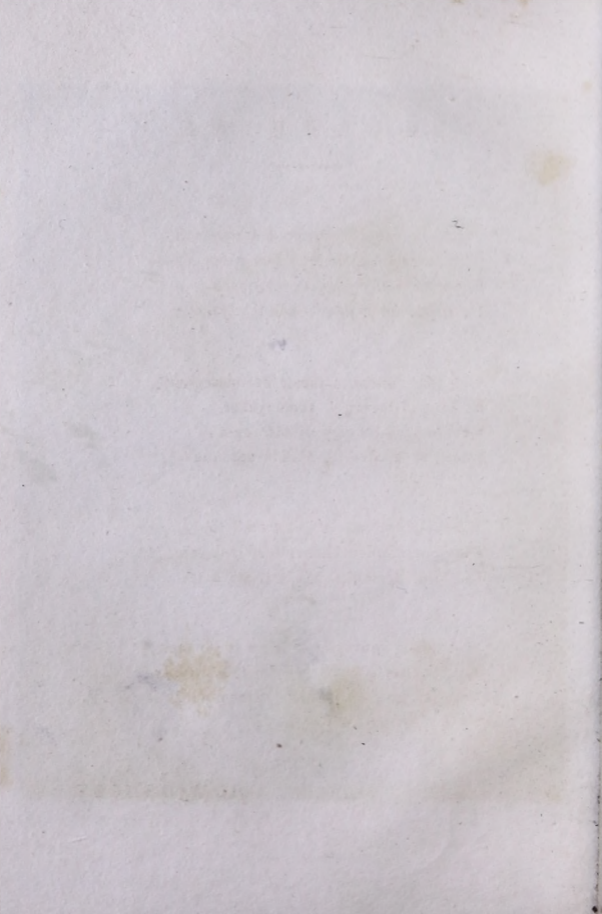
ROVACSÓCZY,

Dav. White fecit. Pinnae.

A D O L P H I N E.

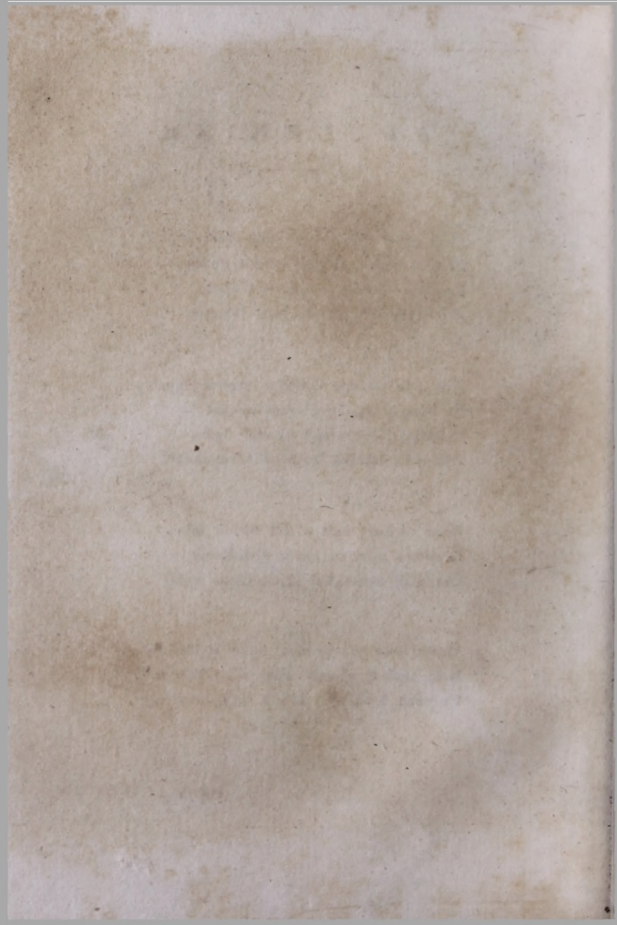
Mi bájos élte e' nyugodt szemeknek?
Fényök szerelmi kéjt 's bús emleget,
Enyelgve hódít lángzó szíveket,
De képzeményi egy körül lebegnek;

Hol érte minden szikrák szenderegnek,
És húnyni látván a' reményeket
Keblébe felkölt egy új víd' eget,
Hönnyen találva írt a' kis sebeknek.

Ezer virányt hajt a' lét termő fája,
Kinyílva minden józan élvedőnek,
Új, 's új kecskkel kínál tiszta bája,

Öröm leng szárnyán a' jelen 's jövőnek,
Nem tudhat a' szív' vágyja itt kimúlni,
Folyton kell nyílnia, 's el nem virúlni.

H O V A C S Ó C Z Y.

A' KESZTYŰ ELŐBESZÉLLÉS.

(Schiller szerint).

Vadas kertje előtt ült,
Míg a' küzdészín tele gyűlt
Ferencz Király
Hörüle az Ország' Tisztjei,
És magos padokon Szépei,
Koszorúba sok szem 's Száj.

A' mint egyet int kezével
Nyílik a' tágas rekesz-fel
Egy oroszlán komolyan ím be
Lépegete.
Némán széllyel
Nézzel,
Ott ásítózván
Serénye habozván
Hezd nyújtzkodni
'S ledül nyugodni

Ismét int a' Hirály — 's ím
Megnyílik hirtelen
Más kapu is,
Hegyetlen
Dühös szökéssel
Hi jö egy tigris,

'S látván az óroszlánt ott
Ordított,
Hajtja farkát
Csap szörnyü karikát,
Ki ki hányt nyelvel
Hörül járja, de
Ám őrizkede,
Hortyog rútúl
Addig morog dúl fúl
Hogy ódalt ledül.
Újra intés — ez mit szül!
Im a' kettős kapun egyszerre
Két leopárd szök a' küzdhelyre
'S sebessen a' tigrisre hajtnak
Harczot ohajtnak.
'S ez pedig őket megkaparitja már,
De az oroslán mozdúlt
Hangot ad, 's a' harc elmúlt.
És karikában
Küzdvággyában
Lehever a' mérges kölyök pár.

Most egy Szép' kesztyűje le—
Esik, és épen bele
Az oroslán' körébe
'S tigrisébe.

Vitéz Delorge-hoz gúnyolva így szól
Kisasszonka Kunigunda:

»Ha már csakugyan szerelme olly
Lángoló mint untig mondja
Éj nó kesztyűm' adja hát fel.»
És a' Vitéz hirtelen el —
Lehága a' szörnyü rekeszbe,
Szíve helyén volt,
Le a' halálhoz hajolt,
'S vevé a' kesztyüt merész kezébe.

Bámúlja 's borzad bele
Minden Vitéz' és Dáma' kebele,
Róla minden dicsőt monda.
Kivált szerelmes hunyorgással —
E' biztatja őt' áldással —
Fogadja már Kunigunda.
Ő pedig a' kesztyüt oda veti
»Nem kell, Dáma! köszönet!»
'S Oda hagyja, örökre oda.'

TERHES SÁMUEL.

A U R E L I A.

Múlékony évink' kétes éjjelére,
A' S z ü z igézi kéjink' hajnalát,
Imádva benne létünk' angyalát,
Lelkünk 's szívünknek bájoló vezére.

Ha szenvedélytől czélunk messze-tére,
Fékez 's szerelme rózsalánczot ad,
Dícsőre nagyra gyújtva por' fiát,
Csak tőle jő szép éltünk' körére.

Világot ébreszt-fel szeme' hatalma,
Hínt altat éd szavának zengzete,
Övé az élet' legszebb diadalma.

Hedvmennyeket rejt gazdag érzete,
'S mint a' S z ü z ott fenn csillagok' sorában,
Úgy fénylik itt a' sűrű éjszakában.

HOVACSÓCZY.

Mindenütt jó, de legjobb otthon.

München, den 1. März 1871.

„**H**a ész nincs is, csak pénz legyen! e' pedig van,” ezt szokta gyakran mondani ön' hitséggel ütvén tömött zsebére apám, — kit hogy fényesebb czím ékesítsen, Uram atyámnak kelle neveznem. — „Csak te ragyogni tudj Emíl, arany hintódon, sárkány lovaiddon minden megsüvegel, míg a' hosszú kaputos tudóst sötét meláncholiájaért szánó gúnymosolygás a' finomabb — az az pénzes — világfiától, 's egy két oldaldöfés a' sietőktől dicsőítik az utszán.” — Ez alaprajza Apám erkölcs, 's életbölcesség tudományának, mellyel engem' kis korom olta valami naggyá, dicsővé, az az : szép hintón járó pénzes Úrrá akart nevelni. — Gyermeki játékom már pénz volt, hogy utóbb bálványom legyen, 's én bábja; ifjú korom' nevelője, egy apámtól választott finom üres fő megtanított költeni, mert „van mit, 's a' nagy világ' tónja, soká nem szenvedni pénzt zsebben” — ezek valának mindennapi üdvösséges erkölcsi oktatásai. — Képzelem mint félt előre jobb lelkű olvasóm azon kísértő időponttól, mellyben mint ön' a k a r a t ú m a g a m lépendek-fel a' világ' sikos színén. Fejemben a' mi kevés hely tudni valónak, volt, — evvel tölt-meg, hogy pénzem van 's a' ki evvel bír, az minden lehet. — Oskolái-

mat, mint egy mívelt kertet lepke módra áltlen-
gém, csak virágja körül édelegvén a' pályának
nem ügyelve a' szorgos kertész' verítékjére, mellyek
utóbb égi gyönyörrel jutalmaznák a' munkát; 's így
üres fővel, de teli erszénnyel, merész föltételekkel;
de gyenge végrehajtó erővel, büszke gondolattal,
hogy mindenben Én — vagy senki, — megvetve a'
szépnek 's hasznosnak hozzám igen alanti csendes
munkálódásait, — imádvá a' pénzt olvasztó tarka
életzajt; mármár az örvény' szélén állék, hogy
az egyszerre fenékre sodorjon. De váratlan jó a'
segéd! Apám a' fő-városba küldé ragyogni, engem'
's szép lovait bámultatni, — onnét pedig kevés idő
mulva utazni készített, 's egy pár évet legalább Pá-
rizsban tölteni; — mert Magyarországon — mon-
dá: — csak költeni sem tanulhat-meg igazán a' fő-
nomabb nevelésű ifjú. — Pesten éllék hát, 's meg-
vallom, egész gyönyörrel. — Munkás élet nem il-
lék hozzám, unalmamat pénzel úzhetém, mulatsá-
gokat, eleinte kivált szint' ezen vásárolhaték, — 's
ilyenkor mint jól kent szekér, halad az idő. Egy
magamnak engedett különczség, nevelé városi víg
kalandjaimat A' Románokban itt ott olvasott i n-
c o g n i t ó k különösen hatának lelkemre, 's
forró vágyat élesztének bennem, hasonlóan leplök-
be burkózni. Házi körületim kedvezének e' czélt

kivinni. Apám nem rég' ez előtt egy Magyarországi pusztának külföldi származásu haszonbérlője, Ehrensthal néven volt a' környékben esméretes. Iparkodás, és kedvező sors olly lábra állíták gazdagságot, hogy egy jó jövedelmű falut vétén, ön' tulajdonu földes úr, 's magyar nemes lehete Kincsházi Rangfy névvel. Eszembe ötlék hát Pestre jöttömkor hon hagyni az új nevet, 's a' régi Ehrensthallal majd vígan kalandozni. 'S valóban egy két hetek mulva már annyira belekeveredém a' zaj közzé, hogy mint főlebb is említém, szinte félthető valék már az örvénytől, melly körül kormány nélkül kavargék; midőn egy hű barátban mentő kart nyujta a' sors, hogy az, végromlásomból kiragadjon. — Egy reggel még ágyban valék, midőn ajtómon kopogának. Félharaggal kiáltám „szabad!” mérgelődve zavart álmomért, 's egy csinos fiatal ember szerény udvarisággal lépe-bé, tiszteletemre kívánt lenni, — mondá: — 's én álmos szemmel valami segedelem kérőt nézvén benne, egy pár húszast veték elébe, hogy lerázzam nyakamról, 's a' gondolt kellemetlen szónokságtól megkéméljem. Ó bámulá tettemet, 's egész szelidséggel igyekezék tévedésemből kihozni. Apja, — mondá: — Kincsházi, falunkbeli Predikátor, ő Pesti fiatal ügyvéd, — 's megértvén itt mulatásomat földesura eránt tarto-

zó tiszteletét véle jelenthetni látogatásommal; de ha alkalmatlan, — tüstént távozik. Ezt olly szerényen, olly kedveltető hangon mondá, hogy most már igazán végig nézvén a' fiatal embert, vonásaiban olly valami magához vonzót láték, melly kényszeríte engedelmet kérve elébbi hirtelenkedésemről — őt' leültetni. — Beszédbe eredék, 's mind inkább megtétség az ifjú ember. — Illendón tudakozá itt létem' célját, 's én most először kezdém látni semmiségemet. Félpírúlással mondám hogy csak időtöltés végett; — de későbbben külföldre szándékozom utazni. „Honunk' nagy urai fölöttébb boldogok,” — folytatá ő: mert a' kívül hogy ön' kedvökre tölthetik napjaikat, melly sokféle útjok van, mellyen másoknak is használhatnak, — mint hatalmokban van áldozatokat tenni az édes honnak, 's a' t. míg a' szegény sorsút ön' élelméről aggódásában lepimég a' kora halál, 's kidúl a' nélkül, hogy egy fényes nyommal jelelhetné életét, csakhogy egyetlen vigasztalására, nem ön' vétkéből!” Álthatva hallgatám a' fontos beszédet, lelkembe vága minden szó, szívem' érinté mindeu hang, 's szégyenülve látám milly meszsze állok azon ponttól, hol kellene lennem, milly' távol még azon ideál, mellyhez lehetne közelítenem. — Hévvvel szorítám-meg a' derék ifjú' jobbját, 's kérém lenne barátom, ve-

zérem, mindenem. Látám, hogy csak a' pálya volt roszzsúl kijelelve, erőt még érzék lelkemben a' dicsőn is sükerrel haladhatnom. Kérém tanácsát barátomnak, 's ő nyíltszívvel szólla bizalmamtól lelkesítve. Újra említém neki az útazást, de kedvetlenségem is jelentém tőle, mert mindenütt jó, de legjobb otthon. — E' példabeszéd gyenge korom ólta mélyen gyökerezék szívemben, — 's csak a' honnak, csak a' honban élni, a' tőle vett javakat ön' keblében neki visszaajándékozni, — ez új gondolat egész Enthuziasztává teve. De ő mérséklé hevetet. Utazás minden esetre szükséges lesz', — mondá: — de csak helyén. Látni kell a' külföldet mint díszlik ott a' szorgalom, mint virít birodalmakat a' közhaszonra munkálódás, — látni kell a' hijányt mi itt, ott, még pótolatlan, — a' hibát, mi erre, arra, becsúszhatott; de esmerni kell elébb ön' honunkat, hogy hasonlítást tehessünk, 's így sem vak imádóji a' külföldnek, sem átalkodott gyülölőji ok nélkül ne legyünk. — A' gondolat tetszék, 's egy időre lemondék az útról. Ez csak könnyen ment, de apámat égbe szálló plánumaitól elvonhatni lehetetlennek látám. Fortélynak nem lehet be nem csúszni, 's a' játékúl fölvelt incognitóban segédet lelék. Megírák Apámnak hogy már Berlinben vagyok, hol egy pár évet legalább szándékozom töl-

teni. Levelet 's pénzt útasítson számomra Pestre Ligeti barátomhoz, a' Prédikátor' fiához, tőlem is ő általa fog kapni választ. — 'S így apámnak a' Kincsházi Rangfy Emíl, Berlinben a' nagy világban édelgett, — én pedig mint Ehrensthal Pesten maradtam. —

Napjaim' több részét oskoláim' híjánjának pótlásával töltém, 's ebben barátom mély itélettel választott könyveivel segített. Nem mondtam azért le minden világi gyönyöről. Előbbi éltém' folyásából megmaradt szelességem gyakran játékot űze velem, mi néhány édes kalandok' emlékéét hagyá szívemben. Pénzt a' Berlini nagy világ' rovására annyit kapék hazúrlól, hogy nagyobb részét félretehete félhető szükségre, még is közepszerűnél magasabb szerepet játszhaték. Így folyának dolgaim, midőn egy délután könyvet unva sétálni indulék. Mult esti mulatóságomra eszmélék, melly elég romános képzeteket költe fejemben! Az Egész ebből állt, hogy játékszínben valék, hol egy varázsló bámultatá ügyességét, 's hol a' többek közt egy Lózsiban ideáljokra látzának lelmi vágyaim, csakhogy mint valódi ideál magosan lebegett fölöttem — én alatt állék, — 's hon felejtett szemüvegem nem valósíthatá egész pompájában az égi lényt. — A' varázspálcza juta eszembe, mellyel olly kedves változásokat lehetne

külső életben is úzni. Teszem: a' kosárral ajándékozott kérő milly' örömmel változtatná i g e n n é a' menyjét rontó n e m e t, — az adós milly' gyönyörrel varázsolná terhes kötelezőleveleit nagy számú banknoftákká, — a' borszomjas milly' kényvel csinálna a' Duna' szőke habjaiból Tokaji nektárt, — az Író milly biztató reménnyel tenné a' munkájára rohant kegyetlen kritikát, nagylelkű előfizetők' névsorává; — 's én is, — gondolám: — milly' édelegve varázsolnám karjaim közzé a' tegnap homályban látott Szépet! 'S itt gondolatim, a' szánandó házasulandók' kétes sorsára tévelyedének. Milly' boldogság volna, gondolám, — ha egy varázspálcza mindenkinek kijelelné a' boldogító választandót, a' sok földi éden rablók közzül, — hány boldog pár diszlenék így az életben, hány bús fohásztól mentné ez meg az ártatlanul szenvedő levegőt! — 'S ím', egy nyereség áhító Izrael' fia csinos pálczákkal kínálna útamban, 's a' földi szó, földi ajakból, szélt dulá égi álmaimat. Az egész, olly romános öszszefüggésben látszék kalandozó képzeletimmal, hogy nem lehet meg nem állnom, 's egy tekintetet nem vetnem az ajánlott pálczákra. Emberére látszék akadni a' Zsidó, 's használá megállapodásomat, magasztalva illegetvén kezembe egyet pálczái közzül. — Mosolyogva — az elébb gondoltak' tekinteté-

ből — ereszkedém alkuba a' kívánt varázspálcza fölött, 's elégedten hagyám-el a' jól fizetett árulót, magam is tetszést lelve a' reménytelen vásárlott jószágban; 's szinte hitttel várom, kit fog új pálczám számomra kijelelni, — mert ha ez valamit nem jelent, úgy vakon igazgat bennünket a' sors — gondolám; de az csak arra fordult, merre fordítám, 's már csökkent reménnyel a' hídnál valék. — Sok volt a' nép, — bámult szájtátva a' dologtalan, sietett izzadva a' munkás, tolongás volt a' néha ált menő Szép körül, kocsin robogott-el az úr, fáradtan szédelgett a' szegény, 's néhány ülést unt Dáma, sétálni csalatva a' kellemes időtől. A' tárgyak' tarkasága engem' is megállapított, 's hátra tevém pálczám', hogy árát rajt' legalább önkényemre kitámaszkodva, nézzek én is a' nézőkkel, — a' mint hátam megett hirtelen egy sikóltás voná magára az újságon kapó közfigyelmet. Én, vagy inkább rosz jelű pálczám vala az indító ok. Hátra nem néztemben rezes vége a' sok között egy finom kis lábra esék, 's rásullyosodott testem, nem a' leggyengédebb érzést okozhatá asszonyának. Zavarodva tekinték körül, de ő már eltűnt. Több kalap tarkállott előttem, de ki esmerheti-meg fölül, mi baj esék alól; — 's én bizonytalanságban állék. Férfúi deliségem (galanteria) még sem engedé egészen szó

nélkül hagyni a' dolgot. Egy siető kalapos után eredék, kit legtöbb igazzal gyaníthaték a' megsértettnek, — 's beérvén engedelmet kérék a' vigyázatlanságért. Ő rám mosolyg, de épen nem úgy mint ha lába fájna, 's tévedésem világos vala. De mit tegyek? ördögi pálczámon akarám tölteni bosszúmat, de eszembe ötlék, hogy az, reményen fölüll eleget tett kötelességének, mert kijelelé az ideált, 's én valék hibás, hogy szemmel nem tarthatám. Megkegyelmezék hát neki, hogyha elkezde utat mutatni, vezessen rajt' tovább is az elillant angyal után; mert már ki van jelelve — gondolám föllengve; — de merre? de hol keressem? sohajtám búsan!

Hazafelé indulék lelkemmel a' történteken függve, 's gondatlanul hadarászék pálczámmal, a' mint az kezemből kisikamlik, 's üveg csörrenés ébresztőfől ámultomból. Egy csinos batár álla előttem, 's ennek ablakát zúzá-be kártékony pálczám. Szent borzadás hatá-ált lelkemet, megihletve a' varázs intéstől, mert bizonyosnak vélém benülni a' kijeleltet; de a' batár üres volt, csak egy fölingerelt mopszli vicsorga rám mérgesen az ülésről. E' tündér játék gondolám epével, rossz lelkekkel kell szövetségben állni pálczámnak, hogy illy csúfot üz belőlem. A' tegnapi varázsló juta eszembe 's még rá is akart

terjedni gyanúm. Pálczám beesett a' batárba, de nem merék érte nyúlni, mert az átkozot kis eb dühös zajjal védé várát, 's kezem félthetém hegyes fogaitól; kívül meg a' kocsis mordúlt rám, szelességen' káromolva, 's elégtételt sürgetve a' tett kárért. Így két tűz közzé szorulva kéréshez kelle folyamodnom, — adná-ki pálczámat, aztán majd megegyeznénk. Meglett, — 's tudakozám Uraságát. Özvegy Kéjtelki Generálisnét mondá asszonyának, 's mutatá lakását fönt az első emeletben. — Föltekinték, 's egy csipkék 's fodrok közzé aszott kép rezzente vissza. Szemei szikráztak, a' mennyire hajdani fényöknek maradványait a' bosszú visszaidézheté. A' természeti pirosság itt ott, már a' mesterkéltet látszék utólérni, melly megmaradt, de amaz, hol sárgára hol zöldre változván, szivárvány színt ada az egésznek. Most megnyílt az egykor tán bájoló száj, 's „Fidélia!” olly kétségbe esetten hangzék alá, hogy a' batárban morgó öl-eb, csaknem áldozatja lett hűségének, melly asszonyához csatlá, magasabbról esvén a' kemény kőre, de csakugyan lábra állt. Ezt egy új színváltozás követé, az ablak becsapódott, 's vége lett a' szvirázó jelenésnek. „Ez asszonyod?” kérdém a' kocsist. Igennel felelt, 's én összeszedve bátorságomat, melly valaha tetekre buzdíthata, eltökéllém fölmenni a' fergeteg

közzé, hogy magától kérjek engedelmet a' Generálisnétól. Az első szoba üres 's csendes volt, bár egy áltment zivatar' nyomai a' félig nyílt ablakon, rendetlenül álló rongyos székeken csakugyan látszának. — De mint égi vész után egész pompájában kibontakozik sötét burkai között a' mosolygó nap: úgy tűnékelő az égi alak bájt lövellő szemeivel egy ajtóból, 's nyájas üdvözlete után pálczámra tekinték, nem mutatna é felé? de az állt mozdulatlan, mintha nyugodni akarna a' nagy tett után. Elmondám esetemet, 's „Adelin!” hangzék a' belső szobákból az elébbi Fidélia hangján, melly a' mult zaj borzasztó emlékét költé-föl újra lelkemben. Magamra hagyattam bizonytalanságomnak, — gondolni akarék, de eszméletem megállt, a' szegletben meg egy pudli feküdt, melly csak mozdulatomra látszék várni, hogy egész dühhel rám rohanjon. Azért dobogó szívvel mozdulatlan váram pálczámban bízva a' sors végzést. — Megújult az égi jelenés, — 's Adelin Anyjához kére. Félék meglátni a' lázadt képet, de egy menyeyi lény' karján ki ne menne a' legdühösebb fúriák közzé is! Nyugágyán ülve fogadá köszöntésemet a' Generálisné, egy sokkal fényesebb szobában, kis ebét simogatva, mellyre, bosszúmra több gondja látszék lenni, mint rám. Elmondám pálczám' vétkét, bocsánatért akarván esdekni kézcsókommal,

de a' bosszús öl-eb rám morga 's gátot vete hódolá-
sornak. Az asszony meg' majd kétségbe - esve ro-
hant az ablakhoz, onnét leányához; „Az Istenért!
Adelin, ma hát nem mehetünk Budára. — Nem mon-
dám reggel? — mult éjji álmom e' szerencsétlensé-
get jelenté!” 's rám keveset ügyelve sétála a' szobá-
ban. Ismét megpróbállám sovány de gyűrűs kezéhez
juthatni, de az öl-eb ellenem esküdt, — hanem
asszonya látván czéломat elég kegyes volt egy csók-
ra hozzám nyujtani nagyságos kacsóját, — 's e' pil-
lanattól, több figyelmére is méltata. „Én okozám
e' zavart, — mondék — engedje hát azon szeren-
csét nagyságod, helyre hozhatnom is a' hibát.
Egynehány percz alatt itt fog állni a' kocsi, 's Nagy-
ságodét javításra küldöm.” „Sok alkalmatlanságára
lesz' kegyednek” — mondá félmosolyogva, mellyből
láthatám, hogy szeretné már ha előállna a' kocsi.
— „E' csekély szolgálat legboldogabb nappal jutal-
mazza éltemet.” — Hévvél nyúlék kezéhez 's a' szun-
nyadó öl-eb fölébredé, de asszonya most csakugyan
lecsillapítá, mellyből gyanítám, hogy már kegyébe
vett. Még egy futó tűz pillantatot az ablakban esz-
mélő Adelinre, 's lent valék. A' tört batárt igazítat-
ni rendelém, számunkra pedig egy csinos bérko-
csit vevék-föl, 's hajtaték a' Generálisnéhoz. — Ké-
szen várának már, de a' mellékszobából hangos si-

koltás hallék 's egy szobalány sietve jelenté hogy a' kis úrfinak kárt tehetne a' nagy sírás, ha hon marad. Maga is befutott a' kis Béla, 's a' gyengéd érzésű Anyának szíve repedt volna-meg, ha bé nem telt volna az egy fiu' kívánsága. Elindulánk. Én Bélával elől ülék szemközt Adelinnel, — 's ezt pálczámnak köszönhetém. Béla először anyja mellett akart ülni, 's szilaj szemekkel méregete; de utóbb magamhoz czukrozám. Adelinben mindedig semmi különös változást nem vevék észre, — nyugton ült, 's ugy látszék mintha gondolatjai nem kocsinkal járnának. A' Generálisné Fidéliáját mulatá; utóbb beszédbe eredék 's megesmertetem magam. Az Ehrensthal név esmerősnek tetszék előtte, kérdé nem volnék é rokon Rangfy urasághoz? Apámat mondám testvérének, 's ő egy különös fejbiccentéssel titkos mosolygva inte Adelinnek, ki lesüté szemeit mintha elpirult volna, de változást nem vevékészre arczán. — Elérénk a' kívánt helyet. A' kellemes tavaszi idő számos népet csala-ki mind a' két városból. — Az általános mulattatást válogatott hangművészek vevék magokra, a' különöset itt a' hódolás, ott a' tisztelet, máshol a' barátság 's szerelem szorgoskodának tellyesíteni. — Adelin' karjain a' reménybe öltözött alék' árnyiban egy el nem felejtendő órát sétálni — fő vágyja volt szívemnek. E'

közt két előttem esmeretlen úr csatlá magát hoz-
zánk. Egyikének a' Generálisné nyújtá balját,
másika Adelínnel ólte kart, 's nekem Béla maradt
társúl 's — Fidélia. Bosszúmban előre sieték, de első
esmeretségemet nem leheté máskint kezdenem. A'
kis fiú csevegett, alig győzém igennel kérdéseit, —
ntóbb fagylaltat kívána. „Azon Úrnak, ki a' Néni-
vel sétál, most is van zsebében” mondám: „kérjen
csak tőle.” „Nem szabad” felelé: „ha Adelín halla-
ná, megpírongatna otthon értte.” „Tudja mit?”
folytatám — „szóllítsa félre egy kicsit a' bácsit,
— 's meg van az egész dolog. „Tetszék javallatom
a' fiúnak 's hátra-szaladt. Örömmel nézém mint
csalja félre' az Urat, ki nem állhatván ellent a' fiú
kérttének, kényszerítve volt ujságvágyja, még in-
kább a' ház iránt érzett tisztelete által Adelínt ma-
gára hagyni. Vígán közelíték én felé, 's „Kegyed ár-
ván maradt, van é egy hű gyámra szüksége?” kér-
dém nyájasan, mellé állva a' szép lánynak. „Csak
hűséget ne említsen” — mondá „nem férfi szájba va-
ló.” „Ugy van!” igazolám szavait; „nálunk szívben
lakik a' hűség, 's örök; a' szépeknél szájban, ha-
mar kiröpül 's elenyészik. „Mosolyogva tekinté sze-
membe, 's „hamis ügyvéd” többet nem szóllhata,
mert hátunk megett „Fidélia” hangzék, 's üvöltve
szaladt-el mellettünk a' — valami pajkos gyermek-

től megpöcczentett kényes öl-eb asszonyához. Apó-
lásra vala szüksége a' megsértettnek, 's míg a' Ge-
nerálisné 's a' két Úr Bélával sopánkodának fölötte,
— én Adelínnel egyedül maradék. Probálék köze-
lebb férni szívéhez, 's erre dicsekedés nélkül száll-
va, nem kis ügyességgel bírtam; de munkámba ke-
rült csak valamit is körülte kitapogathatni. A' Ter-
mészet' országán keresztül menénk, — a' lélek tu-
lajdonokat kifejtegeténk, — társasági viszonyokkal
mulatánk egymást; 's mindezekből csak annyit
tudhaték-ki, hogy Adelin velem örömmel mulat, —
külömben egy azon Szépek közül, kiket bizonyos
szenvedély (Leidenschaft) egy tárgyhoz nem kön-
nyen köt, — kik derült arczal mulatnak hol lehet,
hogy teljék az idő, — 's kiknél ha épen valódibb
frigyre kerülne a' dolog, az érzelgő szívnek nincs
szava a' választásban, inkább cseles ész, házi kör-
nyületek, 's okos haszonlesés végzik azt. — Azom-
ban mindezek csak azért vagynak így gondolám,
mert senki még tán igazán szívérdeklőn nem lépe-
föl Adelin előtt, — talán bájfelhőkben lebegő ideál-
jának testi mássát még nem lelé, 's ki tudja? nem
én vagyok é a' boldog választott, kiben utóbb még
is valósulva, látándja a' szép lány arany álmait.
Első próbám még nem ejte kétségbe, azért a' lány
tetszék, — 's elég szerény valék emberesmérete-

met még hiányosnak hinni a' Szépnem szövevényes lelkének egy beszédből kitanulására. Csak annyi megkülömböztetést kívánék Adelintől, hogy hamásra nyájas szemmel néz — rám mosolyogva pillantson, — ezt győzelmem csalhatatlan jelének vélem vakmerőn, 's ezt ellesni föltevém magamban. — Ez alatt ismét útban valánk hazafelé, 's elég csendesen. A' Generálisnén egy kis elégedetlenség való észrevehető, — tán hogy új kalapja a' régi főn nem igen tünt szembe. Adelin egykedvűn üle, bár pillantimat nem igen látszék kerülni. Engem' gondolatim nem hagyának szólni, — Béla pedig, 's Fidélia fáradtan veszteglének. — Alig várom hogy Ligetihez repülhessek, mert ha valaha; úgy most érzém leginkább, milly' nyomorú volna az emberrésztvevő hű kebel nélkül, — 's milly' nyereség egy okos, — egy lelkes barát! Hévvél beszéllém mi történt velem, 's ő csendes mosolygással hallá kalandomat. Mutatni akarám a' varázspálczát — 's nincs. Szinte megakaréék már győződni bűbajos hatalmáról, a' mint eszembe juta, hogy Kéjtelkiéknél maradt, — 's ez megint mit jelent? „Szelességedet, megengedj” szöll közbe barátom — „'s hogy Adelin csakugyan bájoló lény. Nem haragudhattam az őszinte nyilatkozásért, mellynek tapasztalám már hasznait, egyszersmind örülék hogy pálczámért rö-

vid időn elmehetek. „Vigyázz Emíl!” folytató barátom — „a' pálya mellyre föllépél síkos. Kéjtelenké, — mint esmerem, kevésből nagyot szeret játszani, mellette fúria” — eszembe juta a' rongyos szék, — fényes szoba, Fidélia 's a' batár. — „Adelint szépnek mondják, de a' férfiak csak mulató eszközi, mint gyermeknek, a' fa-ló.” Az az átkozott egykedvűség! gondolám; de fájdalom helyesnek lelem barátom' ítéletét, azomban czélotmól el nem állék. — „Ám tégy próbát” monda barátom is — „csak hogy nyilt szemmel nézz mindenüvé, — olly helyen az emberrel hamar szembekötősdit játszanak” Vigyázatomat igérem, 's újra Adelinnél valék gondolattal, a' mint ő egy levelet hozaki Apámtól. Fölrezzente ez egykét percze álmaimból. Egyszerre a' gazdag Rangfy Úr' fia valék, egyszerre Berlinbe kelle magam' képzelnem, — jó hogy ez csak képzelet volt, — szeretém hogy itthon vagyok. Olvasám a' levelet, 's hirtelen tűzbe borúla arczom. Apám írta, hogy itthon ő gondoskodni fog míg távol leszek egy szép mátkáról számomra, 's annak — Adelint ohajtaná. Mert a' familia fényes — veté utánna: — a' leány szép, 's az anyja született báróné. Reményli is hogy helyben fogom hagyni választását. — Új életet szívék minden betűből, kéjtelgő örömmel ugrám barátom' nyakába, 's mutatám

a' levelet. Komolyan olvasá ő, 's mindég komolyabb leve sorain. Most már igazán félté, mitől félténie lehetett. Én tüstént repülni akarék Adelinhez, a' levéllel fölfedezni magam', — szerelmet esküdni, — szerelmet fogadni; de ő csillapítá hevem'. „Csendesen úrficskám!” — mondá — „a' kalandos i n c o g n i t o most legszebb szolgálatot tehet. Az álképbe burkolt Rangfy kitanulhatja mint gondolkodnak, mit éreznek felőle Kéjtelkiéknél. A' dolog valódibb megfontolást 's vigyázatot érdemel.” Én örültem, hogy itt-hon vagyok; de barátom' józan tanácsát helyben kelle hagynom. Adelinnel szorosabb társalkodásra készülék, 's fogadám Ligetinek, hogy a' mennyire lehet mérsékelt indulattal, szemmel fogom tartani az egész házat. Kevés idő mult, 's én Adelinnél mindennapos 's mint észrevevém kedves vendég levék. Egyikünk sem játszá az érzelgőt, — többször kigúnyolánk a' panaszkodó szerelmet, 's vígan élénk társalkodásunk' igaz örömeit. Olly korlátok közt tuda még is tartani a' cseles lány, hogy ön' szerelmünkre szám sohasem nyilhata, de az óhajtott megkülömböztetést tetteiből látám — 's nyugodt valék. Barátom' engedelmet rég' kérém már a' kinyilatkozásra, de ő okosan tudott ettől óvni. Ő sok nem tetszót láta társalkodásunkban, én mindent javamra magyarázék; de egy bizonyos tiszte-

let mit eránta érzék, még is szavára hallgatnom parancsolt, 's a' régiben maradék. Egyszer nagy sebtén hozá apám' ittlétét, — 's javaslá magamat, — míg ő itt mulat — sehol nem mutatnom, különösen megtiltá az Adelinhez menést, mert mint észrevevé, Apám ott többszer lesz megfordulandó. Ezen újság majd az érzelgésig elbúsított. Hová leszek én öt nap Adelin nélkül? gondolám föllengve, hány örökéletet kell addig áltkínlódnom? Csak nem pisztoly is fordult már meg eszemben; de a' javallathoz szabni magam' szükségesnek látám, azután barátom vígasztalt, hogy híven közöl velem minden történédöket, — 's magamra hagyott. Nincs egy is — sokszor gondolam magamban — a' Szépnem közt, ki egy igazán szerető férfit eléggé megjutalmazhatna, ha mindennek olly kín után kell kegyeltjéhez jutnia, mint nekem. Valóban egy férfira jobb szemekkel kellene nézniök Dámáinknak; mert ha ők akarják — csak nem elhívém már, hogy mi örök kínra is kárhoztatnók magunkat, egy bizonytalan remény sugárért. Majd elvárom — gondolám — mi lesz jutalma öt napi örök kínomnak, — fogja e' méltó koszorú diszesíteni a' férfi hűséget?

Elmult a' hosszú öt nap; Apám haza ment, 's én kiszabadulék fogságomból. Barátom mondá, hogy apám többször volt Kéjtelkieknél, hogy Ade-

lint fiának megkére, 's bogy — ott a' kérést elfogadák ; de ezt én nem hívém! Még is kevés nyugtalansággal menék másnap a' Generálisnéhoz. Szívesen, de észrevehető tartózkodással fogadott Adelín, mellyen megütkezém, — kevély pillantatokkal mére az Anyja ; de erre keveset ügyelék. Utóbb egész unalomig ölt csevegésivel, mint kit reménytelen nagy öröm ér. Mondá a' gazdag Rangfy' otlétét, — 's miket nem mondana még, ha a' másik szobában felejtett Fidélia' nyöszörgése el nem hagyatja véle a' szobát. Én epedő szemekkel függék a' szép leány' bájalakján, — 's ma először soká némán ülénk.

„Min függnek eszméleti” — kérdém végre az elmerült leányt, — „hogly olly néma kép ül ma, az édes beszédű Adelín' helyén?” — „Múlt álmimat gondolám-ált” felelt ébredő mosolygással a' leány, „'s nem tudom elhatározni valóm kívánatosb é? vagy álmaim?” — „Édeni jelenetekkel gazdagok bizonyosan azon álmak” — mondám — „mellyeket valóval fölcserélni vesztesség, — 's kegyed olly kéjelgve édeleg álmai közt?” — „Oh igen!” így érzelge ma először — „de múltrol volt a' szó ; vágyjaim jelenen boldog révbe látszanak jutni, vezér csillagom új pályára int, 's hódolnom kell az égi intésnek.” — „Adelin!” — esém szavába hévvel — „lehet jobbot nyujtani a' révbe jutott boldog sajkásnak?

valókká teremtheti é sötét álmaimat e' rég' áhított jelen? — e' kéz? — — 's bátorodva nyúlék jobb-jához; — de ő azt udvarian húzá vissza, 's borult arcza, szokatlan hidegsége zavarba ejtének. — Nem értém e félre? — eszmélék — nem vakmerőségem bántá e meg? — hol a' boldog rév? kiben valósulnak hát álmai? illy kétségözőn ömlék rám, 's szorongva 's szakadó reménnyel lesém a' némán piruló ajkak' nyíltát, mellyek közzül egy íge képes volna száz halállal fizettetni egy édeni perczet. Nem én vagyok, tán a' távolról érintett? 's kora hevem félszégyennel pirítá arczom'! „Kegyed bizonyosan félre érte engem” — mondá végre kevésbé félénk de határozó hangon — „tegnap-olta én mátka vagyok — házi környületim hozák így — most talán ért?” „Adelin az Istenért!” esdeklém — „e' kívánttalan környületeknek én áldozatok fogok lenni.” „Imádkozzék, 's az ég elengedéndi az áldozatot” — mondá félgúnnyal. Hüledezve vizsgálám a' hideg leányt, 's kérdém aztán az erőltetett lemondás' epedő hangján a' boldog vőlegényt. Rangfy Emílt nevezé, ki még Berlinben útazik. Kevésben múlt hogy magam' föl ne fedezzem; csak egy szavam karjaimba hozta volna a' büszke mátkát, — de ébredni kezdék kábulttomból, barátom' intési újra föltámadának lelkemben 's kérdém hidegölve: esméri jövendő férjét?

„Esmeretségből házasodni közsorsú emberek' szokása" mondá ő — „halálig esmerkedni elég idő van!" — „Igen, de a' szív" — akarám folytatni. „Oh csak szívről ne halljak" — esék gúnymosolygással szavamba — „nekem életzaj, nekem jó mód kell, 's a' szívet egy gazdag férj' karján könnyű elaltatni." — „Egyet kérek még Adelín" — mondám — „ha ez közbe nem jó, lehetett volna é reményem szívéhez?" Úgy látszék váratlan vala kérdésem 's a' meglepett leány némán néze földre, néhány perczig. — „Ehrensthal!" szólla végre határozott hangon — „veheté észre, hogy kegyedhez én jó valék. Volna Rangfy — úgy meglehet szívem is helyben hagyná frigyünket, melly az esmeretlen mátká eránt még hallgat; de házunk' tónja 's születésem egyebet kívánnak, 's ezeknek eleget kell, — fogok is tenni. Most eleget tud kegyed!" Homolyan hallgatám az ítéletet fölöttem, 's örülék hogy itthon vagyok. Adelín maga vallá hogy nem volt idegen hozzám, de házi 's születési viszonyok egyszerre más czélt tűzének-ki vágyjainak, — 's tőlem elfordúlt. Nem így lett volna é velünk, ha ő csakugyan nőm lesz? — Hányféle környületek határozhatnak egy házi asszonyt? hány tarka jelenések nem mutatkoznak társalkodási körünkben? miiket nem akar belőlünk kicsikarni a' világfolyása?

's ha nincs ilyenkor meghatározott Karakter nőnkben, mellyre egész bizalommal építhetjük jövőnket, — kit vádolhatunk, ha a' házas élet' aranyálmái csak az oltárig gyönyörködtetnek, 's nem reménylett kínra vár egy lepletlen valóra ébredésünk! Illyeket gondolék némán ülve egy kis távolban Adelintől, — fedetlen állának most a' lány' gondolati előttem, beláték szívében, 's érzém mi öszve nem illók vagyunk; de azért bús érzelgésbe süllyeszte a' szükséges lemondás. — Még Béla úrfi' sebes berohannta sem ébrieszthete-fől andalottomból; akkor hülék csak el, midőn a' pajkos ugráló előttem órra bukva fölsikoltott. Gondatlanul motozék pálczámmal a' padlón, én sem vigyáztam, ő sem nézett lába alá, — 's így megbotolván ben — bezúzta orrát. Lélek nélkül szaladt-ki a' Generalisné erre, — színhagyottan kapá-fől Adelin a' kedves kis angyalt, — 's kitört a' fergeteg. Béla panaszkodott a' pálczára 's rám, — az Asszony ölbekapott fiával, meghagyva hogy ma lásson nála utoljára — rám csapá az ajtót, Adelin — „kegyed ügyetlen bosszúálló,” — monda, 's utánna ment. Tán azt vélé, hogy értte akarám a' kis ártatlanon bosszúmat tölteni! Én egyedül hagytam a' puszta szobában mint égi vész után a' síki Nyárfa, — de elvágtyam a' reményfókáig e' pusztulás' helyéről. — „Nem is tudom mint győzé

béketúrésünk, ennyire leereszkedni ezen emberhez' — hallám a' szomszéd szobából a' finom Generalisné' tág nyelvén, — „s csak gondolja — még házasságot is említett volna már”; — mondá az egykedvű Adelin. Ezt egy fülhasító gúnykaczaj követé, melly alatt iszonyodva futék én is az előszobán keresztül, hol a' zajra már fölneszelt pudli fogadott, 's elég udvari volt egész a' lépcsőig késérni. Életveszély közt rohanék - le, — 's pálczámnak melly a' házzal megesmertete, nem győzém utamban köszönni, hogy az örök megválást kieszközlé! —

Fáradtan dőlék barátom' karjaiba. — Annyi történt ma velem, — annyi reménytelen változásokon zajlott keresztül lelkem, hogy csak illy hű kebelen pihenhetém - ki magamat. — „Kéjtelkiné csakugyan Fúria! 's Adelinnek csak játszó eszközi a' férfiak!” ezzel léptem barátom elé 's elmondám a' történeteket. — Neki köszönhetém hogy megesmertete a' veszéllyel, melly fenyegete, — neki köszönhetém hogy itthon vagyok, — 's honlétemnek fizetetlen hasznát látám. — Távolságban lebege előttem Adelin, — távolabb, és mindég távolabb tűnnek előlem a' vészbeborúlt jelenés; míg végre sötét homályba enyészék a' kép, melly tündér színekkel vakíta elébb. —

Apám' környületei e' közben naponkint szoron-

gatóbbakká válnak. Fölösleges fényűzés, 's több haszontalan költségei gazdaságát megcsökkenték. Az volt szerencsénk, hogy nagyobb részét értékének rám, 's vélt Berlini útamra költé, és én elég jókor még, tudám használni a' szabad tetszésem alá bízott kincset. Minél közelebb juta végromlásához házunk, annál inkább sürgetém Apámtól a' pénzt; mert így menthetém-meg csak, a' megmenthetőket. Adelint nem látám 's helye is még szívemben pótolatlan volt. Nagyobb részét időmnek tudományos művelésemre fordítám, 's élék egy igen közönséges életet, néhány választattak' körében. — Czéltalanul repkedének vágyjaim, — képzetimnek magas ideáljai a' lég' ürében enyészének-el, — lelkem érzéges' fátyolába burkolva részvétlen de komoly pillantokat vete az életbe. Apámat a' közel romlástól megmenteni egyetlen célúl tűzém-ki törekedésimnek. — Napok' múlttával érettebb leve a' gondolat, — férfiasabb a' szív; határozottabbak a' tettek, mellyekre bátrabb tökélet buzdítá erőmet. —

Egy délután társaságban valék, mellynek kedvéért este játékszínbe kelle mennem. Míg a' kárpit fölvonatnék, a' mult töredék' képeivel mulatám magam'. Az egyszer látott Ideál újra megjelenék lelkemnek álmain; de üres volt a' való a' drága képtől. — Pálczámra akarának térni gondolatim, a'

mint a' játék kezdődék 's egy Dáma társaságunkból kalapja' fölfüggesztéséért kére. El vala már Lózsinkban foglalva a' hely, kívül kémlélék hát egy szeget, 's páczaam' segítségével rá akarám akasztani a' kalapot; de kevésbé távol esvén a' szeg — páczaam kezemből kicsúszott 's kalapostól nagy zörejjel-le az alólállók' fejökre. Egy kék kalapra szált különösen a' pácza, 's félve nézék utánna, nem valami szörnyeteget akar é újra számomra kijelelni. Alólról több szemek fordulának Lózsink felé, — de a' megsértett kalapja' romlását igazgatá. Páczaamért 's a' kalapért lekelle mennem, 's a' finomabb világ engedelem kérést is javasla az esméretlen Széptől, — 's megjegyvezve a' helyet — egy percz alatt páczaam bámulóinak körökben valék. — Rám tekintte a' kék kalapú, — 's feledém Dámám' kalapját. A' bájüzű kék szemekben olly engedékeny, olly szelid asszonyi lélek mutatkozáék, mellynek — kivált érzelő képekkel tarkáló jelen környületim miatt tüstént meghódnom, nem nagy csoda volt. — Illy bájalak kegyeltjének lenni — e' gondolat kiüzé eszemből, a' fönt hagyott Lózsit. Beszédet kezdék, 's a' hódító hang a' rózsa ajkokon, — a' hajnali pirúlat a' viruló arczokon, varázs erővel tüntetéék szemeim elől a' játékszínt. Egy külön édenben valék szépemmel, hol tündér kéjözön boríta körül, 's hol csak

a' nyelv mutatá magát ébren, többi érzékim a' varázsszépség' mennyei kecséibe szédülének. — „Kegyed a' közcsendet zavarja itt” — így riászta-föl, egy földi hang — „hallgasson vagy távozzék, ha a' többségnek alkalmatlan nem akar lenni” — 's látám hogy már minden a' kezdett játéokra figyel. Felrezenve ámultomból tevék egy lépést hátra a' dorgáló mellé, 's a' meglepett lánynak arczáról egy kérő pirúlat szálla felénk — 's oh boldogító kétség! nem tudám hozzá e? vagy hozzám? Néma bámulat-al állék a' szép szomszédságban, — fölülről megintegettek már, 's most vevém észre hogy a' pálczá-ra szúrt kalapot, mint valami zászlót — még kezemben tartom. Fölkelle mennem, de lelkemet lent hagyám. — Olly hosszú, olly unalmas játékot még nem láték. Minden jelenésnek vége után kérdezősködém; de a' többiek nem győzék dicsérni, 's óhajták, bár éjfél-ig tartana. Túrhetetlenségemben gondolatimnak adva magam' elcsendesedém, mint sírásában elalvó gyermek, 's csak a' vég tapszaj ébreszte-föl. Fájt hogy az esmeretlen Szépet haza nem késérhetem, de az udvariság társaságomnál parancsolt maradni. — Azomban az áldott sors elérté kívánságom' — sebes zápor ömle alá, mire kimenénk. Dámáimért, kocsi jött, mellyre őket föl-rakva, elmaradhaték tőlök. Körül nézék a' tolongás-

ban 's a' kék kalapút megsejtém egy nyájos arcú öreg úr mellett. Melléjük juték, 's elébbi hibám' potlásául kocsival kínálám őket ez alkalmatlan időben. — Kevés vonakodás után elfogadák az ajánlatot, 's én egész örömmel bérkocsit kiálték. Fölülénk, 's a' boldog zivatar után kéjelgő reménnyel váram a' béke' hajnalát. Egy pajkos utszai gyermek elkiáltá magát: „vágj hátra!” 's a' leány szorongva tekinte ki a' hintó' hátulsó ablakán. A' kocsis hátra vág; de ostora úgy oda akadt, hogy kénytelen vala leszálni. Egy ugrást hallánk ekkor a' bakról, 's egy fehér kalapos alak suhant-el mellettünk, ahoz hasonló, ki a' játék alatt beszédemért megfedde. Én nevettem, — a' kocsis szidta a' leugrottat, a' leány aggódva tekingete szélt 's erőltetett mosolygásából igen kitettszék, hogy inkább sírna. Az egész dolog' homályos egybefüggését nem vizsgálván, tovább folytatám tréfáimat — 's kocsink megállá. — Az öreg úr igen nyájasan kére-föl hozzájuk egy pár pillantatokra legalább, 's én örökíthetni vágytam minden perczet mellyet ott töltendek. — A' fehér kalapos beburkolva ismét mellettünk suhant-el, 's enyelgve intém szépemet óvakodásra a' késértettől, ki pirúlva süté-le szemeit — 's bemenénk. Még a' lépcsőkön valánk, midőn a' leány hirtelen vissza fordul, hogy zsebken-

dőjét lent feledé a' kocsiban. Tüstént ugrám én is hogy a' fáradság alól fölmentsem őt', de erőszakosan tartóztata vissza, 's egyedül akara menni. „Abból semmi sem lesz!” mondám eltökélve — „a' sötét kapu alatt még útját állná a' látott késértet”, — 's hirtelen lent termék a' kocsinál. A' fehér kalap még látszatós vala a' homályban egy kis távolra, mint mikor gyenge köd borítja a' holdvilágát. Az ajtó nyílásra közeledett, meg vissza vonúlt, 's végkép eltűnt. Kocsisomat intém hogy ha még erre jön azon fehér kalap, csak ostornyelezze-meg jól; mert aligha valamin nem incselkedik a' kocsi körül. — A' kendőért fölkurkászék minden zsebeket, de nem vala lelhető. Gyanúm a' fehér kalapra esék, 's szinte kedvem jöve már utánna iramni, de a' sötétben nem volt többé látható. Üresen kelle fölmenem, 's mondám a' látszatós zavarodással foglalatosságot kereső szépnek hogy jószágát aligha az nem fogá pártul, kit elébb a' bakról leugratánk, mert kalapja még most is nem messze fehérlett. — „Pesten ez hamar megesik” — mondá még látszatósabb pirulattal 's kezében tartott kendőjét földre ejté. Fölkapám — 's „hát nem ez az?” kérdém. „Igen — valóban nem tudom — meglehet — de éppen ez” — így akadozott — „én ma azt sem tudom mim van” — veté utánna 's nagy zavarodással mely ké-

pén is mutatkozik — elhagyá a' szobát. — Az öreg mosolyga, — én örültem e' zavarodásnak, mert mi volna más oka mint az új esmeretség. — Mi más leány ez mint Adelin! gondolám, — csupa gyengéd-ség, csupa érzelem. Áldám pálczámat hogy esmeret-ségébe juttata. Ez alatt közelebről megismerkedék az öreg Úrral. Ő egy első rangú Polgár volt, — a' leánya Elíz, — 's nekem más nem kellett. Apám, 's Rangfy Emíl szerencsémre nem jutának eszembe, — egészen a' polgár leányé levék, 's szép jövőről álmodva némán hallgatám a' szíves öregtől leánya' dicséretit. — Bejött Elíz, — a' kiállott belső küz-dés új kellemmel szépítve arczait. Néha andalottá-ban föl-fölsohajtott, de ha rá tekinték — mintha bűnön kaptott volna, gyenge bájpírulat lepé arczait, 's olly édes mosolygás derüle ajkain, hogy képes lettem volna kellemeibe ámulva, két éjjel is ébren tölteni körében; — de a' részvétlen idő kéméletle-nül üzé a' drága pillantatokat fölöttem, 's a' köze-ledő éjféli hazamenésre inte. Az öreg úrtól kedvezést kérék a' máskor jöhetésre, 's ő rövid időn ismét házánál óhajta. Elíz szelid szeméremmel világola a' lépcsőkre, 's én a' boldog fényben — visszatekin-getve leérek. — Glóriaként álla fönt a' Szép, szer-te terjesztve sугárit a' homályba, 's a' mennyet kép-zelteté velem — határozódni állásom' helyén, mel-

lyel Jákob lépcsői kötnek még öszve; míg egy pajkos szellő áltsuhanva a' folyosón, gyertyáját el nem oltá, 's engem' eltűnve a' tündér lény, egemből földre nem taszíta. — Éjjemet varázs képek háboríták, — a' fehér kalap és Elíz zavarák nyugalmamat; de édes emlék szövődék álmaimból, melly tündér veszejevel érintve lelkemet, boldog képzetekbe andalíta. Alig várom hogy Ligetimmel lehessek, 's tudathassam vele új kalandomat. — Mosolyogva hallgatá végig beszédemet, 's reményem ellen kevés jóváhagyást veheték-ki vonásiból. „Emíl!” — így inte — „az első próba megcsalt, annál inkább vigyázhatsz, hogy másodszor nagyobb kelepcebe ne ess!” — Ő emlékeztete először Apámra, 's valóban sötét emléket költe-föl lelkemben. Földi hatalma-
kon diadalt veénd az igaz szerelem — így vigasztalám magam', — azonban szoros vigyázatot fogadék barátomnak. — Elíz naponként kívánatosbb lón szívemnek, — nem számlálám éltembe azon napot, mellyben véle nem leheték. Csendes bútól környelve, epedő pillantatokkal fogada ha menék, — Neme' szerencsétlenségét panaszlá több ízben, mellynek sorsa olly sokféle kezekben áll, — 's szabad akarja majd gyermeki, majd világi viszonyok között semmisül-el. — Ez a' leány gondolám gyakran az érzelő széptől elragadtatva — ez a' leány! ki érzi

hogy van szíve, 's ahoz is ohajtja méretni tetteit.
 — Mi távol ettől a' hideg egykedvű Adelín! Egy-
 szer gyűrűről fordúla-elő a' szó. — „Én nem sze-
 retem;” — mondám — „hideg bilincs az ujjon, de
 a' szív' hűtelenségit azért nem gátolja.” — „Kegy-
 teknek hiszem” — felele Elíz — „nehéz a' szere-
 lem' bilincse, mert a' csapongó érzelmeknek egy
 bizonyos pályát akar szabni; de nekünk jól esik
 ha csak ez által is fogva tarthatjuk a' férfi' büszke
 lelkét. — 'S miért viseli hát kegyed” — ezt veté
 utánna hamisan jelentőleg mutatva kis ujjomban
 csillogó gyűrűmre — „ha nem szereti?” — Megle-
 pe a' kérdés — de hirtelen határozással lerántám
 a' gyűrűt, 's „ím! mi könnyen megválok tőle” —
 így akarám állításomat igazolni, — 's a' bámuló
 leánynak ideje sem volt a' gyűrű elől ujját eldugni.
 „Ott szebb helye lesz” — mondám — elégedten
 nézve a' gyűrűmmel díszesített kis fehér ujjra —
 „legyen ott bilincs, de melly engem' lánczoljon ke-
 gyedhez” A' gyűrű helyén maradt, az ámúlt Lány
 nem volt képes egy ígét előhozni. Markomban a'
 győzelem — gondolám magamban haza mentemben,
 — a' csendes bú — a' sors — a' gyűrű — mind
 annyi bizonyági hogy szeretve vagyok. —

Ligeti naponként komolyabb lőn, 's egyszer mi-
 dőn tanácsát kérném mint kellene legokosabban Elíz-

ről Apám előtt szót tenni, 's nem reménylett jóvá-
 hagyását kieszközölni, — ő nem tudja — mondá
 hidegen — neki az egész dolog nem tetszik! — Elő-
 szőr tapasztalt részvetlensége gondolkodóba ejtett.
 A' tündér fehér kalap ötlék eszembe, 's furcsa esz-
 méletekre bíra. Ligetit egészen ollyannak látám,
 mint ahogy költőink a' szerelmezt írják. Neki volt
 egy fehér kalapja is — új frígyem sehogy sem tet-
 szék neki — szóval Elízbe ő bizonyosan szerelmes.
 Különös helyzetbe teve e' nem várt fordulat, 's
 gondolatim meg nem egyezhetének agyamban. Barát-
 ság 's szerelem mint küzdő bajnokok kelének -fől
 egymás ellen szívemben, — nagy áldozatot kívánt
 mindenik, és az elsőséget köztök elítélni, elégtelen-
 nek érzém magam'. Szabad levegőt ohajték e' szív-
 küzdésre, 's egy mulató kertben gondolatokba me-
 rülve ülék egy kő padon, némán, szem meresztve,
 mintha könyvet akarnék kiadni. Pálczámmal a' por-
 ban eszméletlenül Elíz nevét írogatám, 's e' közben
 egy arany gyűrűt veték-ki a' porból. — Nem volt
 időm találmányomnak örülni, az egyszerre meglepő
 hámulat miatt, midőn a' gyűrűt magaménak esmé-
 rem-meg, annak, mellyet minap Elíz ujjába húzék.
 Mi tündér hatalom idézé ide gyűrűmet, 's hogy'
 akada itt épen az én pálczám rá? — Ezeket meg
 nem fejthetem, 's gúnyolám magamban a' földi elme'

tökéletlenségét, mellyet egy porban talált gyűrű elakasztani képes. — Egy ifjú ember sieté most felém fehér kalapban, kém szemekkel vizsgálva az útát, mintha föl akarná mérni. — Észembe juta a' múltból minden — 's nagy dolgokat várok; Kétes szemeket mereszte rám hogy beért, mint szegény ember, nagy úrra, kitől valamit reményl, — 's félve kérdé nem lelék e itt sétáltomban egy arany gyűrűt? „'s kegyed veszté-el azt?” kérdém a' fehér kalaposra ámulva. „Én — 's vele minden boldogságomat” — felelé rimánkodva hogy szánobb könyörülésre birhasson, mert első szavamból mingyárt igen észre látszék venni, hogy drága vesztesége birtokomban van. Kérém — írná-le a' gyűrűt. A' perczenként élledő remény elég gondolatlaná tevé az ifjút a' Rotti Eliz nevet ajkain kiszalasztani, mellynek első betűivel volna jegyezve a' gyűrű. — Eliz?” esém nyílt szájjal szavába, mellyel őtet is majd bámulatrá hozám. „A' gyűrű nálam van” — folytatám színlett hidegséggel — „de milly' viszonyban áll kegyed Rotti Elizzel?” Az öröm mellyet gyűrűje leltén éreze, fölnyitá nyelvét emberemnek, 's nagy hévvel beszélé hogy két éve miolta már Elizzel a' legboldogabb szerelmi frigyben áll; de Atyja mind eddig hátrállá egybekelésöket. Teljes fényben álla most előttem minden, — a' kérő pírulat a' játék-

színen, a' bakról leugratott fehérkalapos — a' kocsiban feledtt kendő — a' csendes bú Elíz' képén — a' gyakori panasz — mind igen természetes egybefüggésben állanak, 's bizonyíták hogy engem' az érzelő lány' titkos sohajtati elkábítanak 's a' fehérkalapú késértet nem czéltalanúl ólálkodott kocsink körül a' játékszinből hazajöttünkkor. Tehát ismét pálczám szakasztá félbe az általa kezdett frigyét. A' könnyelmű Adelin büszke vágyjainak föláldozá szerelmemet, — 's az érzelő Elíz kevésben múlt, hogy világot ölelő néma szenvedélyjének maga nem leve áldozatja! — 'S így mindenkép' csak áldozat? 's nincs ingyen nyerhető boldogság a' földön? Bánám hogy kiléptem határomból, hogy egészen hon nem valék, — hátha még Berlinbe mentem volna!

Elízhez sieték 's rövid előbeszéd után említém a' gyűrűt. „Óh sokkal nagyobb kincsem az nekem, mintsem mindennap koptatnám” — felelé meglepve a' kérdéstől — „különben is egy kicsinyt tág ujjomon — több ékességeim között tartom zár alatt.” Én sürgetém a' gyűrű' előmutatását, — ő minden szó után szorongóbb helyzetbe jöve. „Csak vallja - meg kedves Elíz” — mondám végre nyájas szavammal bátorítani akarván a' hűledező Szépet — „csak vallja-meg, hogy gyűrűm többé nincs birtokában.” Köny tódula szemébe az ellágyult Lálynak,

— látszatós pírulat fogá-el arczát a' büntől, mellyel engem' általa sértve lenni gondolt, 's a' szó elhala reszkető ajkain! Az első ártatlanság' homálytalan fényjével dicsőüle a' bánatos arcz, 's kedvesebb lön az elvesztett Lányka. — E' váratlan környületekből megtudám, mit tudnom kelle, 's lemondék a' más kincséről, melly érzelő engedelkenységből holt indulattal majd enyim leve. Az öreg úrnak sehoggy sem tetszék a' dolog, ki, úgy vevém észre szép jövőt építe magának frígyünkre 's leányát Apai büntető tekintetével akará szívemhez kötni. Lett volna ebből házasság! A' férj ölel — a' Nő titkon sohajt, — az a' jelen' örömeit rajzolgatja szeretett párja előtt, 's ez a' múlton eszmélve, süket szavainak! Hála pálczámnak hogy megmente a' fölém gyülő vésztől, 's fölfedé a' titkot, mellynek homályába sülyedve vesztém volna! — — De hol lelem hát már föl a' boldog közép utat, melly ohajtott czélra vezessen? Hol a' leány? — sokszor gondolám magamban, ki valódibb dolgokhoz elég komoly, érzélgés nélkül, — az élet derülttebb színén elég víg — könyelműség nélkül, — nem pillantatok' rabja, — nem szeszélyek' (Laune), — nem szenvedélyek' eszköze! Elégedetlen valék magammal, — Ideálom mindinkább messze tünt, 's kétségbe ejte már azt valahol föllehetnem.

Apám' gazdasági környületei, a' legszomorúbak valának. Mint naponként aszó betegnek, csak kevés időt lehetete már engedni a' teljes megbukásig. Még egypárszor szembetűnő summát vevék-fől tőle útamra, 's lesém az alkalmat mellyben javainkat az örökre elvesztéstől megmenthessem. Kétszeres takarékossgal, kettős szorgalommal iparkodám ön dolgaimat fölebb lépcsőkre emelni. — A' sors kedveze, — hasznos jövedelmű hivatal' 's az Apámtól megta-kart kincsnak birtokában mostoha időktől nem félheték. Vége felé látszék hajlani játékom, 's közegyezésből barátommal, nekem Berlinbe kelle vesznem, hogy Apámmal egybeköttetésem egészen félbeszakadjon. Egy levelemben súlyos betegségemet íram haza, 's rövid időn hiteles tudósítás érkezett halálomról. Sajnálám a' fián bánkodni fogó Apát, de elkerülhetetlenül szövődék játékomba e' komoly jelenés, hogy a' reménylett víg kifejlés annál érdek-lőbb legyen.

Ligeti titkolódzó komolysága mindinkább szembetűnő lett. Bizonyos időben nem lelém szállásán, 's többnyire egy tájról tapasztalám vissza jőni. Rejtett kincsének kelle a' külső városban lenni, 's vágyám a' boldog gerlicze fészket föltalálni. Különben is olyan valék mint a' bukott kalmár, — a' magaméből kifogytam, hát más dolgával akarék ve-

sződni. — A' külső városban kémlelődém egy délután; de kémségem sárba dőnte. Egy alacsony ház előtt mene-el útam, hol a' tegnapi essőzés miatt hosszas tócsa állott. Kémelni akarván csizmámat a' sártól, pálczámra támaszkodám, hogy segítségével a' keskeny parton száraz lábbal elmehessek. De alig ereszkedém egész test súlyommal a' vékony pálczámra; midőn az középen ketté tört 's én — a' mocsárba omlám! Képzeltetetlen — zavarodásom, meglátván fél testemet egészen sárral fertőzve. Hogy menjek a' városba? hol tisztítsam - meg magamat? Káromlám pálczámot, melly illy csúf véggel rekeszté-be velem játékát. — De harag meg nem tisztíta, — sem jó kedv a' sárt le nem száríthatá; nem láték hát más módot, mind a' kis házba menni, 's ott magam' letisztítani. —

Szegény sorsot árula-el a' külső háztáj; de bizonyos csinoosság, melly az olcsó eszközökön látszék — gondos házi asszonyra mutata. Bemenék. Egy beteg ágy mellett üle egy fő rangú Dáma, ki nem látszék e' házhoz tartozni, — egy bánatos alak könybe lábbadt szemekkel álla ellőtte, fájdalmasan nyugodva szemei a' fekvő asszonyon, kinek sorsa közelebbről látszék szívét érdekelni. Mellettök állék már midőn elmerülttökből ébredni kezdének, meglepetve egy váratlan esmeretlentől, 's nem kis za-

varral tekintve sáros ruháimat. A' Dáma kevéssé megdöbbenve — ülve maradt; a' bánatos szép mint házi — elébem jött 's nyájasan kérdé mivel szolgálhat. Elpanaszlám balesetemet 's szíves tőrést kérék míg ruháimat megtisztíthatom, mert így nem akarok a' városba térni. Kedvezőn fogadának, csak azt sajnálá a' jó szívű lány, hogy nincs szolgáljok, kit száraz ruháért elküldhetnék, vagy kívül ezt tisztíthatnám. Most fölkele a' Dáma, 's ajánlá, hogy ha megvárnám ő most haza kocsiz, 's inassa által tüstént fog alkalmas ruhát küldeni, mellyben legalább haza mehetek. Zavarba ejte e különös szívesség, de a' szükség, 's egy valami titkos ösztön elfogadták velem az ajánlatot. A' Dáma kocsira ült — 's ment. Olly valami dicsőt, olly magához vonzó magas bájt, Szépben még nem láttam. Külséjéből fényes születés tetszék-ki, — kegyel ömlő szavaiból olly nemes lélek mutatkozik, mellyek eránta mély hodulásra intének. — A' magos nyúlánk termeten kábultan tévelygének szemeim, — a' nyájas méltóságú ábrázat, az arczok' rózsáin lefolyó barna hajfürtök, — a' béke egét képelő derült homlok, — 's alább két ragyogva égő csillagi a' legtisztább éjjnek — bámulatra gyúlaszták beléjük merült érzékimet. — Egykét perczig tartá a' néma ámulat, 's egész lelkemmel az eltüntet késérem még. Úgy

tetszék mint dicsőült Lényje más világnak, melly egy csendes éjszakának jelenik-meg boldog álmain, — 's égi malasztot hintve hagyja itt a' neki durva földet. — Mintha mutatták volna már egyszer álmain — olly esmerősen lebege előttem a' tünt alak, — szavát mintha már lallottam volna, olly bájjal adá vissza képzeletem' viszhangja. — Megfoghatatlan hévvel kérdém a' visszatért lányt — melly rövid bámulásra gerjeszté őt is — a' Dáma nevéért, — 's ő a' legtisztább hála kiömlésével mondá, hogy az házunknak védangyala — Aurélia grófné — Gróf*** egy leánya. Szent ihletés hata-meg a' halott névnel 's a' sok dicséret, mellyel az őszinte lányka a' bámúlandó szépet magasztalá — édes homályos vágyakat kezdének lelkemben ébreszteni, mellyek mint kék boróban sötétlő tárgyai egy ohajtott távolnak fejthetlennül lebegének lelkem előtt! —

Az ígért ruha elérkezett, 's én büszkén öltém magamra a' drága küldeményt mellyet az esmeretlen Dáma olly egyszeri szíves részvétének köszönheték. Pálczám juta eszembe, 's vakmerő reményekre ébreszte az eset. Itt ismét pálczám vezetete esmeretségbe; de eltört — jeléül annak hogy e' ponton már nekem is végképen megkell állapodnom. — Aurélia meg én, olly távol állánk egymáshoz; még is — ezer gondolat vivá agyamat, mellyek fejthe-

tetlen zavarba süllyeszték képzetimet — Ligetit
 örömemre hon lelém, 'símint fáradt vándor útja' vi-
 szontagsági után, kábulva dőlék baráti karjaiba.
 Megijedt rendkívüli változásomon, 's testi bajt gya-
 nítva féltő gonddal kérdé holléteimet. Elmondám,
 's beszédem őt' zavarba ejté. Megijeszte ez engem'
 's nyugalom dúló kínokkal ostromlá szívemet. —
 Kérdém esmeri tán Auréliát? Ő habozva monda
 igent 's mélyebb gyötrelmekbe süllyeszté. — Kér-
 dé beszélék e a' Grófnéval? „Igen keveset” —
 mondám; „de fogok, ha éltem' vég pillanatján vi-
 vándom is ki e' szerencsét.” Barátom' elébbi visele-
 te világosodni kezdé előttem. Tapasztalt komorsá-
 ga — bizonyos időben távolléte, jelenen észre vett
 zavarodása Aurélia nevén, — különös, szorosabb
 viszonyt árulának-el, mellyben néki a' Grófnéval
 állnia kellett. A' szegény külső ház 's ennek véd-
 angyala, fényt vetének a' homályra, melly fölém
 véstzáró sötét ború ként közelge. — Azonban hol-
 naptól sokat várék. Auréliával kelle beszélnem, 's
 erre a' ruháknak haza küldésökkel legkívánatosbb
 alkalom kínálkozék. —

Másnap jelentém magam' a' Grófnénál, — 's
 kedvezést nyerek — hódolásomat egy két pillana-
 tokra tehetni. — Egy éltesebb Dámát, 's Auréliát
 lelém bent, — 's udvariságok, mellyel az idegent

fogadák — elég nyájas vala. Magamban képzeltem vakmerőségemért könnyen engedelmet nyerek: Aurélia szokatlannak tetsző víg szeszéllyel adá elől a' dolgot a' másik Dámának kit Néninek hít, 's az első feszeségből könnyű elméje hamar fölszabadíta. Egy tört pálcza darabot mutata most 's kérdé ha nem esmerném e? Meglepő bámulat fogá-el lelkeket midőn benne a' magaménak tört felét látám. Pálczámnak tündérsége majd nem csalhatatlan leve előttem. „Az inas huzá-ki a' sárból,” mondá Aurélia — „'s én most rabommá tevé, mert egyszer már engem' is megsértett.” Rejtélyes szavai 's az öröm pálczám' megbecsültetésén zavarba ejtének — 's „engedje Nagyságod tulajdonomat vissza váltani” — ezt vakmerősködém mondani, — „'s fogadjon kezesnek helyette engem'!” „Kegyednek úgy itt kellene maradni” — viszonzá gyenge pirúlattal — „'s ez több víg kalandoktól fosztaná-meg, mellyek itt — ott — a' hidnál — játékszínben, olly romános szövedékkal, tán jobban mulatnák.” Minden szava megfoghatatlanabb vala előttem, 's ő titkos] elégedését látszék lelteni ámultomban. — Az öreg Grófot hivatalos munkássága nem engedé most látnom.; de Aurélia ígéré, hogy rövid időn Atyjával megfog esmertetni. „Hánem” — ezt sűgá válasomkor — „akkor Rangfy Emíl jöjön!” Eszmélet nélkül jövék-el a' háztól. A'

hídnál 's Játékszínben említett kalandok hogy' lehetének Aurélia előtt tudva? igaz nevemet hogy' nevezheté? 's mi ezélja Rangfy Emíl' bemutatásával Atyja előtt? Egyik kétség a' másikat szűlé lelkemben, 's nyugtalan levék. Hogy őt' látám egykor a' Játékszínben, homályosan kezdék rá eszmélni, — 's hogy a' hídnál az ő lábát nyomám-meg pálczámmal — szinte hinni kezdém már. —

Ligetihez menék, — 's ő törődelmes szívvel bűnbocsánatért esdeklék. — Még inkább elijeszte ez, most mit gyónhatna ő mást, mint Aurélia' szerelmét eránta. — Én nagylelkűt akaréék játszani, 's áldozaton mellyet ez kíván — kezdém. Egyik lemondás a' másikat éré, — sors járma, — békén szenvedés, — bocsánat fordulának -elő minduntalan szavaimban. 'S így föllengve már az indulaton vett diadalon, a' hála fórró könyjeit lesém barátom' szemeiben; de az, szájtátva némán bámult. „'S te azt is tudod hogy én szeretek?” Kérdé végre. „Mindent” — sohajtám elfogódva, 's inték hogy többet ne szóljon. Erre meg' ő ijedt-el — 's „Emíl! te szereted őt?” kérdé kétségbe esve. „Engem' hiú vágyakra gyúlaszta a' leány, — de ám légy boldog vele!” mondám erőltetve a' hátravonulás hideghangján. „Nem — barátom!” villonga hevesen Ligeti — „neked boldognak kell lenni — én hátrállok.” 'S

most elgyengülve érzésink' ostromin : „oh Lina! oh Aurélia!” kiáltánk egyszerre; — de fohászkodva maradt szánk a' különböző nevekre : „Lina?” kérdém élledve. „Igen — kinek lakja előtt palczád el-tört” — felele. „S Aurélia? viszonzá ő is bátorodva. „Igen azon házhoz ruhát küldött, 's kinél ma valék” — mondám. — Így szépen elárulók szívünk' titkát egymásnak, de csakhogy így volt. Most kére barátom bocsánatot hogy engem' Aurélia előtt el-árult, — 's a' Grófné' viselete, 's tettei világosak lőnek előttem. — Ő volt kit a' Játékszínben legelő-ször láték, — 's kinek lábát a' hidnál pälczámmal megnyomám. — Tehát csakugyan ő van kijelelve számomra! gondolám dicsőülve e' mennyei érzemé-nyen. — Azolta szemmel tartott. Lina Anyjának be-tegeskedése 's szorult állapotja házának, könnyörülő segélyre szállíták-fül a' nemes lelkűt. Ott látá gyak-ran Ligetit, ki Lináért elébb már titkon ége. — Egyszer szóba jövék a' Grófné jelenlétében, kinek különös részvétét gyanítván erántam Ligeti; elég gyenge volt egyszer Aurélia' kíváncsi tudakozására igaz nevemet 's állapotomat elárulni, ki mindazáltal fogadása szerint szentül megőrzé titkomat, csak magamnak árúla-el hogy nála valék. Így megegye-zénk egymással, Ligeti Lináért, én Auréliáért ég-vén, 's erős tökélettel várván a' sors intést, melly

kegyeltjeink' karjaiba vezessen. Lina egy szegény özvegy Prédikátorné' leánya vala, ki beteges Anyját kézi munkáival tartogató. Neki Ligeti bizonyosan elég szerencse volt, 's irígylendővé tevé ez előttem barátom' sorsát. Aurélia föntebb lépcsőn áll a tőlem, 's bár szíves indulatja felől megvalék győződve, félénk tekintettel nézék még is néha a' jövőbe, melly legfőbb kincsemet tőlem elragadhatná. — Azonban elég szerencsés valék én is az öreg Gróf' különös kegyét megnyerni, — szorgalmam 's az ő közbejárása után melly az udvarnál nem vala fogamat nélkül — időmhöz 's rangomhoz elég fényes hivatalt szerezni, — 's így a' kedvező környületek reményt éllesztének szívemben egy édes, egy lelkes Nő' kezéhez. — Adelín megfordúla néha eszemben 's megcsökkenté bizalmamat, mellyet a' hódító leány kebelemben éllesztte. Nem lesz e üres udvariság velembánása, 's ha valódibb czéljaimat sejtendi nem fordul e hidegen el tőlem, — 's bár hajló a' szív felém; nem hódulánd e' még is meg a' fényesebb helyzetetés szoros kívánatinak? — Édes vágyak, hiú remény közt habozám; bizonytalan jelen, kétes jövő nyugtalanítának, de a' dolognak végét kelle érni. — Az öreg Gróf előtt fölfedém szívemet, 's reménytelen kedvezést nyere bizalmam; de hallgattott, 's én még is félthetém szerencsémét.

Egyszer Auréliánál valék, 's szinte magunkról felejtkezve merülénk nyájas beszédbe, mellyet rokon érzetek szoknak érdeklővé tenni, — midőn a' Gróf fontos képpel lépe hozzánk 's valódibb arcvonási valami különöst váratának velünk. „Magános szólásom volna veled Aurélia” — így kezdé a' Gróf — „de mit házibarátunk jelenlétében is elvégezhetek. Ma olta mátká vagy, — Herczeg—y kéri kezéd” — Aurélia elhalaványult, — én eszmélet nélkül távozni akarék, de a' Gróf föntarta. „Reménylem szabad még szíved?” kérdé élesen tekintve a' leány' szemébe. Aurélia szólni akart, de zajló érzés fojtá-el keblét. Szokatlan hévvel csókolá Atyja kezét, — 's tartós belső küzdés után egy lassú — „nem többé” — repült-ki ajkain. Reményszikra kezdé halódó érzékimet magasabb létre ébresztteni. E' büszke gondolat, hogy az érdeklett tán én vagyok — ön méltóságomat érezteté velem — minden érzélem e' kis szóban látszék szorulni: — Aurélia engem' szeret! — De a' Grófot mint másod Atyámat, mint jóltévőmet jobban tisztelém, mint magamat atya vágyjainak gátul vessem. Harmadszor kényszerítének, hát a' kívánatlan környületek lemondásra, de ez utolsó' sebét legmélyebben érzém. — Elragadva többé kormányt nem esmerő indulatimtól — nyomám végesókomat a' Grófné ke-

zére. „Nagyságod' vallása engem' száz étellel gazdagít” — így föllengék magam' felejtve — „legyen boldog — én sohasem lehetek az!” 's ki — rohanék az ajtón. — A' külső levegőn kihúle fejem, tikkadának lázzadt indulatim, 's az elébbi hős jelenés szinte nevetségesé leve előttem. Sokat gondolva; de semmit sem határozva — (mellyek a' szerelmes szívnek legbizonyosabb kórjelei) — tévelygék egy darabig az utszákon, nem sejtve mi öröm készül ma számomra. — Asztalomon egy bilét vára Auréliától, mire haza mentem 's döbbenve futám végig sorait, mellyek tüstént a' Grófnéhoz parancsolának. — Tréfa volt az elébbi eset, 's Aurélia ma még mátkám leve. Hon maradásom, ön szorgalmam által nyerém meg a' legkedvesebb Nőt. Hosszú megfontolás 's meleg érzelem, nem mellékes környületek köték a' frigyet, 's így örök boldogsággal biztata a' jövő. —

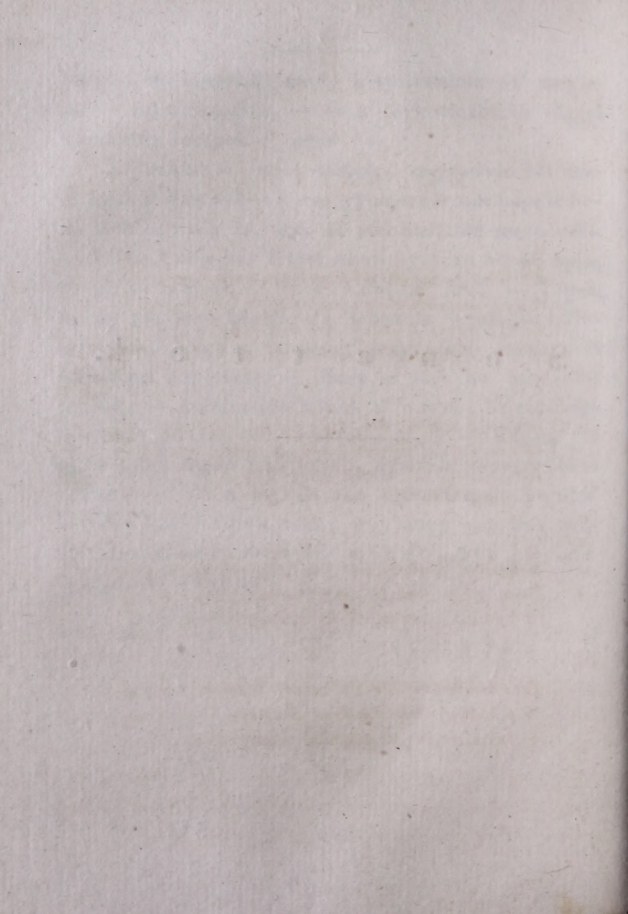
Apám' jószága ez alatt eladónak hirdetteték, 's én hévvel kapék a' legszebb pillanat megnyerésén. — Ligeti ügyviselőm leve 's általa esmeretlen néven alkut tevék a' jószágra. — A' legkivánatosbb nap nem soká késék. — A' jószág' áltvevése következett, 's e' nap' fényes örömet Auréliával öszveesküdésünknek is kelle emelni. Titkon tétetének készülletek, 's Apámmal az esküvés előtt kevés perczel esmertém meg magamat — egy legkellemesebb Mátka'

karján. A' bámulat, melly kinyiltomkor őt' meglepé — rajzolhatatlan, — de a' legkivánatosbb véggel koszorúzá sorsunk e' napot. —

Kéjtelkiné — mint hallám, megtudván kit úzele egykor házától — kínos gyomorgörcsöt kapott bele. Adelín máig is várja az elszalasztott szerencsét. — Elíznek még két férjet akart nyakára kötni Apja; de utóbb is csak a' fehér kalaposé lett. — Ligeti is egy pár leve Linájával, 's nekem legszebb kötelességem, hogy a' barátság' legméltóbb jutalmával édesítsem napjaikat. — Szép az élet ha használni tudjuk, — kellemesen telnek a' napok, ha szükségtelen aggodások nem terhelik őket. — Engem' is nyílt kebel fogad mindenütt, nyelvem panaszra nem kelhet, — de a' legbájosabb örömvirágok Aurélia' körében kínálkoznak csak; úgy hogy nagyítás nélkül elmondhatom most is: mindenütt jó, de legjobb otthon!

H O V Á C S P Á L.

S o n e t t e k.

EUGENIÁHOZ.

I.

Rajkint pezsegnek szép lyánkám körül,
Hik báj szemétől lánggra éledének,
Tettel, szavakkal tömjénznek kecsének,
'S ő illy zsibajnak ah! miként örül.

Heblembe bosszú, tűz, fagy egyre gyül,
'S nem látja a' tört büntelen szívének,
Illyenbe már sok szépek tévedének,
'S örökre ő is, ah! majd elmerül.

Melyembe dűlong a' bú' 's gond' nádalyja,
Szűm szánja most őt', meg büszkén utálja,
'S habozva, sorsom' éltem' átkozom.

Én éltemet csak, 's kis lantom' hozom;
'S o hidd-el édes mindenét az adja,
Hi legszerettebb kincsit nem tagadja.

II.

Midön utamról tegnap visszatértem,
Mezőnk' virányin köny nem reszketett,
Hajnalra más rajt' nem jeleskedett;
Mért ez? szívem' mély bánatomba kérdem.

Az ég mosolygva, így felelt-meg értem:
»Én sírtam őket, a' míg tégedet,
Az álom édes karján lengetett,
'S veled pihent kéj, kin, bűn 's az érdem.»

Oh! arczod ég víg' ismét és derült,
Hi fogja hinni, könybe hogy került?
Hiszem, mivel olly sors ér engemet.

Nappal mosolyg kedv', kény', elct' sугara
Lyánkámnak mennyet bájoló szavára,
'S éjjel titokba sírom könnyemet.

III.

Virágölebbe száll sohajtatom,
 'S mikint az illat fölleng szüm' szerelme,
 Hozzá röpül szem, csólk 's az elme,
 Hozzá akartlan habkint hajtatom.

Elhal melyénél síró hangzatom,
 Szemnek, szívemnek nem nyit mennyt kegyelme,
 'S im szerteolvad a' hű' hűdelme,
 'S veszem' hattyúkint dallal altatom.

De nem szünöm-meg ékeit dicsérni,
 Ki istenérzést gyújta bús melyemben.
 Örökre éljen gyöngö énekemben.

Nem láthatunk itt kettős üdvet érni,
 Szeretvén, kínom' nyugton viselem,
 'S ért' legszebb díj holtig hű szerelem.

IV.

Szompolygva jöttem-bé szüz rejtekébe,
Ő pamlagára nyúlva, szünnyadott,
Szép keble forró hó, hullámozott,
'S elandalodtam báj nézetébe,

Szőnyeg borítá most nyilát szemébe,
'S ím' a' kis isten még sem nyughatott,
Reám lövelt egy tűz pillantatott.
Epedve térdre húltam hüm elébe.

Lágy fekviről a' kis kezek lecsügtek,
Szögfürti vállán szerte folyva fügtek,
Halkan susorga csendes éd lehellett,

Szállongva ajka és ajkam között;
Lángszárnyra kelve vérem, szüm szökellett,
Egy áh! — 's szemem — nyílt szembe ütközött.

V.

Könyörge buzgón éltem angyala,
 A ranyfuzért font új korány fejére,
 Testvéri lengtek a' vidék' körére,
 S fel a' mennyiglen szállt esdeklő dala.

Lassú fohássza áhitat vala,
 Szent béke könnyük olvadtak szemérc,
 Rózsázva a' menny betelést ígére
 Mig lelke Sphaerakarba szárnyala.

Bámulva néztem e' nyughirdetőre,
 Keblecm feszüle, karjaim' kitárva
 »Esengj! esengj! im' térden kér az árva,

Hogy béke jöjjön rám mély szenvedőre
 'S a' mit már nem tudsz vissztéríteni
 Teremtőnktől segítsd könyörgeni.»

B E L L I H E Z.

VI.

Folyton buzogva lángolok felétek,
 Öröm', szerencse' holt alakjai,
 'S szomjúan kérdik e' szív' vágyai:
 Szelíd kegyelmek, oh hová tűnétek?

Az ég mosolyga egykoron közétek,
 'S elysionnak minden bájai:
 Hi hitte volna, lét' virágai,
 Hogy a' nagy végzet' ostorát vegyétek?

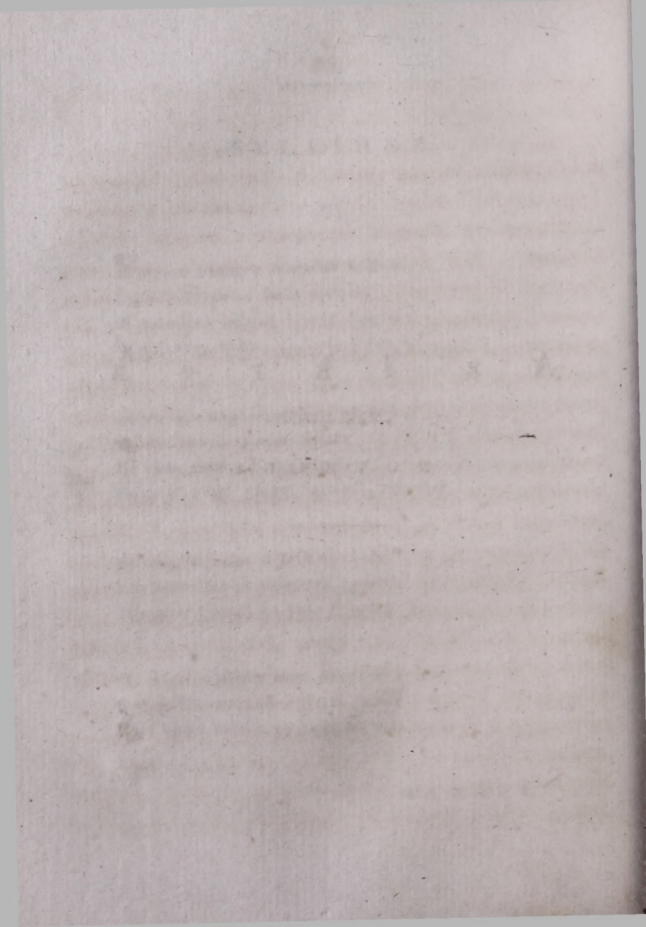
És im, hajnalra fejlett a' csuda:
 Hit Istennémnek választék epedve,
 Nyugtót tiporni ő, csak ő toda.

'S mégis segédért most könnyüm-ercedve
 Gyöngéd reményem ő hozzá szalad
 Mert nincs hatalmasb szüz a' hold alatt.

M A R Y.

A z I k r e k.

NOVELLA.

Hegyaljai bő szüretünknek vége volt. Szomszéd Vármegyéink' szépei ifjai, téli unalmak' elűzésére társaságos élet kények' éldelésére a' népesb városba sietének. Már napról napra hallatszék most ez, most az érkezett-meg háznépével. Az ifjúság vidám tánczos mulatságokat igére magának, és eleve készülgete. Hirtelen híre futamodék az ifjú özvegy Gróf Letényiné jöttének; ez élének huszonegyedik tavaszában elveszté dúzsgazdag férjét, kihez mel- léktekintetek 's nem az édes rokonéret' kötelékei csatolák, de leginkább anyjának kérelmei, ki egy- bekelése után rövid napok múlva lenni megszűnt. A' házassági kötelező levél férjének hamarébb történe- ndő kimúlásával, ennek tömérdek vagyonja 's pénze szabad asszonyává tevé, 's férje a' nélkül is gyön- gélkedék 's sirhoz közelb álla mint a' nászi ágy' örömeihez. Független jövő, kilátás sok imádóra határozták tehát Adolphinét lepkénykedő indulatja' fékezésére 's komolyabb frigykötésre. A' mint gya- nitá úgy történt. Beteges férjét lassú karokon ki- emelte a' halál a' házas élet' édenéből, 's azon bi- lincseket, mellyek Adolphinét az örökké zsémbes beteg' ágyához kötötték, kegyesen feloldák. Adol-

phine szabad, szép és igen gazdag vala. Letényi eltakarítatott, neje a' fájdalom' könnyeit részvételt gerjesztő külviselettel hullatá; senki, ki a' koporsót kisíré, nem foghatta volna mondani, hogy nem igaz bú sirta azokat.

Mondám már Letényiné kelletős tulajdonokkal birt, mert a' bőkezű természet annyi külkecsekkel ruházta-fel hogy legmérgesebb asszonygyülölők szívének jégpáncélja olvadozni készüle nefelejts szemének szelíd sűgárira, szavaiban sphraerahangok zengének, 's gyermekdedes ártatlanságú bánása módjára, mellyel pillangóságára ügyesen szöve palástot, az elsűlyedt édeni egyszerűség látszék vissza-térni; ide járúla két száz ezer kész pengő forint, 's ezennel megszűnik a' férjfi világ' legmagasbra feszült vára-kozása, csuda lenni, 's természetes hogy mindenki sietett volna, eme Phönix elé karjait tárni, ki a' földi boldogságokat erszényébe 's alakjába együtt birta, vétek lett volna kocsijából a' számára fogadott palota' lépcsőin Sülph könnyűséggel lejtteni engedni, nem, diadalmas hősként kellett nekie felvívódni, erre czélozának imádóji. Fogadni lehetett vala, hogy száz finanziajával patvarkodó, 's e' miatt házasagra vágyó Úr' szájából kiröppent azon költői óhajtás: „Lehetnék bár virág, hogy szép lábai' tapodásától venném halálom'.” Feltéven, hogy az illy

halált csak hamar feltámadás, a' szép asszony' keze mint bér, 's ezt ezüst esső követné.

Letényiné' bérlett lakhelyét eleve tudta az egész világ, 's minden szépség' barátja előre álmoda azon boldog pásztorórákról, mellyeket ott töltendő lészen; édes ámulatba karjaiban ringatá Adolphinét, 's övének nevezé ezer kedves nevekkal. Mozgásba jöttek a' szabók' kezei, tiszték, polgáriak boltokból boltokba ögyelegtek, 's a' kalmárok 'adósság' jegyző könyveik inkább mint másszor forogtak kézen. Kiki csinos, kiki új ízetű öltözetben kívánt feltűnni, hogy az első látásra, megvegye a' szép özvegy' szívét, 's még a' Farsang végével kétszázezer forintnak ura legyen.

Ha Adolphine mind ezen fáradságos készüléteket, azt tudva, hogy miatta történnek látja, meg nem tartja magát a' kaczajtól. Megjelenése előtt való napokban, lakja előtt sétáló urak háromszor is kérdezgeték itt létéről a' komoly arczú kapust 's ó fájdalom! ó szívgyötrelem! ez megunván már a' sok sürgető tudakolást, gyakran bosszonkodva dörmögé a' tót nem-et.

Végre felderült, vagy is inkább alkonylék azon várt nap mellyen Adolphine megjelent. Báró Kőséry lesben állván Cassínóban, Kávéházban, Játékszínben hirdeté ezen kimondhatatlan szerencsét. El-

ragadva mondá hogy ő vala az első ki a' pénzes anygalt kocsijából kilépni láthatá, gyors nyelvpörögéssel nem festette de hadarázta szépségét, kis lábait, czipője', kalapja 's ennek szalagja' színét, formáját, mi édesdeden hajtogatá drága boroszlói csipkékkel körülvelt fejcskéjét köszöntését viszonzni, mi ügyeséggel tudá megyszínű téli köntösét, hogy magát meg ne hűttse, úgy fordítani hogy kegytermete kitünjék, mi könnyűden simúlt-fel a' lépcsőkön, mi seraphi hangon zengé-le, a' legfelsőről szobalyánya' nevét — röviden csak a' vak nem látta, hogy Adolphine' gyönyörű tőkéllyei, mint napmeleg az aprilisi havat, felolvaszták Köséry szivét, a' hallgatók nem szüntek-meg a' szónokot új meg új kérdésekkel ostromlani, úgy hogy ez végre felelést unva, egy körből másba ment.

Más nap gyász borúlt azon szívekre, mellyek Adolphine' ritka tulajdonaitól már lángoltak vala. A' bájoló tündér meghűtötte magát, 's huruttal küzdöve ágyát örzötte, melly szomorú eset minden várakozó szívet mély fájdalommal érinté. Orvosát csoportonként kérdezgeték megjelenend e' holnap a' szívkirályné Gróf Szenczy' tánczos multságánál? Az itteni szép nemtől kedvelt Aesculap' fia nem felelt, hanem olly arcczal, mellyből a' nem-et is, igen-t is leheté olvasni tekingete körösded, 's nagy

fontosággal a' Lengyelek' állapotjáról, ütközetjeikről előmenetelőkről 's jövődjökről kezde beszélni, holott halgatóinal valamennyi Nemzetek' állapotja, 's czívodása sem érdemlett annyi figyelmet mint Adolphine' betegsége.

Csötörtökön hat órakor alkonyattal kocsi zörögés éleszté a' várost. Gróf Szenczy' kapusa, le nem vette kezét a' vendégjelentő csöngettyűről. A' tornác' és folyosók' fényes világosítása napot gúnyola, lépcsőik orosz szőnyegekkel valának beborítva, az inasok különféle forma ruhákba fel- és le-ugráltak, részént holmit, a' mit kegyes asszonyaik vagy esetből vagy szántszándékkal, hogy a' fizetett cselédnek foglalatosága legyen, elhagytak, felhordván — vagy a' magas bakon felfegyverkezve ülő lókormányosoknak a' haza menet' óráját, kiáltozák.

Fényözönben legnagyobb ízléssel alkalmaztatott palotáját Gróf Szenczynek, tömve találjuk vidékünk' ékeivel, vegyest idősbekeket felváltásúl élni indulók mellett. Sokan előre kiélték képzetökben a' multság' örömeit, mások csak készülgetének, meg mások a' futó idő szárnyait messze jövődöre épített tervekkel megrakák, 's édes ámúlatban elröpülni engedték, semmi komolyabb se gátolván gyors röpületét. Itt eleven kaczagással páronkint sétálgat-

tak, amott a' régibb ismerősek az ablakok' boltozatjaik alá vonúltak, avatatlanoknak tilalmas titkokat felfedezni, újabbakat közölni, vagy dévajkodással kicsalogatni. — Gróf Szenczyné, a' mellék nappali szobába fogadá új-új vendégeit, az elébbjüttek-től körülvéve. Most megnyílik a' szárnyás ajtó 's a' szolgálatban lévő inas szokásán kívül hangosabban kiáltja „Gróf Letényiné.” Csend lett, hatalmas erő látszék bilincselni a' nyelveket, 's minden szem az ajtóra fordúlt, lesve a' bélépőt, a' kisebb természetű urak lábújhegyre állottak, 's találkozána olly rá-galmazó nyelvek, kik az csevegték, hogy: némelly férjetohajtás' kórságába sinlődő hajadonok', vagy a' rózsakort túlhaladta szépek', vagy az édes jármot kereső özvegyek', valamint néhány anyácskák' is kiknek eladó leányaik kelletén kívül, elárúlgaták, a' mostoha és kérlelhetetlen gyors futasú idő által hátokra vont négy keresztet, arczain különös gúnymosolyt lelete látni, melly azt tetszék mondani, „ez ismét leüt kezünkről egy hívet.” Idvezlések, 's a' viszonzlítás örömeinek kijelentése; képmutató csókolások foglalák-el az első pillanatokat, 's míg a' szépek asszonyi ügyességgel suttogva vették vizsgára ruháit, addig epedve várták a' sohajtozó Adoniszok hogy szóhoz juthassanak. Végre a' szokott folyamattal haladt minden. Megszóállal a' muzsikakar 's táncznak

erednek a' tavasz' szülöttjei. Csak néhány idősb Dáma's Gróf Letényiné betegeskedése által gátolva, marad helyén mig a' Whist asztalok elintéztetnek, vagy a' közohajtással várt magyar Quadrille nem tánczoltatik.

Egy magos ifjút igen kellemes külsővel látunk a' palotából belépni, a' szobába hol a' házi asszony, Gróf Letényiné, Bárá Kőszery mulatának, az utolsó-
tól bizonyos ragaszkodó tulajdonságánál fogva, nem egy hamar lehete szépeinknek megmenekedni. A' belépő a' gazdag Gróf Szanday. A' mi Letényiné a' férjfiaknak, az Gróf Szanday a' szépeknek, — egy arany madár, melly méltó a' megfogásra. Húltak is utánna, reá's elébe sok szép szemek' eleven néz-
tei, miként lépve szűk. Sok anya szöve tekervényes tervet mefogására, de mind ezekből Szanday mint egy fürge halfi kisikámlék, mert Gyula — ez vala Szanday kereszt neve — egyedül tiszta testvéri szeretetből mellyel Ödönhöz egy pár percczel ifjabb testvéréhez viselteték, (így vélekedett a' nagy világ) nem kiszűle házasodni, 's a' gazdag Majoratus' jö-
vedelmeit, mellyen kívül a' Szanday nemzetségnek nem volt más birtoka, kötelezésén kívül ezzel meg-
osztotta, csak hogy ennek komoly busongását, melly szegénysége érzéséből látszék eredni, eloszlassa.

Gyula becséről a' szép nemnél egy közitélet

uralkodott, vele senki sem mert versenyre kelni, mert nála jönni, látni, akartlan győzni, de nem győztetni, egy pillanat műve vala. Adolphine 's Szanday ismeretségek régibb volt, de az utóbbi jónak találta előtte tudva lévő okoknál, ezt egy időtől fogva félbeszakasztani. Adolphine, ki körülötte röpkedő heves imádóji között leginkább Gyulának óhajtott volna köszönni az özvegyi magányélettől való felszabadulást, sőt e' czélnak elérésére minden szereket használa, 's hívé is hogy lángol Gyula értte, ennek mostani véletlen megjelenése felett támadt megzavarodását, enyelgő csudálkozásba rejtette, de csak hamar új tervek' szövése foglala helyet szép fejceskéjében. Szanday az udvariság' körébe folytató a' beszédet, Letényiné a' kevés holdnapok előtt lángoló, szembetűnő hidegséget színelt, 's elménczkedő csipkedéseinek, hol lehete, 's sükeresnek gyanítá szabad játékot engedve, reméllé a' megszilajodott pásztort tévelygéseiből lábaihoz téríteni, 's a' hajdani nyájasság' és érzet' szellemét az elidegenültben felébreszteni, de ez mindég hasonló marada ön' magához, 's feltételeinek híve, nem tön mint a' hibázó gyerkőcze, ki játék után vágyva esengve kér bocsánatot botlásáért. A' Grófné Gyula' hidegségén való bosszújában kilejte a' palotába, imádóji' körébe magával vivé az örömet, táncznak

eredt feledve betegségét, 's a' férjfi karba furcsa versenyt okoz. Régi tapasztalás, hogy a' táncz nem indulat csillapító, sőt az elszórodást kereső szívet, magasb lánggal borítja-el. A' férjfi világ Adolphinét vevé körbe, 's csak őtet az ünnep' királynéját iparkoda elszórni, 's úgy játszató elménczéségét, mint a' gyémánt tüzét, vagy Adolphine kellemes szemeit, 's ez néha a' pajzánságig felvidamoda, de a' kit ezzel busítani vagy sérteni akart, meg sem jelent, jeléül hogy azon kevesek között kiknél maradt, a' büszke hódítónét nem nélkülezi, sőt hiányát kipótolva leli.

Hirtelen szaladgálás támad most, mind a' palotában, mind a' mellékszobában, az asszonyságok csoportba gyűlnek, 's a' férjfiak szeszés élesztő-szereket keresnek. — Gróf Letényiné egy fiatal tiszt' karján ajúdozik, — a' zajra Gyula is megjelen, de halván a' zsibaj' okát az ajtóküszöbnél tovább nem megy; szerencsétlenségére meglátja őt Adolphine,—egy büntető nézetet lövell reá, — baja nevekszik, — szemei ismét Gyulán nyugosznak, — ez élő márványszoborrá válva nem mozdúl, hanem érintetlen nézdeli 's talán alattomban megmosolyogja szép özvegyünk' kinjait, — még egy sükeretlen felszóllító tekintet, — 's bosszonkodva, elgyöngült hangon kéri a' legközelebb álló urat, kísérné-le ez alatt érkezett kocsijához, melly-

ben veszéllyel fenyegető baja csak hamar elpárolgott. Az eset meg nem csökkenté a' mulatságot, 's sokan azonnal elfeledkezének róla, csak a' tánczot kerülő Dámák tevék dévajkodó észrevételeiket.

Gyula haza térvén kimondhatatlan örömeire szálásán lelé öcsét Ödönt, ki egyébként, a' fővárosba lakott, 's csak most vala néminémű dolgok' elintézésére Pesten. A' testvéreket az enyim és tiéd felett való szíveket és vérség' köteleit tépdelő kérdések sem valának képesek meghasonlásba hozni, Gyula Majorátusát, mindég Ödönének is szokta volt tekinteni, de ez bátyjának ennyi kegyét soha sem használta, hanem saját fáradozásával 's iparjával törekede függetlensége' alapját megvetni. Mostól fogva, a' viszonzlás örömein túlhatván, Gyula 's Ödön együtt tölték napjaikat, egymás birhatásának örvendve, 's ha mi homályt vona ezen egybezengő életre, az Ödön busongása melly alkonyattal gyakran mint egy varátlan vendég ellepé, vala. Ollykor Ödön odahagyva bátyját eltávozott, és rendszerint komolyabban tért vissza, e' változás iránt restelt Gyula kérdést tenni, bár mint fájt nekie, ő a' testvéri bizalomnak ohajtá köszönhetni a' felfedezést, mivel kora tudni vagyással rettege megsérteni kedvesét.

Adolphine' bókolóji naponként szaporodtak, közöttök Kőséryt költőnek lelkesítette a' szerelem, semmi alkalmat el nem mulatott, hol fellengéseinek ömledéseit Adolphinének kezeibe ne játszotta volna, ez művei által gyakorta meglepetett, annyi lelket nem árúlván-el külmódja, 's gyanítja hogy más kebel ihletésének gyümölcsei, érdekelte is, de Kőséry sem az érdeklést, sem azt hogy Adolphinét gyakori jelenléte nyugtalanítja, észrevenni nem akarta, 's könnyebb is a' ragadós bojtortványt mint az önhiedelmű embert lerázni. — Adolphinénál fényes társaság van, ebben Kőséry; a' cseles asszony rég feltevé magában ezen illetlen tolongásáért bosszút áltni. Kevés pillantatok előtt kapá kezéhez a' „Koszorút,” mellyben egy versezet vala, ezt már ez előtt mint sajátját adá Adolphinének, ki félmosollyal átnyújtja Költőjének olvasásra, az alóljegyzett névnek olvasására lángba borúlnak arczai, mert egy jó barátja' nevére akadnak szemei, ez tévedésből az említett folyó irásba küldé, a' kis dalt mellyet Kőséry kérelmére készíté, egyéb munkájival. „Nem hittem volna hogy lelkes Költőnk ('s jól tudta hogy az aláírt név egy ismeretes Költőé) illy kellemes művel álarczba rejtőzzék, de a' szerény szellemek többnyire álnevek leplébe burkoznak. Kőséry tűzön állott, 's még is fázott, szerencséjére a' Whist osztályok

rendeltettek, 's a' legelső pillanattal, minden maga ajánlása nélkül megzavarodva kiszompolyga, bosszúját szavakba öntvén, nagy lelkűleg, lemonda Adolphine' kezéről, mellyet már sajátjának szokott vala tekinteni, 's átkozá azon boldogtalan perczet, mellyben Költőnek ohajta tiszteltetni, 's hollóként felszededeté a' páva' tollait.

Gyula unalmában 's hogy különcznek ne tessen néha Letényinét meglátogatta, 's mivel szenvedélyes barátja vala a' Whistnek idejét ezzel csalta. A' Grófné úgy alkalmazhatatá a' partiákat hogy többnyire játszó társa leve, 's közbe - közbe minden finomságot, minden cselt használta, hogy ismét azon indulatí hévfokra emelhesse Gyulát, mellyen egykor álnak gondolá, gyakran annyira is megzavaroda Gyula a' szép asszonynak általellenében, 's megzavarodásán való örömeben Adolphine, hogy egy Roober a' másik után vezett. Eleve tapsolt diadalának a' lángadozó szép, pedig Gyula' változását koránt sem okozá szívláng, hanem Adolphine' játszó incselkedésein való bosszonkodás. Néha érzelgősen nyugva nagy kék szeme játéktársán, másszor eleven játszisággal nézdelé végig, meg ismét mind hangjából, mind mozdulatából hidegség szóllott, ezzel nevelni vágyván kedves ellene' tüzét; Gyula azomban mindég a' régi

volt. — Mulatságok között elérkeze a' Farsang közepe, a' nélkül hogy Letényiné czéljához, Gyula szívéhez közelb jutott volna, sőt ha szabad észrevehetlen ennek keble' redőji alá pillantani, tőle távolabb esett.

Ödön' komolysága naponkint nevedett, hasztalan iparkoda bátyja megelőző szívességgel minden kigondolható okokat elhárítani, más forrásból erede az, 's mi is volna az, mit a' szerelem nem lenne képes az emberből teremteni? 's a' szerelem volt az melly Ödön változását okozta. Nem volt kivel édes gondjait, 's fellengő reményeit közölhette volna; pedig nem nyomorúbb az ember mint midőn egyedül kell éldelnie örömeit, 's egyedül viselnie gyötrelmeit; mikor nincs, ki vele elmerüljön a' bánat-tengerbe, ki vele emelkedjék a' gyönyör' elragadó szárnyain.

Az öreg Szanday Gyula' 's Ödön' atyja ifjonti hirtelenkedésből, csak szívét 's nem fejét is kérdeve választá nőt, bámúlásra méltó szépet, kinek versengve hodólt a' férjfi világ, bőven tömjényezett, 's lábai nyomát rózsákkal iparkodott elhinteni, a' közjavallat eleinte bódulásig hízelkede Szanday ízlésének, a' levegőre is bosszonkoda, ha erősb mozdulattal érinté édes gyönyörű hölgyecskéjét, kit mint kis lyánkák czifra bábjaikat karjain inkább hordoz-

gata, mint vezete; lehetetlen lett volna valami kívánságot megtagadnia, mellyet valaha ezen rubinajak hallatának. Örömbé folytak házasa' első holdnapjai, hanem az elkényesztetett menyecske vágyai' mint teljesítettek, úgy szaporodtak, de ugyan az engedékenység 's mindenben való megelőzés téveszteté-el Szandainéval az asszonynem' dicső pályáját, 's elfeledtetvén vele magas hivatását, rendeltetését egyedül a' paloták' 's multságok' költséges neszében, a' fürdők' pénzt 's időt olvasztó multságaiban kereste azt, száz és száz hódolóktól körüllebegve, nem tanulta-meg hogy egyedül a' házi körben válhat mennyet-teremtő szellemé az asszony, 's férjét csupán számtartójának tartá, ki minden szeszenés' teljesítésére kötteték-le eskü által hozzá. Mind ez eleinte Szandayt mulattatá, de lassúdan átlátni kezdé, hogy azon ösvény, mellyet felesége kijelelt nem a' boldogsághoz, hanem enyészetörvénybe vezeté, biztatá azonban magát, 's remélve remélte ne'jének megtérését a' sík útról, ha majd a' szerelem teremtő hatalma anyának teé. Szült is neki ikreket, de ezek az elszilajúlt asszonyt csak kevés időre tudták édesded nézeteikkel magokhoz bilincselni. Hamar lerázá reájok való gondjait, 's bérlett emberekre bízta. Most, de fájdalom! későn látta Szanday mi kártékony leve engedékenysége, téríteni próbált

de sükeretlen, intések foganatlanok valának, 's keményebb bánása' modjával vagy nem boldogúlt, vagy hízelkedések által meggyőzöztve, neje kivívta magának célját, 's a' férj egyszer elárulván gyöngéjét, örökké ennél fogva kaptott. Innét származott, hogy a' szép asszony férjére nem ügyelt, és csak imádó-jit hallgatá; férje' vagyóját tetemesen felolvasztotta, ez, részint hogy a' világ előtt magát nevetségésé ne tegye, részint hogy a' házi béke megmaradjon, palástolá hölgye' hibáit, hallgatott és szenvedett, míg nője a' multság' és kedv' vadászatjában egészségét alátiporván kicsapongásai' kora áldozatja lón. Szanday fiait éltök' tizenhetedik tavaszaig nevelvén, szívökbe az asszonynem' gyűlölségét sükerrel oltogatta, 's inkább csendes bánatjától mint esztendeitől megviselve, hölgyét követte.

Sokáig őrzé magát Ödön a' szerelemtől, minden leány' látásánál; apja szomorú példája rettentette. De a' szerelem hivatlanúl jön 's nem kérdi szabad e a' beszállás, és sokszor csak akkor veszi-észre a' szegény szívbirtokos letelepedését, midőn az egész lakot elfoglalá. Gyula ellenben ámbár nem került a' szép nemet, imádója még sem volt, de szerete körében mulatozni, 's társaságában az időnek nem áttallott szárnyakat fűzni, de hódúlni sem nem tudott, sem nem akart, vagy igazabban szóllván: nem

ütött még az új életre serkenés' órája. Nyugodva nézvén a' nagy világ' folyását, nem ismert magasb, nem boldogítóbb érzést mint a' mellyel szeretett Ödönjéhez viseltetek, ennek édesded ápolása, kívánságai' kitalálása, vala a' tető mellyen vágyai ki-nyugvának. Ödönben 's Ödönnek élt egyedül. Ödön forró hálával viszonzotta ezen érzetét, de súlyosabban esék nekie most szeretete. Egy imádott lényel valódibb frigyre akarván lépni, szándékát félt Gyulának kijelenteni, mivel gondolkozása módját, 's a' házasságtól való iszonyodását mellyet külsőkép' nem mutata, jól ismérte.

Egy délután egymásra hagyatva egészen átengedé magát a' két testvér viszonyos ömledezéseknek, különféle észrevételeknek, midőn Ödön bátyja szelídségétől 's részvételétől neki bátorítva, nyakába borúlva mondja: „Mennyi sok jót adott nekem a' kegyes ég benned, bátyám, 's mi boldogá tész, hogy a' mindent szépítő idvezítő szerelmet is felserkenté melyemben. — Tavasz ez életemre, lefolyt napjaim a' halalé valának, csak jelenem, csak jövőm valódi élet. Igen bátyám én szeretek. Tudod testvéri megegyezésed nélkül, semmit sem tehet Ödönöd, ne tagadd-meg ezt, 's tedd boldogá híved', mond összekelésekre javalló i g e n e d', 's azonnal röpü-

lök Ilkámot tudósítani szerencsénkről. — Eddig nem mást, egyedül a' te részvéted nélkülézénk. — Velünk a' pap áldása a' földön egy pár boldog halandóval többet szerzénd."

Bámúlva, mintha érthetlen külnyelven szólnának hozzá, halgatá Gyula lángadozó testvérének ömledéseit, egy fájdalmas mosoly mint szellet viz' tükrén vonúlt - el arczain, azután egy mély sohajtás vívta-ki magát melyéből, szánakozva nézdelé Ödönjét, 's elkeseredetten mintha rabló kéztől akarná legkedvesb ereklyéjét megóvni, forróan ragadá Ödön' kezét, 's egy pillantatig olly éles nézettel, mellybe lelke egész lázadása, szóllott tekintett Ödönre. Ó nem volt e' nézetben szemrehányás, de Ödönt lelkéig illette, 's ki nem állhatván, elfordúla, — most Gyula őt' melyéhez ragadta, meg-meg sebesen elereszté magától, 's nyilván látszék a' benne támadt harcz.

„Tehát még is közünkbe lép gyilkoló angyalkint az asszonyszeretet. Mint féltém én ez órát." Magamért kezes leheték, óván atyám' példája, törekedtem téged' megmenthetni az örvénytől, — 's ah Ödönöm te elsülyedsz! egy leányért! egy gyáva leányért! feláldozod szeretetemet? — Ödön! Ödön! ki — fogja e pótolni egy leány' szerelme, melly múltékony mint a' nyári esső-szülte szívárvány, az én állandó testvéri hajlandóságomat, az én hű szívemet? Megta-

núltam én e' nemet ismerni; mind szín, mind máz a' mi rajta van, ha ezeket levonod rólok iszonyú vázak; tetetés öltözetjük, hizelkedés érzetjük, 's lenge hiúság életpályájok. Ödön én buktodat csak könnyezhetem."

Te ismeretlen világokról ítélsz, 's réméket kergetsz világos nappal, ott, a' hol nincsenek. — Előítéleted elfojtja jobb érzeményid' 's igazságtalaná tész. Felele Ödön.

„Haladj hát, későn józanodol majd ki, saját sérveiden tanulva. Fogadásod, ígéreted, hogy egymás szeretetének élve futándjuk pályánkot, egy széles lyánka mosolygásától elolvada, férjfiságod egy kézszorítás szertedúlta, 's képemet melyedből egy sohajtat kilebbentette."

Gyula te velem az emberiséget akarod levetkőztetni?

„Emlékezz atyánk' életére, tanításaira, keserű könnyeire. Oh hogy annak emlékezete, ki bennünket az étellel megajándékoza, ki bennünket szült, nem lehet tiszta! Én a' te leghívebbed, kérlek, még ideje, térj vissza. Légy egészen az enyim! eléged helyed' az én szívemben. Virúljon közöttünk azon édes egyetértés, melly szerelmed' forróságától szomorú hervadásnak indúlt. Vesd-le terhes bilincseid."

Bátyám! viszonzva félsohajtvá Ödön ha akarnám is, — már — késő. — Ma adá Ilkám' anyja meg-

egyező boldogító áldását. — Én eljegyezve vagyok. — Esengve kérlek ne tagadd-meg részvéted' melly a nélkül is ritka a' világban. Hiddj nekem, csak az érzetlenség, éltünk' való gyilkosa. Mutass nekem valami szépet, nagyot, kellemest a' mit a' szerelem' szelleme nem teremtett volna, melly ihletésétől nem származna. Gyula oltsd-el a' szerelmet, 's nem lesz nap egünkön. — Vesd-le szemedről az előítélet' szőnyegét, nézz tisztán, és tanúld hinni, hogy balgatság, sőt vétek egyért az egész nemzet kárhoz-tatni.

„Ne szólj! Egy Portia mellett száz Cleopatrák, Corneliák kevesek, Messalinák sokak, ezek a' regébe ábrázolt színtváltó Chameleonok. Ó szép egységünket, mennyig fellengtető rokonérzetük' egy lyánka könnyei elborítják. Ó mi örömmel halnék-meg Ödön kebleden, ha boldogságod' életemmel megvásárolhatnám, 's ím' egy idegen lép közünkbe, 's jég kezekkel mint a' kérlelhetetlen halál az életet, letépi földi örömünk'! Nőd engem' tőled messze üzend, nem hágy szívedben helyet számomra, 's én idegen az életben, idegenek között zárom-bé szemeim': mert Öcsém szeretetemért eltaszít magától.”

Elszakaszthatlanok maradunk, Ilkám elüzendi búd' fellegeit, érzeni tanít, 's rövid idő múlva példámot követed. — Mi, kívánságaid' vonásaidból

fogjuk kikémleni, 's azonnal tellyesíteni, egy szóval édent teremtünk körüléd.

„Az én boldogságom' az én világom' romjain.—
Te tudod atyánk' rendelését, — mondá tompán mély hangon Gyula, 's maga is megijedt a' szótól melyet többé nem mondottá tennie nem leheté. Ödön nem szóllott, a' szín elhagyá arczait; meredten néze bátyjára, egy nehéz ah-t nyöge, 's remegő lábakkal elhagyni készült a' szobát. Kimondhatlan fájdalom borúlt Gyula szívére, Ödön után siete, 's melyére ragadá, 's ez mint egy márványszoborral hagyta magával bänni. „O bocsás-meg! kiálta, bocsás-meg az ördög sűgallotta szónak, szívem nem tudá felőle semmit. Ez alaptalan rendelés válna tehát szívünk' szép viszonya gyilkolójává. Nem, Ödön, nem! te szeretetemen nem kételkedhetsz, én az vagyok a' ki valék. Nyujtsd kezéd' engesztelődj! Tiéd mindenem mint volt. — Ödön nyujtsd kezéd'.” —

Ha a' szív vérzik is — nem de? — orvosolhat a' kéz — és gúnykaczajra fakadva mellékelé — 's a' pénz! — Im' kezem!

„Megbocsátsz,” 's örömhevűlve ragadá Gyula a' nyujtott kezét.

Kérdezd szíved' — tudott é az reám valaha bocszonkodni, — 's lásd úgy vagyok én is. — De még

is elválunk az én útam az oltárhoz, téged makacsságod rideg magányba vezet.

„Tehát még is feláldozva! elhagyatra?”

Bátyám nem lehet különben, szívem, érzetem, szavam köteleznek. — 'S ezzel lesütött fővel odahagyá, a' felháborodottat, szinte felháborodva. Gyula hirtelen, és akartlan kiejtett szava által megszakasztaték, a' kellemes egybezengés, 's ha ezt külsőképen nem mutatták is, annál mélyebben érzék szívökben. Ők nem kerültek ugyan ez eset után egymást, de ha történetből összetalálkoznak valami fonákos érzet foglalá-el melyöket, némelly megfejtetlen hidegség vala köztök, melly a' szorgalmas vi'sgálónak, annál kevésbé kerülte-el figyelmét menél szorgalmasabban iparkodának azt elfedezni. Az a' törekedés egymást kivánságaik' tellyesítésében megelőzni, egymás gondolatjait kitalálni, olyan volt mintha a' barátság' és szeretet' kihült tetemét ápolva belé az elsietett lelket ohajtanák visszavarázsolni. Ők érzék, 's igen hatalmasan érezék a' hézagot közöttök, 's bár kiki alattomban meg vallá magának, hogy nem úgy áll egymás áltellenében mint hajdon, még is nyilván megvallani ezt, vagy nem mérészelték vagy nem akarták.

Gyula ezerszer megbánta volt, atyja rendelésének említését. E' szerint ha Ödön (kit leginkább

félte a' házasságtól) az atyai kérelmet és rendelkezéseket megvetve, sőt szomorú példája által sem tartóztatva, páros életre lépne, akkor Gyula feloldoztaték, minden iránta való kötelezéseitől, 's az egész birtok' jövedelmét egyedül használhatja.

Váratlan csapás vala tehát Ödönre az atyai végintézetnek érdeklése; mert habár Gyula nekie mindenben szabad kezet engedett, 's Ödönnel soha sem éreztette függőségét, ön birtokát mindég az övének is szokván tekinteni: még is Ödön soha sem hata túl semmi tekintetben az alárendeltség' bizonyos korlátjain, 's azon iparkoda, hogy bátyjának terhére ne legyen, vagy nekie alkalmatlanságot ne szerezzen; sőt hogy annál szabadabban élhessen, bizonyos időtől fogva azon törekedék, hogy mind diszes, mind jövedelmes királyi hivatalt nyerhessen, 's nejének semmi kényelmet meg ne vonjon. Azonban még is ha kivánsága nem tellyesülne, most midőn sorsát, egy más szép lélekhöz készüle sírigan lekötni, akaratján kívül bátyja' hajlandóságára is számolt: a' mit azonban ön' magával sem tudott elhíttetni: de azóta megsértett büszkesége, ön' becsébe 's tudományába vetett bizodalma, a' reméllett vagy is inkább homályban sejtett segedelemről vele lemondattak, 's bátyja híre nélkül, minden rúgókat oda intéze, hogy az ohajtott hivatalt megnyerhesse.

A' testvéri meghasonlás' ezen homályos napjaiban, Ödön mindig sürgetősen foglalatoskodott lakában, Ilkájának alig maradt az alkony, 's ekkor is a' kedves lyány minden nyájaságával sem vala képes, Ödön' homlokáról, a' sötéten lengő gondborúlatot eloszlatni, 's minden kérdései ennek oka iránt, feleletlenek maradtak, vagy legalább olly feleletekkel, mellyek talányokhoz hasonlítanak, viszonoztattak; 's itt is mebizonyodni látszék a' férjfi szív' igazságtalansága, hogy mások bűnéért 's vétségéért, a' kedvest büntetik, 's feledve a' külvilágot, haragjoknak a' házi élet' körébe engedik kilobbantát. Ezt fájlalta ugyan Ilka, de bánatjára a' mindenható szerelem' palástját vetve, elhitette magával hogy Ödön' baja tünékeny férjfi szeszély, vagy olly mi, a' mit a' kedvesnek elkerülhetlenül tudnia nem kell.

Bajosabb vala Gyula élete. Lelkiismérete folyvást azzal gyötrötte hogy ő az oka a' meghasonlásnak, ezer gonddal tépelődék hogyan lehetne haragvó öcsét megengesztelni, már útnak is indúlt, hogy újontan megkövesse, de ollykor gonosz szelleme tartoztatá, sugalván: ő a' kegyelemre szorúlo, ő az atyai rendelést tapodó, 's a' sanda kevélység melly legjobbunkban is kisebb vagy nagyobb mértékben létez, visszavoná elhitevén vele, hogy szegényebb testvére magától jövend megbékélésre kezet nyújtani, a' mi

mint mondani külsőképen szükségtelen vala, 's csak a' belbíró javallá. — Tusakodva ön' magával futotta Gyula a' társaságot, félve hogy mindenki homlokán olvasandaná bűnét. — Így remetéskedett a' két testvér, úgy, hogy a' nagy világ' figyelmét is magára vonván, több heverő ennek okán törte üres fejét, 's a' kérdezősködőket légből kapott gyanúkkal mulattatta.

Ödön célját elérte. Tisztségbe lépe, midőn ennek hírért vevé, szokása szerint alkonyattal meglátogató Ilkáját, 's mind ennek anyja, mind a' kedves lefeszhetlen gyönyörére, hajdoni vidámsággal mulatá kedveseit, 's tudtokra adá szerencséjét. Így, kedvesem — mondá Ilkát átkarolva — most csak egy híja tökéletes boldogságunknak, bátyám' egyezése — de az idő ezt is megérlelendő, ha ábránd káprázatjai' üldözéseitől megszabadúlva, becsed' megisméri, 's angyaljóságod' látja, — akkor ő megbékül nemeddel — 's frigyünkre igenét mondja. — Ha kegyes anyánk, folytatá beszédjét, Ilka anyja' kezét megcsókolván, helyben hagyja Pünkösöd után azonnal elfogadhatnók az egyház' áldását.

Az anya örömmel igenelte vejének kérelmét, 's az összekelés' napján megállapoda. Az est, a' megelégedés édes ömledezései, 's a' jövőn épített tervek emlegetései közt elérkeze, 's Ödön nyugodtabban, boldogabban mint valaha tért haza.

Nem tartóztathatta magát Ödön, hogy boldogságát azzal, kit a' vérség' szent kapcsai kötének szívéhez, ne tudassa. Szorongva ment testvéréhez egy világ nyúgova melyén. Ó! e' teher szertezúzta, boldogságának legszebb, legdelibb virágát, szertezúzta a' sohajtva kért részvételt. Gyula Ödönnek beléptével látta, hogy szívét valami nyomja, 's kétes reménybe haboza, a' lemondást é, vagy az egybekötést fogja é már hallani? Egy pillantatnyi kínos hallgatás, mint nyári rekedt meleg a' vidéket, úgy borította-el szívöket.

Bátyám! — így szakasztá-félbe a' csendet az ifjabb, — kettős szerencsém, el nem hallgathatom. Én hivatalba léptem. —

Fájdalom! — viszonzva csípősen Gyula, — én vagyok az utolsó, kit erről értesítség, a' világ neked több leve, mint én, az elhagyott testvér' árva keble, sokkal szegényebb, mint sem hogy örömmel telt kelyhedbe, vagy csak egy csöppet is önthetett volna?

Gyula vádodra nem felelek, mert igazságtalan, halld jöttöm' második okát. — Ilka Pünkösöd után való héten nőm lész. — Ki volt ejtve a' legnehezebb, 's megállapodék, — de a' mint Gyula szólani akart, szavába szökkent, hallgass-ki bátyám mondá szelíden, 's kezét megfogván habozó melyéhez szorítá; teljesítsd kérelmem' 's lásd elébb Il-

'kám', hidd nekem látása megtérít, — 's szűnnyadozó hited' a' szép nemhez felébreszti.

Én azt lássam, ki a' te, o Ödön! a' te boldogságot, 's azzal az enyímet elrabolja! — Én a' gyilkos angyalt, nem fognám a' te szemeddel nézni, mert más szeme van a' szenvedélynek, más a' józanságnak. —

Gyula, te ázt akarod hogy veled együtt üljek az élet' kútfejénél, nézzem mint csörgedeznek kéjjei kínálkozva, 's ne enyhítsem szomjamat — veled haladjak a' virányos édenben, 's ne tépjek illatozó virágot, melly mindnyájunknak teremtetett — röviden hogy veled nyom nélkül letűnjek, mint a' szírvány a' menybolton.

Gyermek!

Ne kárhoztass tehát bírálat előtt, vedd mérlegbe a' jót 's az ellenkezőt, 's ha az utóbbi megháborítja a' súlyegyent, akkor mond ítéleted'?

Kivánságod legyen meg, — mondá Gyula, mint egy magasb ihletéstől meglepetve, szokatlan és lázongó hevénnyel, elannyira hogy Ödön megijedt, de megelégede hogy legalább néminémű tekintetben célját érte, magához tére, 's bátyját ömlékeny köszönettel magára hagyá.

Maga magát veti veszélybe. O mi szerencsétlen vagyok! kiálta Gyula utánna. Ödön, Ödön! Isten

bizonyágom hogy csak te keserítéd életünk'! — Most erősen feltevé magába, hogy legelső alkalommal Ilkát ismeretségére méltatja, ennek tökélyeit 's Ödön által annyira magasztalt magas tulajdonait hideg észszel fontolóra véendi. — Engem', úgy mond: a' szenvedély' mámora el nem kábít, 's mi is volna Ilka is egyéb mondá megvetőleg halk gúnykaczajjal, — mint asszony? — tehát ingadozó nádszál.

Harmad nap múlva, midőn Ödön éppen hivatali írományai' rendbe szedésével foglalatoskodnék, belép Gyula, sokkal simúltabb homlokkal, mint sem őt' régtől látni leheté.

Vezess jegyesedhez mondá félmosollyal.

Ödön meglepetve nem tudta hirtelen, hidjen é fülének.

Igen, igen, vezess jegyesedhez, ismételé a' kétkedő' néma kérdéseire felelőleg Gyula.

'S te ezt valóban ohajtanád?

Még ma, 's most mindjárt ha egyéb mi nem tartóztat.

Gyermeké tevé az öröm Ödönt, bátyja' nyakába borúlt, o bátyám! ha te látnád mi öröm éri szívevet, megegyezésednek ezen árnyától, hát ha teljesen javalni fogod választásom' és szándékom': lész e a' föld' körén nálamnál szerencsésb teremtmény?

Ne ragadtasd magad' egy végtől a' másíkg. Engem' egyedül szerencséd' forró ohajtása kényszerít ezen lépésre, hogy a' mennyire testvéri tanácsomnak még engedendesz, rajtad segítsek, hogy ismérjem, kinek kezére bízsa Ödönöm életét. Az arany szabadság, 's a' halálnál is veszedelmesb rabszolgaság közt, egy tátovány nyilong, — az ész nemtökint intőleg nyújtja-fel védkezét — mondani látszik: ne lépj! ha áltlépted, senki többé vissza nem ránt-hat, 's boldogságodnak sótt ön magadnak sem adhat-vissza többé.

Jöjj, jöjj bátyám lásd Ilkámot, 's kétséged szer-teoszlánd, mikint hajnal előtt az éji homály. —

Bár mint örült Ödön Gyula e'beli reménytelen elhatározásának, még is nem titkolhatta, hogy egy homályos, de fájdalmas előérzet futotta melyét keresztül. — Azomban kaczagva gyáva előítéletét, bátyjával sebtén Ilkához sieté, eleve feltévén hogy mind bátyja', mind Ilka' ne tán történeudó változására szemesen figyelmez.

Ilka Záray Tanácsos' egyetlen leánya, atyja' halála után, csekély jószágából városi multságok' kedvéért, a' vidék' fővárosába jött, 's elvonúltságban töltötte napjait. Anyja némelly apró asszonyi gyöngeségeket kivéven (milly' asszony volna az, ki-

ben nem találnánk illyeket?) a' legáldottabb teremtmény vala, 's tehetségei szerint ügyelt szerelme egyetlen gyümölcsének nevelésére. Csendjüket megháborítá Gróf Szanday Ödön, kivel történetből jutott esmérettségbe, ezen ismeretségből végre a' legtisztább szerelem, az élet' legszebb virága fejledezeki, 's a' két ifjú jövője' boldogsága látszék rajta állapúlni. —

Ilka most midőn a' két testvér belépett, csinos fehér öltözetben, hímező rámajánál foglalatoskodva üldögélt kis madarkája barna fűrtjeit rendetleníté, anyja némelly folyó irások' új lapjait nézelé. Azért é mert Ödön szokatlan időben, vagy azért é hogy Gyula is vele jött? futó rózsatűz borítá-el arczait, de Gyula is egy perczig megzavarodva állott, mint mikor az ember sűrű sötétből déli világoságra bukkan-ki. Ödön (mert éles a' szerelem' szeme,) mind a' két fél' változását észrevette. Ödön bátyját röviden bémutatván, kellemes délutánt töltének. Nyugtalan látá Ödön, mint pihentek őrzetlen pillanatokban Gyula szemei Ilkán, 's mi elszórt ma Ilka. — Bizalom és hit a' szerelem' alapjai, gondolá, Ilka engem' meg nem csalhat, ezzel iparkoda elnyomni nevedő kétségeit, 's Gyula az én bátyám — és asszony-gyülölő.

Ezer kérdésekkel Ilkáról való ítélete iránt, ostromlá hazamenet közben Ödön Gyulát, ez némán

hallgatá a' magasztalót 's a' sok beszédre röviden csak azt felelte: asszony — 's időből meg nem okosodhatsz egy hamar, mind a' kettő akkor csak midőn legvidámabb arcot mutat, megettők komoly veszély gyülöng. De mind ezzel nem hozá tévedésbe öcsét, mert ez bizonyos vala mátkája' hűségéről, 's az is vigasztalá hogy Gyula csak átaljába beszélt a' szépnemről, 's Ilkáról nem monda egyenesen rosszat, majd meg barátkozik a' gondolattal, hivé. Gyönyörű reménnyel telt kebellet átengedé magát arany képzeményeinek, ringatva a' valóhoz hasonló édes ámulat' tündér szárnyain.

Gyula Zárayéknál látogatásait ismétlé, sőt sokszorozta is, mert minden látogatással eddig ismeretlen kellemet talált az egyszerű lyánka' társalkodásában, 's új-új kelletest, mellyet még más asszonyoknál nem tapasztalt, látszék felfedezni. — Ismerni tanulja, mennyire fekszik szívéen boldogságom bizonyítja, nem akar vakon a' vésznek eresztetni, mint kormánytalan sajkát, — bátyjá' viseletére, így elmélkede Ödön. — De Ilka' anyja, kiben a' felfuvalkodás sokat kívánó szörnye kezdé fejét emelgetni, 's a' kincs és fényoszomj' elolthatatlan nyavalyája czírása, nem idegenkede Gyulától: sőt inkább semmit el nem mulata, a' mi által házat előt-

te a' felkeresésre, 's megtisztelőre méltóvá tehesse. Ilkának sokszor szokta mondogatni, hogy Gyula nekie Ödönnél kedvesebb 's gazdagsága kívánatosb vőnek teszi. Zárayné éles szeme talán olly mit vettészre, a' mit más nem látott.

Most Gyula lelkének állapotját nehéz abrázolni. Hajdonti hidegségéért, most tetszék bosszúját kiönteni akarni a' szenvedélyláng; napról napra új meg új harcz támada benne, a' testvérárulás vad bűne rémkint kergeté nyugalját, 's lelkének sullyegyene megháborítaték. — Ilka előtte észrevehetlen kedvesb lőn, 's csak társaságában érzett örömet, de ah más híve után nyujtani kezét tiltá rénye; e' viadalnak, e' háborgásnak, ez ingadozásnak, az igaz, jó, 's tévedezés között, egy hatalomcsapással akart véget vetni, 's a' rég ohajtott nyolcz szögletes keresztet szándékoza magának megszerzeni, mintha ez varázserővel birna, 's lecsillapíthatná keble' zivatarját „ez fog” mondá: tartóztatni minden ballépéstől. Nem leczkéze olly hévvel a' szépnem ellen, mint hajdon, 's ha történt is, erőltetéssel tette, Ödön pedig minden órában helybenhagyását leste.

Gyula' gyakori látogatásai Zárayéknál nem kerülték - el a' szépek' figyelmét, 's a' társaságokban, hol ugyan ritkán jelent-meg érdeklék is ezt, sok szép ajk gúnyolta tettét, de Adolphine leginkább

fájlalta, hogy olly egyszerű, 's szegény lyánkához leereszkeszheték, holott gyémanttal terhelt kezek is nyulának látatlanúl utánna. Adolphine minden lep-kénysége mellett is kénytelen vala megvallani hogy Gyulát szereti, 's pedig olly elevenséggel a' mint csak egy lángoló asszonykebel képes ezen indúlatot fel-fogadni, — ez előtt Adolphine választott szavajára-
sa vala, „magát a' szerelemtől óvni kell, mert a' szerelem olly bolond, ki csörgő sapkáját saját fe-jéről másokéra szokta tenni, 's azután kaczagja rab-jait,” 's im' Gyulának egy látása rabbá tette, érzé hogy egész lényét elbájoló, néha bosszús könnyek-re fakadt, néha neki engedte magát, a' világárjá-nak, hogy mulatságok' örvényébe merüljék szenvedé-lye, másszor ismét ábrándozólag könyökére tá-masztván gyönyörű szőke fürtös fejecskejét mint pásztorórára váró lyánka sohajtoza a' kedves után, 's ezüst keble' hullámozásai közbe édesdeden nyög-delé: csak ő! csak ő legyen az enyim! Voltak olly pillanatok is, hogy magas tüköre előtt, melly kel-lemes termetét, szemféy-, 's szívnyugalom-vesztő deliségében vizionolta, álván, belzaját csillapító önhittséggel mondá — Nem! nem! az lehetlen, hogy illy külsőnek ne hódolna. — Kezét ollkor szívére szorítá, 's mintha a' kint okozó képét onnét kitépni akarná kiálta: 's még is az enyimnek kell lennie!

Egy bizonyos időtől fogva, a' mióta tudni illik Gyula' látogatásai szaporodának Zárayéknál, Adolphinét is lehete itt találni, e' látogatások, e' néminémű változás, vagy tán csak változás árnya, Ödönnél senkinek sem tetszék kevesbet, de semmit sem szóllott, 's inkább magával küzde, mint sem hogy gyanújával időnek előtte valakit sértsen, vagy hogy azzal magát mint éretlen gyermek kinevettesse. Adolphine részéről e' közelítés egyedül azon együgyű okból történt, hogy Gyulát szemügy alatt jobban tarthassa, 's kitudhassa, vallyon nem szenvedély é az, mi őtet Zárayék gyakoribb látogatására kiszteté? Féltékenység tanácslá ezt a' fortélyt, 's vele azt remélteté, hogy a' kedves körből Gyula sem maradánd-el, 's ez alkalommal kénytelen lesz, közöttte 's Ilka között hasonlítást tenni, mellynél így hízelkedék az önszeretet, csak nyertes ő, 's a' vesztes Ilka lehetne; de fellengő hiú reményét alászállni érzé, midőn Ilkát, kit könnyelmű 's tapasztalatlan gyermekcsének képzele, azon mély érzetű szívvel, 's megért magas lélekkel éltet-védő, 's derítő angyalkínt láta 's csudálva csudálta rendeltetésé' felséges pályáján nem fűgve a' külső' alakján, haladni.

Ödön azon emberek közé tartozott, kiket szép tudomány a' jóért és szépért magas lelkesedés, 's

mély érzés mellett a' természet festő 's bő szonok-sággal meg nem áldott, és inkább gondolt mint beszélt, csak néha kevesek, de avatottak között nyílt meg ajánlatos szerénységgel ismeretei' gazdag ere. Ó világát melye' csendjében hordozta; az mi benne világitott, annak üdves sűgárait látatlan szerette a' haza', 's emberiség javára árasztani; őt' a' szenvedélyek nem kapdosták könnyeden, mint légben úszó felleget elszabadult szelek; ösvényje az életben, mint világpolgáré kijelelve vala 's valamint szíve választása rendületlenül állott. Legnagyobb mértékben érezé hogy ő, csak egyszer, — és csak egyet szerethet, de ezt szíve', teljes erejével, hogy ezért kész lenne a legnagyobb áldozatokat tenni, egy szóval érzé hogy szerelme 's élete egy. Mert élete a' legtisztább szerelem volt, valamint szerelme tehetőségének legérdeklőbb rűgó tolla. Most Ilkát ritkábban lelé otthon, ' ezen perczeket, úgy látszék, a' nélkülezés, melly közöttök vala, még kellettősebbeké tevé. Az órákat mellyeket e'kint együtt töltöttek, az egymást bírás édes érzete koszorúzá, vágyaik azon idő elébe legergedének, mikor siriglan leköttetni fognak.

Letényinének ezentúl nem vala nagyobb gondja mint Ilka' bizalmához jutni, ez-sűkerült is nekannyira, hogy a' gyanútlan lyánka őszinte nyílk szívűséggel önté-ki szívének minden édes titkait

színelte barátnéjának keblébe. — Vi'ssgáló szemei, 's elméje annyit láttak hogy Gyula csak ugyan nem egykedvű a' lyánkához, 's ez a' tapasztalat hegyes nyilkint sebzette szívét, de ellenben gyermeké tevé, 's játékának örvendező gyermekhez hasonlóan örömtapsal szökdécselt, midőn Ilka' redőtlen melyéből tisztán kivilágla, hogy Gyula iránt semmi forróbb hajlandósággal nem viselteték, 's azt a' mit érzett nem volt egyéb tiszteletnél, mellyel Ödönje rokonjának tartozék.

Egy délután Zárayné Whistre vala meghíva, épen a' Farsangban egy unalmas pénteki napon, Gyula Zárayékhoz megy. Ilkát kit főfájás tartóztata, egyedül leli hon, midőn Ödönjének némelly menyasszonyi ajándékait, mellyeket alig teve-le a' szolgál, gyermekded örömmel rakosgata asztalára, 's ismételve újabb meglepéssel, újabb örömlöbbanattal nézdelé. — Mind ezen ajándékok csekélységek valának Ödön kisebb jövedelmeihez alkalmaztatva, de kimondhatatlan csúnos ízléssel választva. — Színtelen örömmel röpüle Ilka a' bélépő Gyula elébe, 's Ödönjét vélvén személyében, szinte hálásan nyakába borúla, midőn az üdvezlő' hangja tévedését vele megismérteté, elevenen nyilvánzá a' kapott ajándékban talált gyönyörűségét. Gyulát ezen öröm mélyen ér-

deklé, 's szigoru komolysággal vi'sgalá a' kis becsű enczenbenczet, 's azon gondolatra, hogy ugyan annyi drágasággal szívesen megvásárolna olly örömet, lelkébe sötét fájdalom nyilalt.

O! mi boldog lehetne az ki kegyednek életét ajándékozhatná, mondá lágysággal Gyula, mit fognék én — de szava elakadt, mert szemei Ilkaéra találtak, a' lyánka' arcza rózsalángba égett, 's csudalkozás festé magát rajta — Gyula beszélgetése' tárgyát változtatni akarta, de gyümölcstelen, és a' mulatság fészült leve, egyik sem érzé magát, a' megszokott szabadság' lejtékeny körében, 's Gyula szokásán kívül hamarébb monda jó ejszakát. — Mentében Ödönnel össze-találkozeék, ez marasztalta, de zavartan fontos foglalatosságokkal mentegette magát. Hűledezeék egy pillantatig Ödön, testvére' borzadt arczát látva, de még jobban keserű felsohajtására, a' lépcsők' utolsóján megállapodva, főcsóválva nézett utánna. — A' szobába belépvén, Ilka fejceskéjét kezére támasztva gondolkodott, 's a' belépőt észre sem vette. Odön eltökéllé ezen elmerültség' végét bevárni. — Néhány percz mulva felpattant ültéből Ilka. — Gyermek! mondá félhangon; nem vagyok é én Ödöné? —

Igen is, mondá Ödön komolyan, az enyineg vagy kedves. Ilka a' váratlan felszólaláson megijed-

tében felsikoltott. — Mióta levék előtted olly félelmes? kérdé sértőleg Ödön.

Ilka nyakába ugrott 's a' feddőnek ajkait csókjaival némitá-el, háláját nyilvánzá, örömét rebegte minden szavában, de ez az öröm, egynek, — a' hajdoni élénkségnek hijával vala.

Ilka mi történt itt, kérdé szelíden a' jegyes. —

Gyanúskodol — ez helytelen, 's szívemre, hitemre homályt, mellyet most bizonynal nem érdemel, vet, egész lelkem egyedül veled foglalatostokodék. Ezt Ilka, olly nyugodtan, olly csendes méltósággal, 's a' vétlenség' magas ön' érzetével mondá, mig szemei kedvesén függének, hogy a' legszilajabb gyanúnak is elkelle szunnyadnia.

Lyánka! felele ellágyúltan Ödön Ilka kezét megfogván, 's forró fejét melyére lehajtván, én kezeidbe adtam mennyem', rajtad 's benned építém az emberiséghez való szebb bizalmam', én szegény életem' hozom neked áldozatúl, vedd mint sajátod', — de — képzeld — ha reményem meggesalna! mi lenne belőlem? — mint válna egy undok törpe fajjá a' fennen magasztalt emberiség, mint válna gonosszá a' szent!

Nyugodj-meg, mondá Ilka, békülj-meg ön' magaddal, altasd-el belső ellened', melly nyugalmad' halállal fenyegeti, mennél jobban megegyezünk ön'

magunkal belsőkben, annál tisztább fényben álland köröttünk a' külvilág.

Vagyon a' szépnemnek felettünk olly hatalma, mellyet szó nem festhet, mert szorosán egybeszöve van természetével, ez az a' magas tisztaság melly a' rénygúnyolót térdre ragadja, 's a' kétkedőt megtéríti, ez az melly a' ledért a' tisztelet' korlátjai közé üzi, olly tulajdon ez, mellyet kölcsönözni vagy tettetni nem lehet, mivel színelhetetlen, és eredetisége a' szívből forr. Ez volt, a' mi Ilka' egész lényéből szólván félpírúlattal halgatásra kényszeríté Ödönt, ki magában most a' kedvestől bocsánatot kére fontolatlan hirtelenkedéseért, 's kettőztetett gyöngédséggel iparkodék helyrehozni vétségét. A' szerelem engedékeny. A' fergeteg elmúlt, az előbbi vidámság visszatére közőkbe, ámbár Ilka nem titkolhata magától, hogy Ödön reménytelen, 's meglepő féltékenysége bánatot okozza nékie.

Ezen magában csekély eset által, a' testvérek lelki közeledésének új gátja akadt, de új szorgalommal igyekeztek elfedni azon hidegséget, melly őket egymástól újonnan távolítá, sőt Ödönnek figyelmét ismét egy új eset élesíté. Ez bemegy valami dolgot végezni bátyjához, 's nála lel egy Ábraham ivadéká-

ból származott ékes művekkel kereskedőt. Ödön közeledik hozzájuk, 's látá hogy Gyula már gyönyörű, nagy becsű, szép ízlettel 's gonddal készített, és egyedül asszonyoknak való darabokat kiválogatván azokra derekasan alkudozott. Ödön' látogatása Gyulának nem volt kényére 's inkább akármelly thronon, csak szobájában nem kívánt volna öcsének helyet. — Ezt, úgy mond, minthogy titkolódzásom sükeretlen, mind a' te, mind jegyesed' meglepéstök-re választám. Ödön latszólág elkomolyoda, nem háborítá ez Gyulát; holnap után, folytatá tovább, Ilkának születése napja lészen, 's megengeded hogy ezen csekélységekkel bátyád mátkának köszöntését és udvarlását tehesse.

Csekélységek ! viszonzá édes-keserű mosollyal Gyula : és ezreidbe kerülnek.

Egy Gróf Szandayné az én öcsém' hölgyét illetik illy ékeségek, méltóbbat mint Ilka nem ékesíthetnének, az a' ki viselendi, magasb Indiak' minden kincseinél; tökélyei előtt, homály borúl mind ezekre.

Ez volt az első szó, mellyel Gyula tán akaratján kívül Ödönnek összekelése iránt megegyezését kijelenté; de, Ödön' szívében e' felett sarjadzó örömet csírájában fojtá - el a' magas és heves dicsőret, - ezt mindenkitől hamarébb mint bátyjától remény-

lé hallani, 's most még szerencsétlenségére eszébe jött a' minapi találkozás, Ilka ismét gyanús leve, 's egy bánathegy todúlt melyére.

Hálásan megismérem, félbe szakasztá Ödön a' csendet, testvéri figyelmed' választottam iránt, örvendek megtérésednek, gyűlölség-lepte ajkidról valahára szépek' dicsérete zenge, — Gyula elpirúlt. — Csudálom, folytatá amaz tovább, hamar nevededett bőkezűséged' annál is inkább, mivel tudom hogy pénzéd' kihányani nem szoktad.

Ez utolsó annyira érdeklé Gyulát hogy a' nyereségnek örvendő Izraelitának nagy bosszújára már-már visszaadni készüle a' választott ékeségeket, a' minek Ödön alattomban örült, de ime Gyulának szeme elé áll Ilka minapi örömének képe, mellyet testvére csekély adományja felett mutatott, látta azon angyalarczot, mint sűgároza minden vonásaiból az édes gyönyör, 's rossz szelleme sugallá: mennyire inkább fog örülni ezeknek; 's e' képzet győze, az áros megelégedve söpré erszényébe a' számos új hűszasokat. Ödön némán várta a' kereskedő' kimenetét hogy szavainak, 's keblét repedéssel fenyegető fájdalmának rést nyithasson.

Bátyám, felszóllala Ödön, egymásra szorított ajkain kín vonagla, mi bizonyos időtől fogva, egymáshoz oly lábón állunk, mellyen mi, habár meg-

vallani nem akarjuk, örömet kerülünk minden találkozást. Te magadtól jégkarokkal taszítasz-el, én feneketlen ingoványon állok, 's előttem süllyedezni kezd nem csak földi pályám, hanem mennyei jövőm is. Te jegyesemnek gazdag ajándékokat veszel, 's nem kérde az illendőséget, nem kérdesz engem', nem léssen e' tettetted ellen kifogásom? nem, mit mond a' világ? sótt arra sem halgatsz a' mit nem-tőd súgall, — kinyújtod kezéd azután a' mi öcsédé, fortéllyal akarsz hozzájutni, fényeddel megvakítani. — Ödön ezt olly tüzzel, olly sebesen mondá, hogy szinte elfáradt.

Nyugalomnak látszó némasággal halgatta mind ezt Gyula, de szokásán kívül durván kaczagva kiálta. — Törvényt akarsz é szabni erszényemnek féltékeny gyerkőcze, mert agyod zavart? — Én szándékomnál maradok, 's a' mit jegyessednek választék, jegyessedé.

Azt, sohasem engedem-meg.

Meglátjuk akaratom é, vagy az enyim erősb? — Minden balgatagságod mellett engedned kell, mert hasznodra válik — most beteg vagy, 's az illyet nem szokta az orvos kérdezni, így é? vagy máskint bánjon vele, meg kell győződöd hogy engem' e' tettere semmi melléktekintet nem határoza.

Még egyszer mondom, szólla Ödön kifakadva,

hogy Szanday Ödön' jegyese illy ajándékokat tudtommal el nem fogadhat. — Irigyled szerencsémét; felnyitám előtted az édent, 's mivel nem mersz belépni, kartékony kezeiddel akarod szertedúlni; de Istenemre 's becsületemre mondom szándékod nem sükerül; mit kevélyen kivívtam magamnak a' sors' fukar kezéből, azt magamnak meg- és feltartani minden fondorlás ellen érzek szívemben lelkemben elég erőt.

Nyomorúsággal igen, emlékezz a' végintézetre — csak akarjam — és mi vagy? —

Gyula! ezt nekem! — Te! — nem én téptem szerte a' legszentebb köteléket — rajtad a' bűnsúly: én tisztán lépek-elé a' zivatar salakjából — van még erőm, egy imádott teremtetést, szorgalmam és munkám által szükség' terhe kívül eltarthatni. Maradj magadnak, őrizd arany halmaid' — nekem nem kell érzeménytől pusztá boldogságod, te az enyimet akarrád, kincseiddel megvásárolni, epedezz felettök, nem irigylem dús birtokod', enyim az arany közepszer, a' megelégedés — 's elrohant. Az elfojtott fájdalom férjfiás könyükben enyhült.

Menj hát dörgé Gyula, meggyilkolád hozzád vonszó szeretetemet.

Ödön első gondolatja vala Ilkához menni, ezen marczongló kétkedéseknek véget vetni, 's Záraynét arra bírni, hogy az 'összekelés' idejét rövidítse, de megtérvén keblébe a' csend, tanácsosabbnak lelé, elébb mindent megfontolni, 's úgy tenni egy elhatározó lépést. — Most kezdé érezni hogy testvérével való meghasonlása gyógyíthatatlan, 's azon törvényes irományt mellyel Gyula magát bizonyos esztendei költség kifizetésére kötelezé, meghasítva, minden kísérő levelke nélkül bepecsételve átküldé neki.

Gyula ezen zenebonára mélyebben néze saját melyébe, 's most látsza előtte szürkülő világóságba, a' mit eddig távol sem mert sejteni, hogy őt' Ilka jobban, mint sem az igazság' széke előtt menthető lenne, érdeklé. — Sajnálni kezdé tettét 's öcsével bánását, de ne hogy ennek gyanúját a' vásárlott ajándékok el nem küldése által igazolni, vagy tán öcsétől épen félni látszassék, csinosan összeszedegeté a' vett jószágot 's kevés sorokkal Ilkához küldé.

Záray tanácsosné öröme a' szép küldemény felett, hangos, árként folyó dicséretekbe ömledett, 's közbe közbe el nem mulasztta, mint egy akartlan szót ejteni, mennyire fényesb jövődöt remélhetne Gyula' karjain Ilka, ha megátalkodott nem volna,

's azon érzelgős csüggésről, melly az összekelés után csak hamar mint virágszín nyár' hevétől elmúlna, lemondani tudna, 's azon bénymást mellyet már szembetünőleg teve Gyula' szívére, a' szenvedélyig magasítaná, mellynek keze megkérésénél bizonyosabb és kívánatosabb következése nem lenne. Mi boldogság lenne, úgy mond: a' gazdag, mindentől tisztelt Gróf' karjain, az élet' ezer örömeit éldelleni, mellyeket a' szűk vagyonú Ödön csak ritkán, hogy megúnást ne okozzon, fogna osztogatni nejjének. Érted bátran vele, bizonyos határok között, hogy nem vagy idegen iránta, 's az én szép, 's jó lyányom hamarébb mint álmodná, az oltár előtt álland vele, Ödön pedig kinek naponkint nevedő komolysága inkább fagy, mint tűz, csak hamar elfeledne, egy más pénzes lyánkát keresne, 's erszénye' csöngésével vigasztalódna hamar kipótolt vesztesége felett.

Anyám! mondá Ilka, anyja helyett elpirúlvá, engem' csak próbakőre akar tenni. — Ezen tanítás szokatlanul zeng füleimben, és megbocsát (közelebb simúlván hozzá,) ha hihetetlennek tartom, mind azt a' mit hallottam, 's úgy vélekedem hogy mind azt egy idegen csábító szellem sűgallotta volna.

A' mit mondék felele a' gőgös anya, mind a' legvalódibb igazság, magam is pártodon állék, mi-

dón Gróf Ödön megkérte kezéd', úgy gondolkozván ha hogy később, vagy hamarébb behúnyom anyai szemem', léssen még is gyámolód, táplálód, mert jól tudod nincs elhagyottabb teremtés nap alatt mint az elévült szűz, de most midőn látom mint nyújtja egy gazdagabb kezeit utánnad, balgatagság, vakság volna el nem fogadni, ezt javasolja az ész, — 's magad is az igaz és utánnazott gyöngy közt bizonyára az elsőt fognád választani.

Mindig inkább inkább bámult Ilka, szíve szorult 's mélyen felsohajtva eltökéltséggel viszonzá: O! mennyire elismért engem' jó anyám, mivel érdemlettem ezt meg? hiszen a' boldogság nem a' gazdagsággal jár, hanem a' megelégedés állapítja. Én szavam' és szívem' Ödönnek adtam, kezem, neki ígértem, — és ez — az övé, mondá tovább magát új erőtől áthatva érezvén, e' szív megrepedhet, e' gyáva tetem kihülhet, — de legyen arról akárki meggyőződve, Ilka soha hitszegő nem lesz.

Az imént kimondott szavai' megbizonyítására, a' fényes ajándékokat azonnal a' küldőhöz akarta visszáztatni, de anyjának hatalomszava tiltotta, 's a' jelenet az anya 's leánya közt új vala, 's nem is a' tollnak való. — Győzött végre az anya 's Ilka szív-
vérzőleg engedni kénytelen vala, azon erős szándékkal, hogy soha kezei ezen meghasonlást okozó éke-

ségekhez nyúlni nem fognak. Zárayné ezen meghasonlás által meg nem zavartatta magát, az időtől és anyai hatalmától várván mindent a' mit czélja eléérése felteve. — 'S addiglan elégelé az első lépést. — Ilka figyelmes vi'sgálatot tartott maga felett, 's nyugott leve, mert semmit sem talált a' mi vádra kelt volna ellene, megvi'sgálá 's egybehasonlító Gyula' magaviseletét is, 's e' részről kénytelen vala megvallani, hogy gyakori nyilatkozásai, félénk tartózkodása, hosszasan rajt' nyugvó szemei, elfojtott sohajtásai, a' szerelem hajnalodását, ha nem, teljes nappalát jelentik — mind ennek a' leve következése, hogy szavaira, tetteire Gyula előtt vi'gyázand, a' történeteket Ödönjének elbeszéli, 's további magatartása iránt tanácsát kikéri.

Menyasszonyi ajándékot mondja kegyed küldött Gyula neki? kiálta fájdalmas hangon Adolphine Kő-séryhez, (kit a' költeménnyel való jelenet után könnyen megengesztelt, mert ha mást nem, legalább Gyuláról vón általa tudósításokat) a' Báró csak kevéssel ez előtt lépe-bé, 's mindennek a' mi Szandayék 's Zárayék közt történt, hív hírdetője vala. — Tehát csakugyan megcsalva egy gyáva tapasztalatlan gyermek által? — Ez az Ilka, ki gondolta volna, hogy olly ügyesen sző hálókat, a' legártatla-

nabb alakka! vallotta-meg előttem pásztori szerelme tavasszának titkait, 's hogy ő Ödönt, csak Ödönt szereti, 's kegyed azt mondja hogy Gyula' választotja? nem! nem! ez lehetlen a' neveket felcserélte, — Gyula küldött volna menyasszonyi ajándékot?

Úgy van szép Grófné, bizonyos Budai arany-művestől vásárolta, ki dicsekvé beszéllé mái szerencsáját — sőt némellyek a' köztök megtörtént gyűrűzést is vitatják.

Kegyed még álmodik —

Ohajtanám! e' nyugtalan szívecskét lecsillapítani, — de fájdalom! azt hirtelen Pünkösdre lesz a' lakodalom.

Ma kegyed kiálhatlan! — hagyjon-el — tüstént-el! kiálta felhevülten. — Ah! a' fejem fáj. Kezeit homlokára nyomá 's szemei könnyedvből szikráztak.

Parancsol a' Grófné Orvost? kérdé aggódva Kőséry.

El! el! mondom, kiálhatlan! ezzel hirtelen fel pattant pamlagáról, 's egy enyésztető villamtekintetet lövelvén a' szerencsétlen hírmondóra, nem a' legkellemesb sietséggel Cabinetjébe iramlott. Kőséry utánna nézett, 's nem tartóztathatá-meg magát egy írigy bosszús furcsa mosolygástól. — Ki ne mondaná most hogy folyam és asszony egy? mind a'

kettő tiszta, 's egy gyöngye lebel felháborítja mind a' kettőt — veté utánna Kóséry.

E' szövetséget, bár mibe teljék felbonthatni, leve Adolphine' fő czélzása. Mély gondolatokba, messze emelő ábrándozásokba merülve, támasztá bájos kezeére fejét, arcza borult volt, mintha országok kormányjának gondjai terhelnék lelkét 's a' ki most a' különben lepkénykedő özvegykét látja azt hiheti, hogy a' legkomolyabb bölcselkedés foglalatosága; sokáig némán ült, szorúlt melyébe gyült fájdalomnak nem találván kimenetet. — Végre mintha egy világ hengeredett volna le melyéről, felvidámodva felkelt ültéből, fűrtjeit homlokáról kisímítván, 's magát tükrébe nézelvén, az előbbi könnyelmű lejtékeny asszony leve, ki a' világ' egy örömétől a' másikához szökdécselt, mint a' virágkebelbe mézet kereső méh. — Csöngetett. — Szolgájának némelly parancsokat adott, 's kevés idő múltával Kóséryvel hosszasan beszélgete, ez megelégedés' legeleveníbb jeleivel hagyá - el megbízonóját. — Adolphine pedig mintha szívét semmi zivatar sem érte volna, a' legnagyobb egykedvűséggel mulatta magát, még azon délután a' szeretett Gyula' ohajtott társaságában, néha mindazáltal midőn történetből hozzá közelede, nem akadályoztathatá hogy sebesen szökellő vére, szíve' titkának kelletlen arúlója ne legyen.

Ödön eléggel meghűltnek érezvén fellázadt keblét Ilkájához sietve, itt még a' mint asztalára kiraká, rakásba vala Gyula ajándéka. Ödön ennek látára vissza akart térni, de elébb kihalgatni kívánta a' bűnöst, hogy hirtelen ne ítéljen. — Ilka szokott nyájasságával és szelídségével fogadá őtet, titkon örülvén hogy sejdítéseit közölheti: — Zárayné ellenben majd csak nem sértő hidegséggel bánt vele, úgy hogy Ödön ki anyjának szokta volt már tekinteni, ezt megfejteni nem tudta, várva várta az alkalmat, melly e' talányt megfejtendi. Ilka magától téríté beszédjét az ajándéokra, 's anyjának minden kemény és fenyegető nézete mellett is palástolatlan kimondá, hogy azt, minden becse mellett is, örömebb küldené a' kedveskedőnek vissza. Csak te rejtsd-el, nem tudhatod mit fedez jövődöd. Így szólt Zárayné 's egy fenyítő nézettel a' mellékszobába tűnt.

Sírva borúla az üldözött lyánka Ödön' melyére, mint nyugrévre, de ez hidegen voná-el magát tőle, ekkor könnyei a'szegénynek, még inkább megáradának, ezek valának szerelme bánatja' első áldozatai. — Most azonnal elbeszélé nyílt szívűen mind azt, a' mi anyja 's közötté történt, szótalan hallgatott Ödön, 's úgy látszék nem akart a' mondottaknak hitelt adni. — Te szavaim' hűségén kételkedsz?

— hidj nekem, én rendületlen állok mint zivatar közt a' kőszál, legyen bár veszélyesb körülem és mellettem a' zaj, vezércsillagom marad a' szerelem, ha te magamra hagynál is, — az asszonykebel erős a' hűségben. — Ti férjfiak! magatokról bíráltok minket, elfeledvén, hogy tiétek a' tágos külvilág, 's hogy a' mi világunk csak keblünk' szűk határaiba rejtőzik, alakjait a' mindenható szerelem teremti, melly lényünket élteni, ápolja 's neveli, 's nincs más célja, mint — nem lelek szavakat gondolatom' elégséges kifejezésére — mint az ezt el nem ismerő világ' urait egész erővel boldogítani, pályájokat ékesíteni, 's értök meghalni. —

Ezt az elfogó édes érzelmet, melly a' vétlen lyánka' magas ábrándozására elfutá Ödön melyét, még sohasem érzette. — Tisztán állott e' pillanatban Ilka előtte; saját nemtője kiemelte őt' a' gyanú, ködéből, ezer csókokkal kére bocsánatot tévedéséért, — mosolygva nyújtá neki a' jó lyány remegő kezét, 's mintha egy új édenbe lépnének, messze futni, minden üldözéstől, megtért szívök' nyugalma.

Az égbe bízni, szerelmeden építeni, szavaidnak hinni legyen ezután fő boldogságom! mondá szelíden Ödön.

Ilka! Zenge a' mellékszobából anyja' szava, 's hívására elosont, 's csak azért tért vissza, hogy

Ödönnek jelenthesse anyjával való eltávozását, Ödön most mondá-meg Ilkának, hogy engedelmet akar kérni a' korábbi összekelésre. — Csak most ne! kedves, mondá a' lyánka, gyöngéd rózsá újait esdeklőleg a' szeretettnek ajkaira tévén. — Isten veled! és eltűnt.

Gyula előtt unalmas kezde lenni elvonúltsága, ennek okait tesvtérével való egyenetlenségében kereste, 's hogy magát elszorja a' vídám társaságok' legelevenebb tagja leve.— Adolphinét látta, sőt, senkitől sem sejtett erőltetéssel mulattatta is, úgy hogy mindenki csudálta a' hirtelen változást, 's csak néha, midőn Ilka' sugár termete lebegett-el előtte, szorúlt melye. — Ő volt az első ki a' Farsang' vídám befejezésére, egy alarczos mulatságot ajánlott. A' terv sokaknak tetszett, mivel a' szokatlan jelenet új új élvekkel kínálkoza. Elhatároztaték tehát hogy a' kirendelt napon, nappal a' férjfiak alakos öltözetjeikben az útszákon lovagoljanak, esttel pedig a' Szépek is megjelenjenek a' Cassinó palotájába, választott szerepeikben. Most arról támadott a' tanakodás, hogy micsoda színdarabból, vagy románból válasszanak személyeket, sokan Schiller 's Göthe remekjeit vitták e' célra legalkalmasbagnak lenni, mások a' már divatba jött Schach figurákat ajánlották. Magyar

eredetire (a' mint nálunk szokás, minthogy a' külföldit mindig szebbnek és lelkesebbnek tartjuk) senki sem ötlött, a' színdarabokról általmentek a' románokra, sorra vizgáltak a' németek' munkáját, azután az észak Amerikai Scottra, Cooperra tévedének, ezt elhagyván a' valódi Scott Walter könyvtárt alkotó munkájira akadtak. Keresztül futottak minden elme szüleményein, 's most Wawerley, Durward, Quintin, Kemliworth, és Ivanhoe valának a' vizgálat' mérlegébe, itt végre a' szép Adolphine tetszetőségből é? vagy ön'kényéből Gyula' pártjára hajlott 's Kenilworth' és Ivanhoe' személyei választattak. Alig oszlott - el ezen mulatságot intéző tanács, már mindenki a' ki részes vala benne vetélkede a' hiúságban. Ivanhoe' személyei a' legnagyobb pártot lelék. A' román hőse' szerepét maga Gyula választá magának, Rebecka Adolphine leve, de sem Ilka, sem Ödön nem vállolának-fel szerepet, (a' mi Adolphinének tetszék, mert a' multság alatt Gyulát kirekesztőleg sajátjának hívé) Brian de Bois is elmaradt volna, ha a' szép özvegy' parancsa Kóséryvel fel nem veteti a' személyt. Most mindenütt egyedül a' készületek tétettek, mindenhol csak ezekről volt a' szó, 's az előörömben, melly többnyire édesb, mint maga az illy alkalmatlan multság, eleve élveztek.

Kóséry részint az öltözetek' választása iránt értekezni akarván, részint bizonyos részvételt mutató vonszodásból gyakortabb jöve Gyulával össze, különféle tárgyú beszélgetések közt, Ödön' elvonúltságáról, és búskomolyságáról is szóllott, a' feleletet egynehányszor elmellőzték, de Kóséry a' legnagyobb részvétellel ismételve ezen hangot rendítvén, Gyula megvallá hidegségök' okait, 's fájlalta testvére társasága' vesztését.

Én ezt csak hamar kipótolnám, mondá kaczagva Kóséry.

'S miként? lón a' kérdés.

Nem nyughatik zivatar után az ember édesebben, nem magasb az életöröm sehol mint egy szeretett nő' karjaiban.

Azt nem teéndem, nyugalمام' tengerre nem bízom.

Nem tengerre bízna, sótt inkább a' békepartján kötne-ki. — Ki ne tartaná magát szépeink közül szerencsésnek sorsát Gróf Szanday Gyulaéhoz leköthetni.

'S kit fogna, mondá Gyula félmosollyal, a' Báró nekem még is ajánlani?

Gróf Letényiné, nem lenne é a' világon a' legkellemesebb hölgy? eleven vidámsága a' Gróf bánatja' fellegeit messze fogná üzni.

Nem! sohasem! kiálta Gyula.

'S most a' beszédet azonnal más tárgyakra fordította, ámbar melyébe a' megrendített húr folyton zengedeze, mert minden foglalatosságainál, csak arra tértek gondolatjai, vallyon egy rokonérzetű szép, nem volna e' képes, azon hijányt kipótolni, melyet elhagyottságában mélyen érzett és fájlalt. Lassúdan megbarátkozék ezen gondolattal, boldogúlt atyjának intései nem jutának eszébe, 's örömtelen életképe, mind inkább hátrább vonúlt képzete előtt. Helyébe más kedves alakok tűntek rózsafüzetekkel az életpályára, mintha intenék: sietne közikbe. A' vidék', távolabbi tájak' végre lakó helyének szépei, egyenkint ellebegének előtte, 's komoly vi'sgálatot tartott felettök, de egyet sem találhatott kinek kezével boldog jövődőt remélhetne. Tudtán kívül, mintha fátyol fedezte volna, legközelebb állott hozzá Ilka, de birtokáról még most sem mert gondolkozni, azomban mennél jobban iparkoda tőle távozni, annál közelb lelé magához képét, mind gondolatjaiban, mind kívánságaiban, mind álmaiban — jobb angyala fenyegette, de nem látta már fenyegetését. Mennél gyakrabban jelent-meg Gyula Zárayéknál annál ritkább leve ott Ödön. Szásszor feltette Gyula: nem megyek, 's ugyan annyiszor szegtemeg, maga magának adott szavát, mivel bár Ilka

hallgata, kiszította anyja, sótt nyilván való ösztönözéseivel bátorította a' látogatásokra, 's messzünnen értésére is adá, hogy nem idegenkedne az előbbi vő-ről lemondani. Ilka' szenvedései annyival nevedének, mennyivel keservesb vala azokat egyedül viselnie, 's barátja kedvese 's jegyesével nem közölhetni, 's tőle kerültetni. Szerelme változatlan álla, a' jövőtől ígért magának enyhet, mikint az éji zivatarban hányatott hajós, a' hajnal' első sugárától tengercsillapatot.

Az álarczos társaság Farsang utolsó hétfőjén, nagy fénnel déli tizenkét órakor mutatkoza a' város útszain. A' vidékről tömérdek nézők gyülekezének, 's a' városiak is csoportosan bámulták a' még' nem látott mulatságot. Ilka 's Ödön ugyan egy ablakból nézék. Mindenünnen a' szép rend' 's fény' dicsérete zengett. Ivanhoe (Gyula) lassúdan lépteté büszke ménjét — de ez ugyan azon ház előtt, mellynek ablakából az eljegyzett pár rézett, némelly harsány torkú pór farsangolók' kiáltásaiktól kik elejbök jövőnek megijedvén, a' mellék ároknak szökell, ezt átugrani akarja, lába megsikámlik, 's terhével összerogy. Ezt látni, 's egy hangos asszonykiáltást hallani, egy percznek műve vala. Ilka a' veszedelmes bukás' tanúja, a' legbátrabb szépeknek is, illy ese-

teknél tulajdon elrémüléssel, Gyula nevét sikoltván elhalványodva összerogyott. Ödön ki mögötte állott, mind ezt nem sajátítá az ijedtségnek, hanem az elpalástolt érzemény kitörésének, a' kiáltás boldogsága' siréneke leve, 's egy tüzelgő pillantattal oda hagyá a' hűtelen képmutatót. A' grádicsokon való lemenet közben előtalálja Gyulát, kit tört lábbal, úgy mint a' legközelebb álló ismérős házhoz felhözának, míg lakására történendő átszállítás végett szükséges rendelések fognának tétetni. — Az elsápadt arcz' látására felébredt benne még egyszer a' hajdoni boldogság' és egyetértés' angyalalakja, hirtelen bátyjára borúlt, egy csókkal nyögé: Gyulám! de nem követte őtet, hanem sebesen lesuhanván a' garádicsokon, haza felé sietett. Az útszán menők bámúlnak zavarodottságán, és háborodásán. Tehát még is elvesztém! mondá magába, nem! nem! feles szívet nem akarok birni, lemondok róla — bírja az a' kihez az érzet vonja — a' magán vett diadal legszebb dicsőség.

Ilka magához térvén egy futó pillanat múlva Ödönt kereste, helyette Gyulára akadt, ki körül már szorgalmas orvosok foglalatoskodának, 's midőn ezek váltva bizonyítanak, hogy nem forog veszedelembé, Ilka hallhatólag felsohajta: hálá Istennek! Az orvosok' valamennyi írjai, nem szerzetek

volna Gyulának annyi enyhületet, mint ez az őt szótag. Ő részt vesz a' te eseteden, gondolá magában Gyula, 's a' hol részvét van, ott az érzelem munkálódik. Most igazoda útba homályos érzete, 's megemlékeztvén Kősérynek azon szavaira, mellyel ajánlá azon hijányak mellyet testvére elszakadásával érzett, Adolphinéval pótolását, tapasztalá, hogy azt Ilkán kívül más nem lehetne képes kipótolni, de e' gondolat felett maga is elpirúlt, mint a' hazugságon kapott gyermek. Mig így gondolkoznék belép megzavarodva Letényiné, (kinek rokonjánál feküdt Gyula) siétsége alig engedé lélekzeni, a' kedves' bales-tén szerfelett nagy vala bánatja, 's voltak némellyek kik szemeiből titkos könnyeket láttak forrni, midón Gyulától elfordúlva az ablakhoz sieté, hogy annak a' kiért szívárognak, figyelmét megjártsza. Adolphine' kedve 's vidámsága, mint a' dér csípte virág hervadásnak indúlt, 's ha az illendőség engedi Gyulának saját házába hívebb apolója nem lett volna; de nem is volt betegsége' állapotja iránt szorgalmatosb tudakozó nálánál, napjában sokszor látták inasát Gyula lakjából kijönni. Valóban e' váratlan eset köz bénymást tón, megzavará a' vídám-ságot, 's az esti mulatság általa a' legnagyobb csökkenést szenvedé, — elannyira hogy egyedül Kenilworth' pompás személyei jelenének-meg, olly rend-

del, mint mikor a' büszke Angoly Erzsébet kegyenczének várába ment. — De hibázott az ifjú világ' legdelibb serkentője, Adolphine, ki barátjai', 's barátnei' ostromló kéréseire gyötrő főfájással mentette magát.

Ilka visszeszmélvén mind azokra a' mik vele ma történtek, mélyen érzé hogy Ödön reá nézve elveszett, de hogy hűségtelességgel igaztalan gyanúját nem igazolja, magába feltevé, — kecsegtette ugyan messzűnven egy reményzsenge, hogy ártatlansága Ödön előtt felvilágosodand, 's az elszenvedett kínokat méltányolni fogja. Zárayné bánatból Gyula szomorú esetje felett, a' tánczos mulatságot kerülte, ellenben, lyányát Gyula' dicsérete 's tökélyei felhordása ismételésével faggatta, mind ezeket végre azon kegyes anyai tanáccsal fejezé-be, hogy jobb lenne ha kezét Gyulának nyújtaná.

Kezem'? közben veté Ilka, mellyet még meg sem kért; 's melly másnak sajátja. —

Az anyai szem, viszonzá erre Zárayné, jobban lát, mind a' szenvedélyes lyányé, 's a' mi a' többit illeti, megváltozának a' környületek, 's így épen nem látom által, miért nem változhatnak mi is, a' világ' boldogsága fénnel jár, hidd-el, csak az a' szerencsés a' ki vágyjait, 's különczködő kivá-

natit bételleyesítheti, mind ezekhez pedig egyedül a' bálványkint imádott arany csöngésével lehet jutni.— Ilka csak gondold-meg mennyi gyönyör, mellyet szűk állapotunkban alig álmodhatál, vár reád, itt egy eleven kedves, ki mindent kész lészen feláldozni intéseidre, ott egy méházó alakú tudós, ki még a' szavakat is mérőszelenczébe veti, minekelötte kiejtené. — Az illy leczkék valának a' reggeli 's esti imádság, mellyek Ilka' szeplőtlen szívét tépdelék.

Ödön azon naptól fogva, mellyen azt hívé hogy Ilka indulatját elérülta, eltűnt a' városból, vagy legalább azt hívék, hogy nincs itthon. Gyula betegségében e' részvétlenséget igen fájlalta, de bajából minden veszedelmes következés nélkül felépülvén, első kimenetét Zarayékhoz tevé, halványan szenvedőleg lépe - bé, halk arczpirúlat Ilkán, 's egy lágy mosoly' árnyéka Gyula' vonásain, 's kicsapongó öröm Zárayné részéről vannak az első viszontlátási pillanat' munkálódásai. De a' beszéd csak Zárayné részéről folyt elevenen, Gyula 's Ilka meg-megakadának.

Tavaszi nyiltával a' csinos vidéken mulatságot multság váltott, kertekből kertekbe mentek Flora külföld szülte gyermekeit csudálni. Az illy kimeneteleknél Zárayné úgy alkalmaztatá a' dolgot, hogy

mindenkor azon társaságokhoz juta, mellyekben Gyula mutatkoza, a' mi annyival könnyebben 's szembetűnés nélkül megtörténheték mivel Gyula kocsiját egészen Zárayné parancsára engedé. — De Adolphine is ugyan azon társaságban mulata leginkább, mellyet a' felépült és részvételt gerjesztő Gyula' jelenléte díszesíte. Az illy mulattságoknál Ilka 's Adolphine szakaszthatlanok valának, ha csak a' körületek engedték. Ilka ollykor barátnéjának keblébe öntötte bánatját, panaszlá Ödön' távozását, Gyula' nevedő indulatját, és anyjának keményebb bánása modját; minden szót melly Ilkának Gyula iránt való hidegségét mutatta hálás érzettel hallotta, mert mind ugyan annyi reményvirágot tüze - ki pályájára, 's czélja elérhetésével ámitgatá. Ollykor midőn jamborúl függe, a' buslakodó lyánka' föllengve panaszkodó ajkain, ezt hamar támadt lelkesedéssel átkarolta, 's csókokkal hinté-el rózsa ajkait, úgy hogy Ilka barátnéja' magaviseletéből nem tudott megokosodni, mivel Adolphine a' lehetőségig ovta magát, Ilkával, Gyula iránt lángadozó szerelméről a' legkissebbet is sejtetni, sőt néha midőn Ilka igazság szeretetből Gyula' dicséretet érdemlő tulajdonait magasztalta, gondosan kerüle minden nyilatkoztatást, nehogy nyelve érzelmekkel csapatint telt szívének árulója legyen.

Májusz holdnap' végével, és így a' menyegző határnapja' elmúltával, Ödön útjából, hová hivatala szállítá megtért, de Ilkát meg nem látogatá, ah ezen hidegség új tőr vala a' vétlen lyánka szívének. A' művészetek' imádó barátja lévén, egy jeles festő' atelierjét, ki a' külföldről csak rövid időre jöve a' vidékre, a' magokat festetni kívánók kedvéért, meglátogatá, nem talál é nála valami új munkát — a' művész' rámáján, melly az ajtónak háttal vala fordítva, egy pastellel készített kép állott, a' legnagyobb szorgalommal készítve; a' művész meglehetőleg nézelé ecsetje' hatalmát, 's a' belépő Ödönnek hévvel ragadta kezét. Soha, mondá: boldogabb perczen nem jött a' Gróf mint most, munkáimmal meg nem egy hamár valék úgy meglegedve mint ezzel, nézze a' Gróf ezen kegyalakot, 's Ödönt elébevezeté.

Ki adhatná-elé ennek bámúlttát? midőn a' képen hittörő szépét megismeri, a' szállásig szerencsésen eltalálva.

Ki festette ezt a' képet? kérdé felháborodva a' művészt, kezeit erősben megszorítván.

A' Gróf hirtelen elragadtatik — hát ha még az eredetit látná, mellyet lopva kellett e' pergamentre csalnom.

Ki festette a' képet? kérdém én, feleljen!

A' Gróf' bátyja.

Hogyan?

Alattomban: mert a' Szép nem ült a' másolásra, 's a' Gróf nem tudom mi okoknál fogva nem is akarta, hogy üljön, magam is néhány órával ez előtt tudtam meg, hogy az eredeti Záray Ilka. Én a' Gróf' kérelmeire néha a' Játékszínben, 's olly helyeken, hol ez az angyalalak feltűnt kénytelen valék megjelenni, addig — míg képes lettem azt a' mit lelkemben felfogtam, a' holt színekkel előteremteni. — O de mennyire távoloz ez a' műv az eredetitől, ki adhatná a' másolatnak azon édes búsongást, azon csendes lemondást, melly az élő felett leng, mint szürkületi homály a' vidéken.

Némán, szemeit elfordulatlan a' képre függesztvén, halgatá Ödön a' művészt. Igen, mondá tompa érthetetlen hangon: Gyula szereti őt', és viszont szerettetik. — Ilka a' hittörő, honnét származna egyébkint bánatja, mint azon kútfőből, hogy szavát nekem adta, 's ezt a' világ' tudtára fél megszegni, érezvén hogy én egyedül benne élek. Gyuláért eped, érte eseng, igen is széttépem a' lánczokat, mellyek nekie olly sullyosak, legyen ő szabad! ah szabad 's bár boldog is! Így gondolkozék, mint holdvilágos nyári éjben álmodozó. Melye' harcza megszünt, jótékony csillapat foglala helyet egy pilla-

natra, érzé hogy a' legkedvesebbtől az életben megvalni, olly nehéz, mint az élettől — most majd Ilkának, majd bátyjának készült írni, neki is kezdett nagy tűzzel, de alig olvasá - el a' feltettet, ismét rosszalta 's elvetette, meg mást kezdett, és ez is hasonló sorsot tapasztala az előbbivel, mivel maga magával sem egyezthete-meg lélekepesztő búsongásában, mit írjon, az egynek, vagy másiknak. A' friss levegőt kereste, mintha a' tavasz lágy fuvalma előlthatná lángjait, vagy az ébredő természet felkölthetné elhervadott örömkorát. A' csinos fektű szőlőhegyek közt bolyga, 's ideje múlt a' nélkül hogy azt, melly ponton áll a' nap tudhatta volna, 's így visszatértével egy angol ízetű kertbe ment, melly sok külföldi növényekkel, meglepő osztályokkal, remeteségekel, grottákkal, szobrokkal díszelge. A' kertész, ki a' látogatóknak nagy készséggel mutogatta kertje' ritkaságait, alig vette-észre vendégét, a' jó borra való reményében letette öntöző kannáját, a' sétáló mögé állott, az ura által hozatott új növényeket dicsérte, de megunva oda hagyá, midőn a' más-szor kérdezősködő Gróftól ma semmi feleletet sem kapott. Ödön ezer tervekkel bajlódva halada az árnyas sétányokon, 's a' nélkül hogy tudta volna némelly régi emlékkövek felírásai fejtegetésével foglalatoskoda, ma olly sikerrel, mint már szásszor

—megbosszonkodva a' gyümölcstelen törekedés felett, a' tisztos remete váznak melly a' bémenetet őrzeni látszék kezét felemelvén, a' kinyílt ajtócskán az ennek rendelt kisedd kunybóba lépett, hogy itt' hol teljességgel nem várt megzavarást, gondolatinak szabad folyamatot engedjen.

Vidám nap lévén, kedvezett ez a' sétálást és mulatságot kedvelőknek, a' kert' mívelt ura válogatott társaságot híva-meg növényei' csudalására. Eleven-ség uralkodik a' társaságban, de a' zaj a' remeteségig nem hat, máskint bizönyára kiűzi ennek ábrándozó ideigleni lakosát. Adolphine komoly Ilkáját vele alkalmatlan kalapját letétetvén, karjaira fűzte, egy rózsa bokorról a' lyánka néhány rózsát szakasztván, a' dévajkodó 's felderíteni törekedő Grófné neki szeszent 's a' bús lyánkának egypár rózsa testvérét tűzte enyelgve selyem lágyságú barna fűrtjei közé, tapsolt a' gyönyörű alaknak és a' tarsaság elébe, melly nyomba követvén őket, a' melegházba sieté, vezeté. Vig enyelgés fogadta az elpirúltat, 's nagy öröme mindnyáján a' czélnál állának. Bámulás lépé-el a' nézőket a' szép Gloriosa superba (kevély pompaliliom) láng formájú 's színű virágnak látására, tellyes fényében állott, a' sokáig viruló növény, ökölnyi nagyságú diszeivel, de szintúgy mint ez megérdemlé a' szép Strelitzia is a' figyel-

met. Ilka futván a' neszt, mint gondolá láthatlanúl oda hagyá a' nézőket, tekervényes ösvényeken szompolygván, egy terebélyes fa alatt állapodék-meg, melly alatt egy szoboralap állot, mellyre mint piheenni akaró reá támasztá jobbát, baljában egy pár rózsát tartván, lesúlyesztett szemekkel átfutá képzetében múltját, akartlan sohajtás emelinté melyét, 's Gyula ki távoldad nyomba követte, mögötte kérdé, kiért ezt? Ilka mint nyugtából felriasztott óz megrezzent, 's egy perczig mig magához tére némán nézelt körösded. Ezen találkozást isteni intézésnek tekinté eleinte, remélvén, hogy most Gyulával tanú nélkül nyiltan fog szólhatni, de bátorsága elhagyá, valahányszor ajkát szóra nyitá. Gyula karját nyújtá, Ilka meg nem tagadhatta társaságát, 's így virágokat vi'sgálva, közönyös dolgokról beszélgetve folytaták sétálásokat, a' remeteség' kunyhója alá érkezének önkénytelen, midőn Gyula esdekelve lágyan mondá Ilkának elkezdett beszédjét (mellyet Ödön nem hallhatott) folytatva: kegyed a' legszigorúbb 's legmagányosabb remeteséget is édené varázsolná, karjain folytathatni éltem' pályáját, vágyaim legfelségesebbike — 's a' mosti remete a' nélkül hogy erre Ilka feleletét bevárta volna, sebesen elhagyá ülését, 's ki rohant a' kertből, a' nélkül hogy a' kunyhóból vezető hidacskán elrobogót a' kunyhó alatt ál-

lók halották volna. Több tanúság Ilka' változandóságáról nem kellett. Karöltve sétált vele, úgymond: helybehagyással hallgatta hízelkedéseit, így eszmélkedék Ödön, író asztalára támasztván forró fejét, maga magát nem ismerte, rettenetesnek vallotta az előbbi bizonytalanságot, de a' mái bizonyosság már lesujtotta reményfokáról, nem várt mit parancsolánd az ész, Gyula' lakjába siette (kitől rég elválasztá szállását,) nem lelé otthon, de annyira abajgatta nyugtalansága, hogy egy órában háromszor is kérdezősköde megtéréséről, 's a' tagadó feleletek által feltüzesedve haza sietett.

Nem kedvezének sőt, a' legkissebb reménytől is megfoszták Gyulát Ilka' feleletei — de kipótolni látszának ezt anyja ösztönözései, 's buzdításai, hol Ilka magas ön érzettel utasítá-el ajánlásait, ott biztatá Zárayné. Gyula Ilkával, Adolphine Gyulával meg nem elégedve hagyák-el a' kertet.

Gyula esteli tíz órakor érkeze haza, Ödön pamlagára dülve várta. Idvezelni akará őt Gyula, reménytelen megjelenésén csudálkozását kinyilatkoztatni, — de beszédébe vága Ödön.

Jó, bátyám hogy jösz. — Te Ilkát szereted, 's általa viszont szeretettel. — Gyula ismét szóllani akart, de Ödön hallgatásra kényszerítette; mint szeretlek még most is tégedet azt felesleges lenne mon-

danom — ha én tikteket boldogtalanoknak látnálak, megmérgesednének az élet' minden örömforrásai, 's a' föld pokollá válna nekem. 'S ha áldozatnak kell lenni, hűljék egy, ne kettő — 's csak én. — Azért édes Gyulám! — forróan megölelte itt bátyát, — én minden igazaimról lemondok, — vedd Ilkát, e' testvéri kéztől, gondold hogy nagyobbra becsülém boldogságod' mint saját életem.' — Én érzem, én Ilkát szeretni fogom mindig — vedd mondom, vérző szívvel szakasztom - el magam' tőle, — de Gyula, Gyula! kérek boldogítsd, miként én törekedtem volna boldogítani, mert hidd-el (mondá felvadúltan,) lész egy, ki minden könnyéért, mellyet ez a' lyánka egykor siránd, véres, iszonyú számot fog kérni. — Gyula! tedd Ilkát boldogá, — egy csókot nyomván ajkára elvillant.

Haszontalan kiáltá vissza testvére, ki, fájdalom! legjobban tudta mi lábon áll Ilkával, 's öcse' felhevülését meg nem foghatá, hogy kóbor szellemek vagy tündérek játszanak é vele? azonnal maga személyesen siette Ödön' lakába — de nem lelé otthon, valamint később kiküldött cselédje sem. — Nyugtalan álmatlan éj múlt fölötte. Reggel korán ismét Ödönhöz siette, de ez megint vagy otthon nem volt, vagy bezárkozott, 's így történt a' következő napokban is, úgy hogy a' zavart dologban felvilágo-

sítást se nem adhata, se nem kaphata. Záraynének néhány sora Gyulát magához idézé. — Az anyát egyedül felháborodva lelé. — Ilka tetemes egészségváltozást érezvén, ágyat vala kénytelen megenyhülésére keresni. Zárayné Ödön által történt képtelen megsértését neheztelő hangon panaszlá, 's a' mit nem is sejdíte hallá itt Gyula. Ödön a' nélkül hogy tetének elegendő okát adta volna a' jegygyűrűt visszaküldé. Zárayné ezen történetnek ha igazat kell mondanunk örült, — mert mint egy megfélelkezve bosszonkodásáról, mondá Gyulának: és így a' Gróf előttem kinyilatkoztatott kívánságainak semmi akadályja sincs.

Nines mondá Gyula félsohajtva, mint Ilka, hajlatlansága.

Ezt anyai tekintetem és az idő elmellőzendik.

Hatalomnak és parancsnak semmit sem akarok hálálni, kezet szív nélkül nem vehetek, 's ha Ilkával most értekezhetnék, könnyebben akadalyoztathatnánk nagyobb bajt. —

Erre Zárayné azonnal bemene Ilkához, 's hosszas félóránál tovább maradt, de szavaira visszonzást nem hallván, megalégdetlen lépe-ki Gyulának jelenteni, hogy Ilkának nevedő változása nyilván bossánatot szerzend, ha arra fogná kérni ha az összetalálkozás szerencsáját délutánra halasztaná. Enged-

vén a' kérelemnek még egyszer ohajta Ödönnel találkozni 's értekezni. De ez már a' várost elhagyá 's új előhaladása miatt hivatalában, lakását Budán vette.

Óráink sohasem unalmasabbak, mint midőn nyugtalan kebellet, kell valamire várunk, mint a' haboknak eresztett csónak, úgy vettetik lelkiünk sejtésektől, képzelmepektől. — Délután megjelent Gyula, de Ilka' fájdalmait az álom csendesíté, anyja a' beteget őrzé, 's most kezde lelkiismérete szemrehányásokat tenni, mivel a' nyavalya Ilkát kora halállal kezdé fenyegetni. Az illy túdosítás meg nem nyugtathatta Gyulát, magát a' szeretett lyány szenvedései' eszközének kezdé tekinteni. Ödönnnek írt, 's mennyre földre kérte őt' térne vissza, 's fogadná Ilkának hű kezét; nem indúlt-meg mind erre Ödön, erősen hívé magát a' tapasztaltakból meggyőzöttnek, 's a' levelet feleletre sem méltatta.

Adolphine mind ezekből semmi jót sem sejte részére. A' sorsal viadalra kelni, mellyben a' világ előtt asszonyisága alásüllyedhetne, nem engedé nemtője. — De a' szenvedélyel való harczát, minthogy még a' lemondásra nem érze magában erőt, nehéz leírni, 's betegsége' gyógyszerét egyedül a' távozástól reméllé. A' várost a' Ranki ferdővel cserélé fel. Hogy Gyula, Adolphine' távoztával semmit sem

nélkülezett megbizonyítá az, hogy ámbar közelébe vala, látogatására még sem rándúlt-ki, 's inkább elfoglaltatá magát a' városban. — Ilka felgyógyúlni kezdett, a' mint nevedett egészsége, úgy nevedett anyjának kevélysége, előbbi sürgetése, maga igyekeze Ilkának Gyulával történendő összekötését (ámbar látta hogy Gyulától még mindig idegenkede szóotalan leánya) egyikét odavetett szóból gyánítatni, a' világgal. Ilka' örömei némaságába az egyedűlségben nőttek, sírni senki sem látta, de mosolygás sem vídámítá angyalarczait. Zárayné magát mindig a' jövővel biztatá. Gyula pedig kötelességének ismerte bánatját enyhíteni, habár törekedéseinek sükérével nem dicsekedheték is.

Rövid idő múlva Gyula' 's Ilka' összekelésök közhírű leve, 's ha valaki Gyulát ez iránt bővebben akarta kitanúlni, ellenmondása olyan vala, hogy akartlan az ellenkezőt kelle hinnie a' kérdezőnek. Rankon e' hír legnagyobb sebet ejte. Adolphine ki eddiglen a' társaságok' lelke vala, lassúdan visszavonúlni kezdé, magányba keresvén a' fergetegtől nyugalmat, sétálásait, mellyeket ez előtt csak nagy társaságokban tön, egyedűl elaggott inasával tette, a' vidék' legkomolyabb osztályjaiban. — Könnyeden öltözve, nagy szalmakalappal mellyet rózsaszín szalag ékesíte, nyakát verdeső fürtözettel lép-

delt andalgva, rózsaszín atlasz váll szorítá derekát, egy rövidke ruhára, melly lábainak szép formáját kitünteté, öltve, a' hajdoni vidám menyecske ábrándo-
zó pásztorlyány leve, 's nefelejts szemeit gyakran érzetkönyvek boríták.

Ödönt Gyula' összekelése napjáról pontosan, még az esküvés napját is elhatározva tudosítá Kö-
séry, Adolphine' unszolására vagy is parancsára, mert mennél inkább alkonylék Gyulának Ilka megnyerheté-
se' reménye, annál jobban kezdé remélni hogy ez vég-
re kezét nyújtandja, főkép ha Ödönt arra birhatná,
hogy igazzaiba lépjék, de ezt, nem lepé-meg a' tu-
dósítás csak kedvesebb kéztől jött volna, ő Ilkát
már elveszettnek szokta volt tekinteni, 's ha ez fáj-
t is, azon gondolat hogy Gyula' kezén boldogabb le-
end megbékelteté sorsával, de bizalma a' szépnem-
be elhúnyt, 's nem tekinté másnak képmutatás ös-
szefüggésénél, az élet járomá vált neki, mellyet húz-
ni kénytelen vala, felbontani tiltotta hite, gátolta
magas megfogatja a' jövőről. Foglalatosságait, mel-
lyek a' nélkül is kétszerte felülmúlták tisztai társai-
ét, naponkint szaporítá, gyakran íróasztalánál lelé
a' hasadó hajnal, 's tőle csak addig távoza, mig ebéd-
jét végezé. Előljárója csudálta munkájit, előadását,
a' mi pennájából folyt, az a' tökéleteség' bilyegét
viselte, Futotta a' társaságokat, 's legcsekélyebb

idejét komoly tartalmú munkák olvasására fordítá. Arcza' halványsága 's külseje Dámáink előtt intereszantá tette, 's magányos életmódjával remete nevet szerze magának, egy szóval, a' fiatal tanácsnok ellenképe vala annak, a' mik ifjú hivatalosaink lenni szoktak.

Az orvosok Ilkának fürdőt javasoltak, 's Rank választatott. Ilka ki illy mulatságot ígérő útaknak örült, most legkisebb jeleit sem adá örömének, valamint hogy Ödön eltávozásától fogva senki sem is hallotta szóllani, ugyan azon szabású ruhákat horda, minőt akkor viselt, mikor Ödönt látá legutolszor — nem volt képes semmi őt felderíteni, ha ollykor anyja azzal biztatá, hogy elnyerendi Ödönje kezét, fejét, nem-et jelentve könybe lábbadt szemekkel rázogatta, halk pirúlat futotta-el arczait, 's a' körül eltávozván szobájába zárkoza. Ödön a' gyűrűhöz, visszaküldése alkalmával, néhány sorokat mellékel, mellyben Ilkát hűségtelenséggel vádolá. Bár mint sérté e' bizalmatlanság őt', még is büszke vala a' kedvest, ki szavain, szívén, hitén nem épített tévedéséből megtéríteni. **H i t, s z e r e l e m é s b i z a l o m!** a' viszonyos boldog szövetség' alapjai, gondolá Ilka, — ő ezeket megrázta, 's ez alatt összeroskada a' messze jövőre emelt építmény. — Szerelméből csak a' boldogság előízletének emlékezete maradt, — a'

rózsák melyekkel a' szerelem jár lehúltak, csak a' tövisek sebzették — erővel akarta szenvedő melyéből a' kedves kép' vonásait kitépni, de annál mélyebbre edzék ezek magokat, mert a' mi velünk egyé lett, attól nem lehet elszakadnunk. Ilka magányos óráit, hol nem sejte alkalmatlan kémlőt, Ödön' képemásával töltötte, csókokat halmoza reá, 's idvezletit a' távollévő eredetihez küldé. Lyánya' szótalansága nagy gondot okozta Záraynének, a' fürdőben ismerősei csudálták hamar változását, az idegenek pedig a' szép némát érdeklőnek találtak. Mint egy földfeletti lélek jelent-meg a' sétálásokon Gyula' karjain, kinek minden ellenkezés nélkül nyújtá kezét, de mindig szóvalan, nagyobb társaságokból vagy tánczos mulatságokból, maga maga zárta-ki magát. Adolphine gyakran siránkozva símogatá arczait 's kéré hogy szóllana, ekkor Ilka' szívére tette kezét, 's fejét halkan rázván lehajtá barátnéja' melyére, honnét felvidámulatan emelte-fel, 's az éghöz szálló pillantat, azt látszék mondani, „ott az én reményem”! A' szép szerencsétlen közrésztvételt gerjesztett — ha valahol megjelent, mind reá száltanak a' szemek, a' mi őtet ha észrevette is nem akadályoztatá. Bényomás nélkül sikamlottak-el Gyulának fáradságos és költséges mulatságai, mellyeket közel fekvő jószágán rendele, ezekhez nem csak a' vidék' leg-

jelesebb, és Bécsnek is csak tisztelt hangművészeit idézé, hol színdarabok adattak-elő házi játékszínén, hol tüzi játékok, kivilágosítások, népinnepek, 's több ehhez hasonlók, a' mellyektől reméllé hogy Ilkát kellemesen meglepik, vagy elszórják, hívén hogy ez által a' lelkét burkoló homály eloszlik, de gyümölcstelen, ámbár Gyula az illy mulatságokra csak ollyakat, kiket Ilka tűrhetett, és így keveseket, híva-meg, néha ugyan azt hitték, hogy mind ezen mulatságok közül egy jobban mulattatja őt', mint más. Anyja bár mit tett (ha a' dolog Ödönt nem illeté, vagy ennek nevét nem emlité) semmiben sem talált ellenzést, de szembetűnő felháborodást ha az történt. Az orvosok mind Gyulát, mind Záraynét, javúlhatásával biztatták.

Gyula egykor délután valami új multság' elrendelése iránt, a' víg Kőséry' szobájába ötlük, nem lelvén otthon, szolgálja marasztalja, hogy néhány perczek múlva megjelenend, ha a' Gróf addig magát mulathatná, ledúl a' pamlagra, egy könyvet vesz kezébe, hogy forgatásával idejét előlje. A' könyvből egy jegyzék gyanánt betett íras esik-ki, reá néz felemelés közben Gyula, 's Ödön vonásait megismeri, bővebben nézdeli 's látja aláírását is, 's illy sorokra akadnak szemei „Gyula többé vissza nem térhet, bűnét, és rajtam elkövetett orzását egyedül

kezével engesztelhefi-meg, 's ha becsülete, 's kötelessége nem intenék, — élek én, az alattomos ort kényszeríteni fogom, a' lyánka becsülete' megtérítésére, ha nem, — egy magasb bíró elébe idézendem, — ki engem életemtől megfosztott." — Többet nem olvashata, összesodorta bosszús kezébe a' szerencsétlen foglalatú levelet, 's eldobván kirohant. — Engem' kényszeríteni gyermek? Engem?! kelj ki velem ha bátorságod van, mennydörgé fellázúltan. — Szállására érvén, fogass, pakolj, egymást érte a' parancsolat, 's kevés perczek múlva haza vágatott pejjével, eltávozása hamar közismeretre jutott, de oka fel nem fedeztethett. Otthon idegen kéztől, ugyancsak kötelességére intő levelet talál, mellyben ajánlaték, hogy Záraynének tett ígétét tellyesítené, haragva veté félre 's pokolbeli incselkedésnek tekinté. — Zárayné azt gondolta, hogy a' közalgó menyegzőre, vagy inkább lyánya' elfogadására ment rendeléseket tenni, vagy Ilkának új meglepést intézni, — nem hasonlítván egybe, hogy az olly hirtelen eltávozás, nem illy okókból származhatott. Elmúlt egy hét, Gyulának se híre nem hallatszott, se személye nem látszatott, elmúlt a' második hét is minden nyom nélkül. Zárayné nyugtalankoda, írással szállítá-fel Gyulát, de levele töretlen jött vissza, azon tudosítással hogy a' Gróf nem lenne otthon. —

Maga személyesen kocsikázott-ki Gyula' jószágára, azon ürügy alatt hogy a' kertbe kívánkozik mulatni, fő célja azonban Gyulával találkozhatni vala, mert a' menyegzőre Ilka tudtán kívül csak a' közöttök határozott nap, már elmúlt három héttel ez előtt. A' cseléd egyetértőleg mondá hogy urasága nincs otthon.

Junius' 24én késő éjjel egy vendég szállt a' Cameralis fogadóba, mint a' fürdővendégek kandiak lenni szoktak, azonnal megtudni akarták más nap, ki az idegen? de a' vendégfogadás maga sem tudta, — egy vén szolga pedig, ki több nyelveken beszélt, semmi kérdésre sem felelt világítólag, ha jó szót adtak neki kaczajra fakadt, ha pénzt kínáltak gonrombáskodott, 's ha vele gorombáskodtak, legudvaribb lány ember leve, 's bár ki, bár mikor, csak annyit tudva ment-el tőle, mint hozzá jött, ez által csak nagyobbodott a' fürdőben lévő uraságok' tudni vágyása, az ifiúság csintalansággal, a' Dámák cselekkkel, 's a' nyugalmazott hadisztek fortélllyal akartak a' rejtező idegen' ismeretségébe jutni. A' fogadás különczködő angolynak tartotta, 's mivel a' ritka inkább tetszik, véleménye csak hamar közvélemény lett, annyival inkább mivel arczvonásait, járását, mozdulatit, eledeleit pontosan lefestette, mellékelvén hogy semmit se szóll, 's senkit magá-

hoz nem ereszt, mert bizonyára sok kincsét félti. Már ottlététől fogva két hét múlt-el, és még senki sem tudott felőle semmit többet, csak hogy a' magyar égtáj alatt, a' Ranki fürdőben szívja a' levegőt. — Gyulához ismét érkezett intólevél mikint az első, aláírás nélkül, 's ismeretlen kéztől. De fel se vette. Ezt nem sokára egy párviadalra való szólítás a' Ranki sziklákhoz, azon kéréssel hogy hozna magával viadalhívet (Secundans). Ezen történendő viadal' alkonya előtt az Angoly Lord, mélyen köpenybe burkolva a' sziklák felé sétált, rövid időmúlva visszatért, gyors lépésekkel osont-el Ilka mellett, ki Adolphinéval sétála, de minden gyorsasága mellett sem hátráltathatá hogy ezek midőn mellettök elment, mély sohajtását ne hallanak.

Gyönyörű korány követte a' szép alkonyt. Gyula a' felhívásra, mert gyávaság nem lakta lelkét, a' viadalra megjelent, kocsijával meddig az út engedte a' sziklák alá ment. Viadalhíve az X** Huszárok' Fő-ör mestere vala. Tavorról könyökére támaszkodva látott szikla darabon ülni egy férfiút, de arczal elfordúlva tőle — 's így meg nem ismerhette. Egy más pedig, kit viadalhívnek gyaníta, szintén katonatiszt, messzelátó csővel vi'sgálta a' vidéket. A' Fő-örmester azonnal megismerte benne, a' köztiszteletre méltatott K***y Kapitányt. A' tetőre felhat-

ván a' rég ismerős a' tiszték, egyébkint jó barátok, jó reggelre egymásnak kezét nyújtánák. — A' szóváltásra az ülő felugrott, mintha valaki épen legbájosb álmaiból serkentette volna fel. — A' felugró — Gróf Szanday Ödön vala. Gyulát meglepé a' látmány, testvére rövid idő alatt annyira megváltozék, hogy a' jelenlévőben ha szemei a' valóságról meg nem győzik árnyékát hitte volna.

Ödön! kiálta Gyula 's ölelésére sieté.

Ödön megvetéssel, gúnnyal 's indulatos kifakadással tartá elébe tilalmazólag kezét.

A' tiszték kevés szavakkal most tudták - meg a' viadal' okát, 's a' két testvért megbékíteni szándékoznak, de késő — mert Gyulába is fellázadt a' harag, 's megtöltésre adák a' pistolyokat. — Gróf Szanday mond Ödön Gyulához, egy szóra! 's néhány lépésre eltávozék vele. — Itt vagyok, folytatá számot kérni tetédért, te nem csak engem' lökél-ki édenemből, hanem letéptél egy virágéletet, hitszegéssel, a' lyánka' becsületét letiprád, ennek csak én lehetek védje, mivel esküm kötelez, mellyet magamnak tevék, hogy soha el nem hagyándom. — mi itt a' földön egymás mellett nem álhatunk, — te megszennyezéd az eddig fedtelen Szanday nevet is, — ez, elégtételt kíván, 's ha az vagy, a' ki hajdon valál, életed teher. — Gyula szóllani, 's menteni

akarta magát — — Hallgass! én mindenről híven tudósítottam, — mi egymás mellett nem álhatunk, 's csak vér békültethet-meg, — Gyula ismét szóllani akart, de Ödön szántszándékkal felháborítani törekede, 's sikerült nekie, mert Gyula őrvöngőkínt ragadá őt' fel a' viadalhívekhez. — A' Kapitány egy fehér kendőt veve-elé, végeit az ikrek megfogák háttal álva egymáshoz. Csendesség vala, a' nap fényözönt önte a' sziklára, egy pár szó zeng — egy fordulás — két lövés. — Gyula azonnal lerogyant, agyát ketté zúzta a' golyó. Ödön tétovázva állott egy pillantatig, kezét melyére szorítá, — Ilka nyögé 's szédelgve összeomlott — a' golyó melye' bal felét találta, közel a' szívhez, hozzá sietett a' Kapitány vére' folyását akadályoztatni, a' Fő-örmes-ter rendelésére galyakból font saraglyát hoztak, 's az ikreket reá tevén, a' fürdőházhoz siettek velek, hogy valamellyikén ha lehetséges segítsenek.

Adolphine 's Ilka a' kútnál voltak, itt már az esetről tudósított vendégek épen arról beszéltek. — Az iszonyú eset' hallatára, a' két asszony színhagyva elsiette, most lőn előttök a' tegnapi Angoly-nak vélt Ödön' sohajtása világos. — Épen szobájokban akartak menni, midőn a' fogadó előtt embercsoportot látván, kénytelenek valának megálni, — Ödön teteméről a' vitel közbe lecsúszott a' köpeny,

arra néz Ilka, 's hangosan kiáltva Ödön, Ödön! ös-szerogy — neve' hívására felnyitja az eléléltnek tar-tatott fáradt szemeit, látja mint viszik Ilkát, után-na akarja nyújtani ölelésre karjait, de erőtllenül le-húlnak. Most az orvos fogott munkájához, de azon-nal lemonda minden reményről — a' golyó veszé-lyesb sebet ejtett, mint sem hihető vala, 's ki ven-ni nem lehetett. Félóra mulva magához tért ismét Ödön, haldokló hanggal Gyuláról kédezősköde. — Én, mondjak-meg, neki megbocsátottam, mert a' mint ohajtottam, én — csak én halok-meg, 's ő él. — Az orvos Ilkával foglalatoskodék, 's Ödönt egyedül szolgáljára bízták, ezt ágyához inté lassan, 's kény-szeríté hogy mindet a' mit tud beszélne-el. — Fon-tolatlan szeretetből megtevé a' hű cseléd. — Né-mán hallgatta Ödön, — alattomban a' sebkötést le-tépté — 's mire az orvos visszatért — nem élt. —

Zárayné a' szerencsétlen fürdőből elúta-zott, lyánya magához tért ugyan, — de szólni ismét sen-ki sem hallotta. Egy év múlva anyja meghalván Adolphinhez költöze, hű barátnéja' keblén kisírni életét. Adolphine felfedezé Gyulához való érzelmét. Később Gyula viadálhívének nyújta kezét, de azért évenként Juliusz' 9ét az ikrek' halála' napját Ilka tár-saságában a' Ranki sziklákön innepli.

A' T Ü N D É R N É .

(Románcz).

Túl partrol kémli a' Juhász
 A' fény-ölelte zöld tetöt;
 Onnan fejrlik egy kis ház,
 'S hö vágyra gyujtja őt.
 Jer szép fi; mondja tiszta szó,
 Hajlékom édes kényt adó.
 Im Nelka vár; jer szép fi, jer:
 Szived majd szívet nyer.

Most égve szállna a' gyors Legény,
 De hajh, előtte mély folyam!
 Nincs sájka, nincsen kész remény;
 Elvész ha bérohan.
 Jer szép fi; mond az égi szó:
 Szerelmed hü kormányozó,
 Szerelmed úszni megtanít;
 Mi nyughatlanft?

O Nelka, örvény mindenhol!
 Buzgón röpülnek, 's nem lehet;
 Hozzád egy Isten sem karol;
 Szünj-meg, könnyüm ered.
 Jer szép fi; mond az-enyhe szó:
 Hatalmam bú- 's gondoszlato.
 Nézzd itt vagyok: jer szép fi, jer:
 Szíved majd szívet nyer.

És a' Legény most hölgyet lát,
 Miként új rózsza, gyönyörűt,
 Nincs már előtte semmi gát,
 A' báj lelkére sűt.
 Már úszik; 's zeng a' büszke szó:
 Például álland e' gyarló:
 Miérthogy könnyűden örűlt,
 Habokba, elmerűlt!

M A R Á R Y.

P Á S Z T O R L Á N Y ' D A L A .

A' HAJNALHOZ.

Üdvöz légy piros hajnal —
 Szüz leányok' képe — üdvöz légy !
 Te ki szép arany szín szárnyidon
 Földre szállsz, hogy a' zöld pázsiton
 Harmatgyöngyöket szedj, s' vígy magaddal, —
 Szép hajnal, szüz lányok' képe üdvöz légy !
 Rózsa színt veszel magadra,
 Mint az ártatlan leányka arcza, —
 Homlokodról rózsaláng lövel-le,
 Mellyel ég a' szép lányok' keble,
 A' sötét földnek Te faklyát gyújtasz,
 Mint a' leányka a' borús szíveknek,
 'S éjj után te új — szebb éltet nyújtasz,
 Mint szerelme a' hű lány kebelnek !
 Ah te boldogabb vagy rózsa hajnal
 Még is, — mert virulsz egész világnak,
 És irigy szemek fönt ott nem bántnak :
 'S a' szegéy pásztorlány kis nyájával
 Egy bokorba' egy magányba' hervad,
 Hozzá más szemének fényje nem hat !
 Üdvöz légy piros hajnal —
 Szüz leányok' képe üdvöz légy !

HOVÁCS PÁL.

D A L.

(Tizenhatodik Századból).

Szegény Magyarok össze jöjjetek,
Szaggasátok vitézi kebletek',
Vérre váljon minden csöp könnyetek.
Egy szent kincset végkép' temessetek.

Ledült Budánk az ősz királyi vár,
Elesteled't a' drága napsugár,
Nyög a' Vértes, nyög a' bús Duna ár,
Hajh! a' fényes Budát tar bírja már.

Temessük-el siratva szép nevünk'
Szabadság nélkül mit ér életünk.
Vitéz Arpád szerelmes dédösünk,
Ne átkozd, ne elgyengült nemzetünk'!

Nines a' kék égnek annyi csillaga,
 A' mennyi véres kint reánk raka,
 Hi irtai készül bosszús haraga,
 Hajh! oda szabadságunk' ős laka.

Istenünknek mit tettünk ellene,
 O! mért versz Magyar' védő Istene,
 O bár a' nap többé ne fénylene,
 E' napról soha nyelv ne zengene.

Mohács! Mohács! siralmas vérmező,
 Rajtad minden kint verejtékező
 Mohács! Mohács! királyi temető
 Sülledj ezer hős szívet fedező.

Dunánk bár lassabban hullámzana,
 Makkos Bakonyunk ne sikoltana,
 Úgy vérünk messze nem kiáltana,
 Sohajtásunk világban nem hangzana.

A' menynek nem volt olly vérhajnala,
 Mint a' hogy ma reggel felszárnyala,
 Bújában könnyezett az éjszaka,
 Hajh, mert a' legszebb nemzet elhala. —

Szűz Mária' hegyén egy sír repedt
Azt mondják: hogy benn' Árpád rejtetett.
Hallottak is sirást Buda felett,
'S a' felhők közt szállni hős lelkeket.

Nyilá legyenek napsugárjai,
Vészt izzadjanak szirtink' ormai,
Halált hordjanak hazánk tájai,
Széltől söprettessenek tolvajjai.

B O T O N D.

A' T Ü R E L M E T L E N .

Oh serkenj még fel, mint a' nap
 Serken viruló bérz felett!
 A' türelemnek angyala
 Pajzsával im lesüllyedett.

Hellem' Leánya, mindenütt
 Tavasz valál te énnekem,
 'S most messze fény, nem hogy virassz,
 De áraszd bokros éjjelem.'

Évenként újra-születik
 Kies zöldében az idő:
 Temetve fekszik örömem,
 'S ah, higyjem, hogy még létre jö ?

Az ég ha felhőt öltözik,
 Majd kékellő arcot mutat:
 Tündér bizalmam elborúlt,
 'S nincs felderítő gondolat,

A' rózsatő elveszti bár
 Gyönyörvirágit mennyiszér,
 Iránta menny és föld kegyes :
 Vesztetti helyett másat nyer.

Nem úgy, nem úgy illy szenvedő :
 Én más hölgyet nem nyerhetek ;
 Csak eggyre szálla koszorúm,
 Siriglan eggyet zzeretek.

'S te lánggal-kedvelt, olhagyal,
 'S így bú vezérli léptém' ;
 Szellők zokognak én velem
 A' föld' hálátlan téerein.

Bár merre lengjen bánatom,
 Sir minden, 's óhajt tégedet.
 Oh serkenj még fel, mint a' nap
 Serken viruló bércz felett!

M A R Á R Y.

A' V Á N D O R D A L N O K.

Én egy szegény csendes vándor vagyok,
 Rajtam gyémánt arany gyöngy nem ragyog,
 Egy kis lant útamra velem,
 Hebleme' lángzó érzelem.

Dalom tetőn és völgyben zengedez,
 Hangzik ha a' korány 's est éledez,
 Minden virágot idvezel,
 Minden szép szívet érdekel.

Bús szenvedőnek változást ígér,
 Hűnek remény lesz tőle pályabér,
 Gondnak letörli könnyeit,
 Kedvel megosztja kéjait.

Vágyó szerelemmel elsirdogál,
 A' boldoggal képzelt mennyébe száll,
 Felpattant minden zárokat,
 Mert szívhez ömled hangokat.

Vidám hajnalt költ omlott sírokon,
 Viszonz reá bennök nyugvó rokon,
 Ha nyögdel ormán esti szél
 'S virágra az éj' könnye kél.

Éltet lövell rám tiszta napsugár,
 Cseudelgő hold engem' szüz kényre vár,
 Dalom' hallja fény boltozat,
 Hitet vall minden hangozat.

Vad sorsvihar közt ének oltalom,
 Lyánkám' füzére kinért jutalom,
 Ért' szüm koronát nem eserél,
 Mert benne hűség lángja él.

Lágy húrjátékba rejtve életem,
 Minden hangban lángzó érzetem,
 Ha róla a' húr elszakad —
 Vele hal a' lét-hangozat.

'S akkor még összevegyülnek daljaim,
 Sötét álmra kisztnek hangjaim,
 Körülzeng a' harmónia,
 'S honába száll, a' föld' fia.

A' Szép Juhászleány.

A. S. & P. Lubbock

Szomorú csüggedés között élte napjait gyászcsendű várában a' dúzs értékű Opor. A' könnyű szívi emberek csudálák, miérthogy a' kit a' természet annyi gyülmölcsös javakkal tetéze, még is a' gondoktól, a' mint mondák, önkényt bilincselte magát; és irígylék sokan, hogy a' király ezen elvadult embert meghittjeként szíveli. De a' józanabb lelkek megfontolák az elbúsult Nemesnek szörnyű veszteségét. A' legkedvesb nőtől és leányától foszták-meg őt' távollétében a' Péter remete' keresztesei. Rútabb ellenséget aligha látott a' föld, mint ezen keresztés-vitézek valának, kik szent czélt hirdetve gonoszságot gyakorlottanak.

A' mint magyarországon keresztülmenének ezek, útjokban akada Opornak egyik jószága is, hol a' kies tekintetű kastély soknak figyelmét legottan magára vonzá. Egynehány cseléddel 's két évű leánykájával volt csak otthon a' jámbor életű Heléna Opornak hitvесе; férje a' királytól küldetve, Dalmáciában akkoron végzé tisztét. Csak hamar körülállák az iszonyu szent vitézek a' kastélyt, 's egynehányan betörvén abba; semmit nem használván a' jajongó

Heléna' rimányai, valamint a' cselédek is, kik mind-eggyig felkonczoltattak, semmit nem segélhetvén; a' vadlelkűek mindent kirablának. Eggyike végre a' kalózoknak, a' ki Ottónak nevezteték, tűzszemeket vetvén a' gyönyörű leánykára, felölelé azt, és mármár el akará ragadni, mellyre a' neki-keseredt anya mit sem késvén, torkon kapá a' gonoszt, 's hihetetlen erővel a' földre rántá. Erre egy másik czimbora hátrafogá a' bőszült asszonynak kezeit, 's azonnal egy harmadik szilaj indulatú legény nem állhatván ösztönének, csókjaival önté-el a' kellemes nő' arczait.

Endre, Opornak távolagi vitéz rokona, történet szerint épen a' kastély felé lovagla; 's legkisebbet sem tétovázván ezen vakmerő lángú ifjú hős, a' midőn a' kastélyt kereszteseektől körülvéttette látná, lovászával együtt csudára-méltólag odaugrat ott kardjával keresztül útat vág, 's nyílsebességgel bentterem. Hah, átkozottak! rettenetesen így ordít, és öt ember közül Helénát kiszabadítja. De épen így találá sirját a' magabízott bajnok: mert az óriástermetű Otto neki csap, és fejét kettéhasítja, 's dühében elkábúlva kardját Helenának szívébe meríti. A' síró gyermekleányt Ottónak eggyik társa vivé-el.

Haza tére rövid idő' multán Opor. Nincsen ecset festeni, mit érze a' zordon esetre a' nagylelkű férj

és az alig hasonlítható szeretetű atya. Siker nélkül nyomoztatá leánykáját sokáig mindenfelé, míg végre egyik hív jobbágya mehozá a' gyermek' véres köntösét, mellyet egy mértföldnyire az útfélen lelt. Fásúlva esett-le székéről az elszigorult atya ezen irtóztató tapasztalásra. Házasságának egyedüli gyümölcse az elrablott Zelka volt, 's hősi pályájának ragyogó koronája ki lón más, mint az igaz hűségű 's ritka kellemű Heléna? 's ők nincsenek, megölettek: ezt zokogá gyakran. Opor nem gondola egyéb elrablott kincseivel — azok ezered részei sem voltak amazoknak, a' mik még fenvalának — de a' legfőbb kincsek, a' hitves és leány, elvesztenek. 'S ezen vesztésen ellágyúlt az ő keblének bajnoki érczkemény-sége. A' király, ama' bölcs Kálmán, vigasztalni kíváná Oport, de ő kedvelt nője' sírjánál minden udvari csillogó fényekről lemondá, 's a' fegyverforgatástól örökre búcsút vőn.

Némi enyhet csak abban találá most már a' dúlt szerencséjü Opor, hogy egy szép tulajdonokkal diszlő árva nemes ifjat fijának fogada, kinek egyéb fényei között vidor természete valamennyire bájoló az évülő Oport. De ő mind e' mellett is a' fájdalomtól legyőzötve, idő előtt elaggott, 's komorsága miatt sok részben kegyetlen úrrá vált.

Az öreg Kondor, Opornak lelki barátja, a' ki

honjának tett áldozataiban vénült-meg, vég haldoklásában esdekle Opornak: vállalná-fel fijának gyámolítását. László, az ajánlott fiú, első tekintetre mingyárt kelleté magát, és Opor váltig hajlott fel-fogadására. Ezt értvén a' haldokló, szent nyugalommal borult a' halál' árnyékába. 'S ekképen juta László Opor' gyámságába. A' tüzes ifju hadi pályára vágyott, és gyámtyja nem állván ellent, vérszemet kap a' László, 's magát harczra készíté. De a' fondorgó idő megmutatá itten is tehetségét, 's a' kiszegzett arányt fenékből kifordítá.

László a' vadászatot legfőbb örömmel gyakorlá. Közönségesen tized-magával szokta ő az erdőt a' vadak miatt nyugtalanítani. Sokszor megesett ezen közben, hogy az úzésnek bősüült László messzeszakadt társaitól, 's magában tére-vissza. Ezen eset majd mindennapivá lón már; mig végre különös történetet is fejte-ki, mert a' szabad lelkű ifjú így veszté-el keble' szabadságát. Egy kies nyári reggel vadászszövetségesei a' sűrű erdőnek legkevésbé járt útját vették-elő. László vezérleg méne ő előttök. Léptei gyorsabbak valának a' többiekénél; 's majd kémkedő szemei egy rókát sejtének-meg, melly a' szilasból rohant-ki. László nyílsebesen iramt a' róka után, és kutyáji vele együtt; de a' róka bámulatos frisséggel látlanná tevé magát a' bokrok között, és

az általa kijátszatott László lihegve állapék-meg, 's elfáradtában magát az előtte zöldelgő gyepre veté-le. Körültekinte majd, 's az ismeretlen sűrű erdőség rendetlen érzést költe-fel benne. Most már hová és merre? ilyen kérdező gondolat serkene-fel nála; de bátor tüze könnyűden felelt erre, 's kis pihenés után ebeivel egy keskeny ösvényen indult éjszak felé. Húzamosan tartott az erdő' sűrűsége, lapályos térségre változék, 's a' fák' szélében egy alacsony kunyhó mutatá-ki magát. Haladék nélkül méne most László a' mohos födelű kunyhó felé. Fürge juhok legeltek körülte, 's egy szőke leányka vala szép őrizőjök. E' kunyhóban akarok pihenni; monda tűzzel a' leányhoz László. Hozott Isten, Uram; édes-őszintén felelte a' kellemes nyájőrizőné, és szemérmes bájjal fordúla László felé. Kunyhónkban, úgy-mond; kipihenheted magadat, 's ha szomjas vagy, ezennel szolgállok. Az ifjú jelenté szomjasságát, és a' vidor leányka vízért futá. Azalatt László beméne a' kisdud kunyhóba, és az abban lévő kőpadra telepedék.

Kevés várat után tele kannával tére-meg a' friss leányka, és tetszetes nyájassággal méltatá azt a' tikkadt vendégnek. Elvevé László az italt, 's az elvétel közben a' kellemes pásztorszűzre élesebben tekintvén, annak virágzó kecssei reménytelenül haták-

meg a' szabad ifjúnak lelkét. Különösen a' csillagzó fekete szemek ingerlékeny ártatlansággal villogva lepék-meg őt'. A' leány bizonynyal a' természet legdicőbb alakjai közé tartozott. Deli sugárságú termet, és olly arcz, mellynek liliomi gyöngédségén eléggé az égető nap sem vehetett erőt, és minden, a' mi a' kedves tekintetűn látható vala, szemlélőjének bizton sugallá, hogy kár illy alaknak a' pór élet által sanyartatnia. Ezek felett a' mezei szépnek gyönyörhangú szelíd beszéde, 's azzal járó szerény bátorsága, nem csuda, ha Lászlót elpuhíták. Ő szóváltásba ereszkedék a' bájoló Ilonkával, kit szegény sorsa mellett is szabad és okosnak találá. Miért nem láthatalak tégedet eddig azon lyánkák között, kik udvarunkba epret 's gyöngyvirágot szoktak hordani? Jelenj-meg valahára te is, hogy fáradságodért szép jutalmat nyujthassak. Ilonka szótalan-félénken süté-le csillogó szemeit; hanem László' kérésére megmutatá neki a' hazavivő ösvényt. László elbúcsúzott a' leánytól; kinek képével egész úton mutatá magát, 's egyszer'smind ihletve érzé lelkét. Haza tért már az édes andalgó, de szíve 's elméje még ekkor is Ilonka körül lebege.

Oport már régolta sürgetik vala gondjai fogadott fijának tetemesb boldogításáért: mirenézve végre azon állapot-meg, hogy a' szomszéd birtokú ne-

mes Baládnak, ki Opornak meghittje vala, szép leányát a' kényes Saroltát Lászlónak feleségül nyerve A' harczos vérű Balád örvendő csapott kezét Oporral midőn szándékát érté; de László elborzadt a' mint Opornak atyai gondoskodását megtudá. Köszönöm, Atyám, szívességedet, szóla most elborúlt arczal; igyekszem Saroltát kiismerni. Opor nem sejté az idegenséget: azért mindent jóra vélt, 's Lászlónak napot rendele Baládnál megjeleni, és Saroltával ismeretséget kötni.

Azalatt míg azon nap eljőne, a' háborodott szívű László meglátogató a' nyájörző Ilonkat. Ilonka, én téged soha ki nem zárhatlak eszemből; mondá ihletéssel László; én téged nagyon, nagyon kedvellek. Uram, viszonzá a' természetnek egyszerű édes hangján Ilonka; sok urak vadásztak itt a' környéken, 's velem beszéltek is: de te azok között legjobban tetszel; te enyhületemre vagy nekem. Oh, az atyám elég sanyaruan bán velem; 's oh, jól esik, ha szép szavaid ezen zord bánást elfeledtetik. Ilonka, édes Ilonkám! kiálta elragadtatva László; minket az ég küldött egyyüvé: én elveszlek atyádtól, magamnak veszlek-el, mert jóságodról minden jót áll nekem; szépséged pedig kielégli lángomat. Uram; mondá elrettenve Ilonka; én az atyámat el nem hagyom, mert becsülöm őt', hamingyárt sirásra fakaszt is.

Becsüld őt' Ilonka; hanem szeress engem is. Ezen szavai közt melyéhez ölelte László a' leányt.

Ilonkának naponként több-több tetszésére vált László. Az egymásiránti szeretet' láncza megerősödék. Az öreg juhász büszkélkedve nézte, hogy leányát olly szép nemes úrfi annyira felbecsülte. László mostan már azon gondatlan hajóshoz vala hasonló, a' ki enyelgi a' következhető vést, és a' jelenidőt szorosán öelve, hittel 's háboríthatlan reménnyel evez a' szigetvirány felé. Az ilyenféle gondatlankodás nem utolsó kincse ollykor kivált az ifjúságnak, mert az életet káros hervadástól óvja-meg. Sokat elszédíthet a' jövődő' mélyébe való tekintés, ha a' mélységben gonosz sorsot képezünk. De László is elrezzent, midőn a' fontos útnak napját érkezni látá. Vérző kebellet üle paripájára; de gyámatyját a' mennyire lehetne, kimélni akarván, minden ellenszó nélkül elindult két lovásztól kísértetve. Feltevé azonban Ilonkán kívül más szívtársat nem választani. Elképzeli útjában, mint borúl majd atyja' lábaihoz, és eggyező akaratját Ilonka iránt kinyeri.

A' kincses Balád' kastélyja félnapi járatnyira feküdt Opor' várától. Nem juta még a' nap délpontjára, mire Lászlónak a' kies helyű ligetes völgy Balád' lakával eggyütt magát kitünteté.

Balád mostanában üllötte hazai szogálatjának

ötvened évi ünnepét. Szokása vala ezen víg öregnek nem csak illy alkalmat, de más kisebbeket is ünnepé tenni, csakhogy vendégséget 's mulatságot alkothasson, 's hiúsága szerint arany 's ezüst edényeit mások előtt csillogtathassa. Illyenkor az ünnep' királynéja a' büszke Sarolta volt. Nyolcz év telék már Baládnak özvegységben, de ő még boldogabb sorsot teremte magának azolta. Üdvez-légy nekem, Kondor László! ekképen fogadá-el az őt' köszöntő ifjat. A' Kondor nemzetség mindenkor legkedvesebb vala előttem; kicsintől nagyig mind becsületes emberek voltak a' Kondorok, és a' mi legdicséretesb, kincseket tudtak gyűjteni. Fiam, azért mondom, hogy őseidnek igaz fijok légy. Neked is szépen juta; pedig meg kell ismerni, hogy Opor a' te gyámatyád javaidat még inkább toldja. Többeket is szóla Balád, és László szinte unatkozni kezde hosszú beszédén 's kivált kérkedésein, a' mint a' szép Sarolta belépe, és László' üdvezlését kitetsző hajlandósággal fogadá. Saroltának gyönyörű külseje, úgy lehet, gyujtó szer lett volna különben Lászlóra nézve, de a' mezei hölgy' virágbája előbb tünteté-fel magát a' hó szívnek.

A' vendégség és mulatozás közben kifejlének László előtt Sarolta' erkölcsi tulajdonai. Minde- nek felett a' duzma kevélység utáltatá-meg őt'. Nem,

a' kevélynek jó szíve nem lehet; mondá gyakran ízben magának László. Az önszeretet elárnyalja a' szerelem' hitét. Bölcselkedés' lelke szállá mostan meg az ifjat. Színlé azonban a' forró tiszteletet Sarolta iránt; a' ki teljes hitelében egész tűzzel nyitá - fel azon titkát, hogy Lászlóért régolta lángol. László nemesleg hallgata, 's majd igaz háladatosságot igére, mellyet Sarolta' fogékonysága szerelemvallásnak neveze. Gyönyör-buzogva futott most atyja elébe kedves leánya, és László' viszón-égedelméről dicsekvék. Áldás reád, Kondor László! mondá szív-emelkedve Balád, megütvén vállát a' bucsúzó ifjúnak. A' Kondorokkal mindég vágytam rokonságba jutni; meglesz, látom. Isten veled. Minélelőbb látogassd - meg Saroltádat, és vezessd tulajdonidba. László hálás köszönetet tőn, 's eltávozék.

Mint a' viharos erdő, mindenünnen zavartatván: szintúgy László is ezer küzdésektől lázasztva, paripázott haza felé. Ekkor ijeszté már őt' húzamosan a' jövődönnek bizonytalan arca. Haza érvén, betegnek allítá lenni magát atyja előtt, 's már az éj is jelengetvén magát, a' csüggedező ifjú lefeküdt, de szinte miként a' remény elidegenült az ő sorsától, úgy az álom is elkerülte az ábrándozó legényt. Reggel félénk képpel tekintve Oporra: Atyám, így esengett; ne kívánd Saroltát enyimnek. Hogyan! 's

te? .. mondá felháborúltan a' haragos tekintetű gyám; 's te gondjaim ellen beszélsz? .. Sarolta legillőbb társ lehetne hozzád... Én már szeretek; szóla most, lelkéből mintegy kikelve, László. Rejtve ne légyen tovább atyám előtt, hogy a' mezőnek legszebbik alakját szeretem. .. Opor szörnyűen nézett. .. Ilonka ez, folytatá hűséges vallását László; Ilonka, az öreg juhász' leánya.

Iszonyúan dombolt ennek hallására Opor, 's dühében két lépésnyire tántorodék-el. Mély búsultában, 's legkivált azon gondolat' felvillanásán, hogy a' László' szerencsésén épített gyönyörű jövendőnek képzete így tiportatik, és pedig attól, kit engedelmesnek hitt: mind ezek miatt, de főképen azért, hogy alacsony pórleánnyal sötétíti fényét az általa nevelt csömöte: irtóztató harag torzadott-fel Oporban. Átkok omlottak reszkető ajakiból, és gyalázatját sürgeté abban, hogy László a' nevelő atyára is, a' mint hitte. homályt terjeszteni kíván.

A' megtámadtatott ifjú nem találta mentséget; egyedül csak áldásért esdeklett, hogy a' bosszús öreg húzná-vissza átkait. Így könyörög a' félénk jámborságú szív az ég felé, hogy a' mennydörgő felhők elvonúljanak. De Opor megesküdt László' igyekezetét meggátolni, 's Ilonkát, az ártatlan szelíd lelket, feláldozni. Azonban László szörnyű fájdalmában mint a' villám lovára veté magát, 's az is-

méretes mező felé nyargala. Ilonka! jer velem! így kiálta, meglátván tüzelgő szemei a' kedvest; jer, szökjünk az Opor' haragja elől: bizonyosan feláldoz téged velem együtt ha fekete intézetét ki nem kerüljük. Ohhaj! sírva fakadt Ilonka; mit vétettem én, hogy Opor engem is üldöz? Istenem! én szökevény lenni nem akarok. Mit! úgy hát... látod ama' sebesen omladozó folyamat: ott leend temetőhelyem. 'S nem jössz, kegyetlen? . . . O, László, László! szeretlek . . . de egek! . . . mit . . . hová? . . . Jer! a' boldogságot kivívom számodra; hitvesem léssz te, mindenem. Zokogva terjeszté-ki most Ilonka kezeit, 's Lászlóhoz nyujtá-el, a' ki nyergébe ölelé a' leányt, 's kevés idő múlva hegyen völgyen túlvalának.

István az öreg juhász most tére-meg egy nyaláb fával az erdőről. Elszéledve látá lenni a' füрге juhokat. Kiáltozá Ilonka' nevét, de helyette csak a' bús viszhang válaszolt. Öszvecsapá remegő kezeit, 's Lászlóra gondolt. Mit vala tennie? a' földes úrhoz ballaga siralmában. Opor épen akkor sajdítá-meg László' eltűntét, 's a' mint a' juhászt észrevevé: kötözzétek-meg a' czimborát! kiáltá borzasztó hangon, 's az árva öreg, kit Opor okának gondolt lenni mindennek, 's a' ki panaszkodni jött, szólni sem hagyatván, megkötöztette egy sötét rejtékbe taszítatott.

Lovagok küldettek Lászlót nyomozni; Opor az-

alatt Baládhoz méne és kábulásig kipanaszla magát. Balád nagy megütközésbe jött ugyan, de mindazáltal leányát nem csupán László által képzelé boldogíthatónak: azért vigasztalásra fakadt, 's Opor barátját mindenképen lenyugtatni kíváná. Sarolta megértvén a' panszolt esetet, ijedten alélt-el; 's majd felébredvén, szembetűnő csüggetegbe merült; de atyjától, ki nek a' biztatáshoz különös képessége volt, valamennyire neki bátoríttatott. Opor is annyira még is engesztelődék, hogy a' szegény juhászt szabadon ereszteté.

A' könnyű elméjü Balád, ki minden hiúságai mellett is emberszerető szívvél bír vala, Oport gyűlölséges borongásából kiemelni ohajtván, vadászatot rendele. Nehezen ugyan, de végre még is engedve, Opor elindult a' vadásztársasággal. Három napi járó földet tevének, mig végre a' választott nagy erdőt elérék. Mielőtt a' hajtáshoz fognának, Balád addig is meghordozá barátját az erdőnek szebb tájékain, 's dicsekve hordá-elő azon érdemet, mellyért atyja a' nagy terjű erdőt László királytól nyeré. Beszédeik közben egy csuda kiességű völgybe jutának, hol a' fejezlő nyirfák megül egy mohos födelű kunyhó mutatá-ki magát. Ott lakik az én meghitt remetém; mondá érzékeny hangon Balád; ő a' szenvedésnek ritka tűköre, de a' titoktartásnak még inkább bámulható képe ő. Most már előttök álla a' kunyhó.

Gellért! imígyen kiálta Balád. A' hívásra egy remete jöve most elő a' kunyhóból: de a' mi nem reménylett dolog lón Balád előtt, nem Gellért volt az. Nemes urak; ugymond a' remete, az én szeretett barátom Gellért már a' halállal küzd. Hét nappal ezelőtt vezérlett engem ide a' szövevényes történet. Némelly üldöző kalózok elől keresék vala menhelyet, és a' kegyes sors által Gelléltre, meghittemre találék. De már akkor gyöngélkedett, 's várá a' jótékony halál' érkezését. Szomjúhozta ugyan ezen köz oszlatót, de mégis keserűen harczol ő. Ha nem utáljátok a' vonagló' képét, jertek a' kunyhóba. Szótalan borzalommal mentek-be az öreg vitézek a' hunybóba. Kik érkeztek ide? kérdé lassú hangon a' haldokló, kinek fekhelye csergallyakból vala. Balád melléje álla. Ez az én uram, a' mint sejtem; mondá Gellért. És ez az én barátom Opor; nyomba szólla Balád; kit te régtől fogva ohajtál látni. Opor! hangozá egész telhető erővel a' tusakvó remete. Ah, tehát megengedtetik a' fekete bűnösnek a' megbántatott férjfiúnak bocsánatáért esdezni! és milly öröm . . . ha elrablott kincsét visszaméltathatnám! . . . Opor, te csüggedsz, pedig aligha boldogság' réve nem várkozik reád.

Opor iszonyú álmélattal feszíté néma figyelmét a' múlni készülőre. Vitéz ember, nyögé Gellért;

tudod, Otto ölé-meg hitvesedet: Otto én vagyok... Hah! kiálta rettentőleg elmerevülve Opor. Isten! így riadt-fel Balád. Oh, csillapuljatok, kérlek! folytatá nyöszörgő szavait az irtózatot remete. Enyém lett Zelkád, Opor, 's feltevém magamban a' bájos kellemű gyermeket pénzért adni-el. A' német földön drága pénzen kelt az illy szép gyermek. De halljatok-meg mindent: midőn kereszttestársaimmal mennek, egy nyúl ugrott-ki előmbe a' bokorból: erre csak merő játékból nyilamat ragadám, és szerencsésen találtam a' nyulat; és így villant azon gondolat elő, hogy a' kis gyermek' felső ruháját a' vadnak vérevel öszvekeverve elhánynám. Ím ezen remetetársam, ki akkor kereszties czimborám volt, mellettem lovagolván, kérdezé, mi végre mívelem azt? Ha kerestetni fog a' gyermek, felelék neki; a' véres ruházat könnyen megtévesztheti a' keresőt: és így nem tartok annyira a' nyomba-juthatástól. De mit tegyen-fel a' gyarló ember magáról?... A' mint mi kereszties gonoszok tovább-tovább útnánk, nagy zivataros felhők gyűltek-egybe hegyetünk, 's az irgalmatlan zápor mirígyen mossa minket. Én ezen erdőbe vonúlék orzott gyermekemmel, 's ugyan itt egy kunyhó szállást ada, hol én egy öreg juhászt találtam, a' ki tejjel 's erdei gyümölcsökkel szolgált. Bágyadt kisdedemet tejjel elégitém-ki; de bár-

mint szerettem volna azt ennekelőtte hazámba vinni, most terhemre kezd vala lenni; és a' juhász kérte tőlem, ajándékoznám neki: ő fíjának, az Opor' juhászának adandja, kinek egy leánykáján kívül semmi gyermeke nincsen. Engem' bizonyos vonzódás reá-birt a' leánykát általengedni, 's már ekkor bánat 's kétségülés zavarák szívemet. Nem vala kedvem a' szent földre gonosz lélekkel menni. Halj - meg itt; ezt sugallá nekem valamelly erős bel ihlet. Társaim-tól elrejtezni ezennel fő gondom lón. Messze bebujdostam a' sötét erdő' mélyébe, mig egy remetére találék, a' ki keresztímtől elijede — bizonynal hallván a' keresztesek' förtelmeikről — de még is megállá, felém fordult, 's töredelemre hívott. És volna számomra sikeres megtérés? kiáltám bős hangon. A' remete biztatott; fíjának neveze, 's itt ezen kunyhóban együtt laktam vele, míg egy nyári reggel, midőn kannámmal a' forráshoz indulék, az én térítőmet az ő meghitt hársfája' tövében lekonyult fővel oldalt dólve lelém: ő meg volt halva . . . én is érzem végemet közelegni. Bocsáss-meg, vitéz Opor. Leánykádról a' juhász tud.

Opor színváltott arcczal és háborús lélekkel bocsáta-meg. De szörnyű nyugtalansága menni készíté őt, László, Ilonka, és a' Juhász valának fő rajképei lángoló velejének, 's marczona indulatok szur-

dalák fellázult szívét. Egyszerre felriada most: oh Gondviselés! úgymond irtózáttal égő sajdítása közben; te egyűvé-vezérléd gyermekimet. . . 's én gonosz, eltépém a' te vezérsugárod. Eggyetlen magzatomban, hová lettél? . . Lóra! gyorsan lóra! utána!

Gellért ekkoron borúlt az örök álom' keblébe. Konrád, az ő társa, esküdve erősíté szavainak igazságát; és mivel ő is, a' mint megvallá, Opor' kastélyának kizsákmánylásában fő czimbora volt, mindeneket tud; sőt állítá, hogy a' leánykát már serdültebb korában látá a' juhásznál, kí nem tagadá, hogy atyjától vevé-által, ki egy kereszttestől nyerte azt.

A' vitézek hazafelé indulának. Opor remege a' lovon, mert benne indulatvész zajlonga; 's egyedül Balád' biztatásai rázák-fel ollykor-ollykor őt' sötét ábrándaiból. Elértek a' juhász' lakához, hová tartának. Ott üle kün az öreg István, és akkor is Ilonkán jajong. Te magadénak hazudtad a' leányt! ekképen harsoga feléje Opor. Oh uram! viszonzá elrettenve István; senki nem kétlé azt, hogy a' gyermek enyim volna: épen olly időt mutató leánykám vala nekem mint Ilonka, ki kevés napok után, hogy Ilonkát egy kereszttestől általvettem, megholt. Én tehát, mivelhogy a' lyánkát tőlem senki nem kérdezé, magaménak mondám őt'; 's örvendék, hogy a'

gyermek el nem árulhat, mert kisededke lévén még akkor, eredetéről tudomása nem volt. Én magam nevezém a' kedves alakot Ilonkának. . . A' gyermek enyim! kialtá iszonyú keservében Opor. A' jnhász térdre bukott ura előtt, 's bocsánatért síra, 's menté magát, mert nem vélte, hogy Oporé lett légyen a' gyermek. Ezután egy kendőt vőn-elő táskájából, melly a' leányka' nyakán függé akkoron, midőn az ő birtokába jutott. A' zöld kendőn aranyhímzetű koszorúban ezen név látszott hason hímzettel: Zelka. Opor reáismert a' kendőre, és siralmasan hangozta: Zelka! Zelka!

Im, ezek szerint délszínre fejlett-ki a' titok. De ez nem örömmiyilat volt: ám a' kedvesek távol valának, 's bizonytalan az elkétségült atya előtt, melly tájra űzé őket a' sors' vesszeje. A' nap átkot horda magával; forróan érzé ezt Opor. Mély sötétben nyavalygott az ő sulynyomta lelke, 's halálért sovárga. Nem serkenhete már vígasztaló remény őneki. A' kémlovagok üresen tértek-vissza: semmi tudósítás az ifju szökevényekről.

Ezen eset után már a' hatodik éj borzongatá búgonddal-terhes szárnyait Opor felett. Már minden púba álomba merült várában rajta kívül: midőn egyszerre kapuzörgetés hallik. Opor titkos sejtéssel ki-rohan, 's most látja nyitvatni a' kaput. István a' ju-

hász jó elől, 's utána egy deli vadász ugrat-be paripáján, 's nyergén egy leány minden mozdulat nélkül van elterülve. Ime, a' te Ilonkád, Uram! szóla siralomhangon a' juhász. Opor rettenetes megütkezésben áll. Elbeszélé a' vadász, mint szabadítá-meg ötöd-magával a' leányt a' rablók' kezeikből egy rengeteg völgyben; megtudá azután némellyektől, hogy a' juhászé a' leány, 's egyenesen hozzá vivé. Ilonka, folytatá szavait a' nemes szívü vadász; akkor bűtől csüggedt ugyan, de nem volt beteg; és a' juhásznak lábaihoz borúla, 's remegő kezeit bocsá-natért terjengeté. Sírva vallá István neki, hogy Opor' magzatja légyen, 's közlé a' történetet. Ilonka vagy Zelka mint a' napforrázta virág elalélt ezt értvén, 's midőn feleszmélne, nevelő atyja Oporhoz viteté őt. A' jóltévő vadász ölelte lovára az elbágyadtat, a' ki erőtlenségét panaszlá. Kevés pillanatok mulva egyyet sohajta még a' csillagos égboltra feszítvén szemeit, és holtta merevülve elhallgatott.

Így érté-meg ezeket Opor. Villámcsapás vala ez, melly elszédité a' szigorodott atyát. Tekintete vandonan függött meghidegült Zelkáján, kit majd a' cselédek egy terembe vivének, 's ágyra fektettenek. Egy hív udvarlóleány kevés-vártatva olly hirdetéssel szökeltt Opor elébe, hogy a' kedves Zelka él. Opor legottan nagy lobbal hozzá törtetett, 's azonnal

látá a' sajnós lyányka' szemeit újra-támadó csillag-
 kint forogni feléje. 'S te, atyám vagy? mondá las-
 sudan a' szűz. Opor elnehezült felhőként kín- és
 örömtől egyszerre sujtatott szívvel borúlt a' szólam-
 lóra, 's elfogultan csak ezt mondhatá: Helenám'
 gyermeke! . . . Mi haszna! ezt fohászkozta halvány
 ajakival az elsanyarodott leány; nincs László! . .
 Én látám őt' vérzeni . . . Oh most is előttem lebeg,
 mint zárja-be haldokló szemeit . . . örökre, örök-
 re! . . . Leirhatlan keseredés szálla itt Oporra. Le-
 roskadt ő lelkének súlya alatt, 's erőtlen volta élet
 's halál között ingadoza. Hű szolgálji elszomorod-
 tan emelték-fel őt' karjaikra, 's gyászos teremében
 lefektették.

Kitudatott végre Opor' hívei által, hogy Lász-
 lót, midőn lóra ölelt kedvesével vágatna, útjában
 haramják rohanták-meg, 's kiragadák öléből ájuló
 hölgyét. László mint a' megbántatott oroszlán har-
 czola érette, de négy gonosz leveré őt', és egy-
 közülök oldalába gyilkot meríte. Két ifjú pásztor
 látá ezen vértörténetet, de nem bátorkodának fegy-
 vertelenségök miatt segedelmül lenni, sőt azon va-
 ló félelmökben, hogy a' zsványok őket is megöl-
 hetik, az erdő' biztosabb sűrűjébe magokat elrejték;
 's később hallák, hogy a' holt Lászlót két jámbor
 paraszt vivé a' közel faluba. —

A' hajnal alig kezd vala hasadni, 's már a' várbeli cselédek hirdetékszerte, mint lelé-meg leányát Opor. Ennek ismerősei között a' nagy szívű vitéz Talamér lón első, a' ki barátja' szerencséjén örvendeni megjelent; de Oport ágyon fekvé találá. A' sok özveütközött vészes történetek leroskaszták őt, és halálos betegé tevék. Egy szíves rokon özvegyaszony ápolá Zelkát; kinek fenmaradott ugyan vérző gyásza elvesztett Lászlója miatt, azonban a' fiatal-ság' élénk anygala erőt veve az erőtlenségen, 's így a' gyötrelmes szép naprólnapra erősödék; de Opor naponként fogya, 's végéhez készül vala. Talamért rendelé szánatos leánya' gyámjául.

Zelka semmi örömet nem sejte csillogni a' jövendőben. Lászlónak mellette virasztó emléke sűrű borút terjeszte napjain. Úgy vala már ő, mintama' bágyadt rózsa, melly kelyhében hordja emésztőleg lappangó férgét. Magába rejté atyja előtt sötét elhatározását, és a' halni vágyó öreget vígasztalni törekedett.

Ezenközben egy szarándokviseletű ember jöve a' várba. Hosszan lenyúló szakála 's nyugtalan tekintete különös borzadást gerjesztének a' vár' lakójiban. Hol van Opor és leánya? így kérdezkedék mingyárt, 's megértvén a' mit tudni akara, sürgeté felbocsájtatását, hogy Oporral és Zelkával beszélhes-

sen. Fontos dolgot gyanítván a' várnagy, minekután hasztalanúl tudaklaná a' szarándokot járata felől, bejelenté őt' a' betegnél. Csakhamar felhívaték a' titkos ember, és Opor' ágyánál megállván, siralmasan kezde szólni: Uram Opor; úgymond gyöngédeden; az ég visszarendeli fiadat, hogy megbocsáss neki. . . Hol az én fiam! így riadt-fel a' beteg. Nem holt ő meg, folytatá beszédét a' szarándok: nem igazán hirlék ezt a' környékbbeliek, mert sebeiből kigyógyult. Ah, atyám, bocsáss-meg!. Itt elveté magáról László az ál rongyokat, lekapta hosszú vendégszakálát, 's térdre bukott. Isten! . . ezt fohász-kodá megfeszült melyéből Opor; lehetséges é? . . és László felé tárta-ki karjait, 's egymást meg-ölelék.

Atyját 's a' körülállókat értesíté László, hogy minekután egyik ama' vad lelkű útonálló közül oldalába löké gyilkát, a' táj' kerülője kevéssel aztán arra járván, észrevevé őt' vérében fötröngeni. A' jámbor kerülő menten vizért futott a' közel forráshoz, 's magával segédül egy pór ifjat hozza, de mindenek előtt a' László' sebeit megmosá, beköté, 's társával egy gallyakból fonott soroglyán a' sebeset a' közel helységbe vivék, hol egy nemes szívű öreg gyógyító Lászlót kevés idő alatt talpra állítá. De Lászlónak terhére lón hölgyevesztett élete, mellyet

Zelka nélkül csak inségörvénynek képzelt. Irtózatossal elszánással szorongódott ő magában, miglen egy az ismerős nemesek közül történetből László' tartózkodása' helyére vetődék. Ez tudósítá őt' az elváltozott környülményekről; 's László mingyárt a' midőn megérté egyebek között, mint fejlett-ki homályából Ilonkának nagy fényű eredete, és megtudván a' kedvesnek atyjánál-lételetét: örömjajjal szökött-fel, 's indulni akara; de nemes gyógyítója javallá, ne hirtelesené magát, hanem találná szerét, hogy az útonállók elől, kik azon időben seregesen valának, nemesi személyét rejtve tartsa — mert ezek a' nemesek ellen agyarkodának — azért László szarándokalakba öltözék, 's így jöve atyja elébe.

Zelka megértvén a' siratott Hívnek jelenlétét, magánkívül ragadtatva égett a' kedveltnek ölébe rohanni. De jóakaróji valamennyire lenyugtatók őt, és Lászlót hozzá vezeté. Néma forró ölelkezések és örömsírások jelenték a' szerelmesek' boldogságának váratlan révpontját.

Opor hálaszemeket emelt-fel midőn az egymásra talált szívek ágyánál esdének áldásaért. Remegő elgyengüléssel tette az angyali Zelka' kezét Lászlóéba. Elégedve lélt a' halál engem', úgymond ő; mert szerettimet viszonláthatám, és üdvöket koronáznom engedtetett. Virúljon homálytalan szerencsé-

tek, édesim, örökkön. Birjátok minden jávaimat.
Én . . . Helenámhoz megyek.

A' mint a' fejedelmi nap virradni kezd, Opor' napja már elnyugovék. Mindenek felett a' két szerelmesnek igaz szívgyásza kíséré őt' néma sirboltjába. De azután a' szomorodtakat az egyesület' nászünnepe vidítá-fel. László és Zelka egymáséi lettenek; gyönyörei a' honnak és magoknak is édes boldogságaik mindenkoron.

M A H Á R Y.

GRÓF KORNIS MIHÁLYHOZ.

Hijába omlanak, barátom, könnyeid;
 Atyád' nem hozhatják vissza nyögéseid,
 Érez sarkai a' vad Halál' kapujának
 Soha nem nyilnak-meg halandók' jajának.
 A' vadnak ebből áll egész felelete:
 A' ki lesz, ide jut; Zeüsznek ez végzete.

Türed a' mit türni kell, 's leljen fájdalmában
 Lelked vigasztalást 's erőt önmagában.
 A' mi elmúlt, tekintsd örökre elmúltnak,
 Így kiált a' Szükség 's az Ész a' búsultnak.
 Jó; de míg elfásúlsz, áldd a' Természetet,
 Hogy a' szenvedőnek lágy sírást engedett.

Élt már Prometheusznak agyagból gyúrt míve,
 De csak verni tudott, nem érezni szíve.
 Homlokát illette Pallasz világával,
 Küprisz, a' szép, keblét rózsáló újával,
 'S ím a' buta agyag lát, eszmél, és ítél,
 Sohajt, szeret, gyűlöl, vágy, útál, fél, remél.

Igazán emberré csak az által leve ,
 A' mit a' kettőtől ajándékúl veve ;
 Észt, melly oltogassa a' Szív' vad égésit .
 Érzést, melly fenyítse az Ész' tévedésit .

Tedd te is, bár nehéz, a' hova intenek ;
 'S midőn fájdalmaid el el sülyesztenek ,
 'S az Ész vesztéséged' nagyváltát rajzolja ,
 'S hogy határ nélkül sírsz, ő még igazolja ,
 Kérdd a' szívtől, mit sűg egy homályos szent hit ,
 'S derítsd fel elmédnek komoly képzelményit ;
 Csald-meg szemed, 's tagadd a' mit az tisztán lát,
 Hajlasz barátodnak ha fogadni szavát.

Mondd, hogy atyád még él, mert még él szívednek ,
 'S vége az halálban nincsen a' életnek ;
 Mondd, az a' szebb és jobb kezdetét ott veszi ,
 Hol porondhajlékát a' lélek leteszi ;
 'S a' mit egy szép álom feste Scípiónak ,
 'S Plátó 's Virgil költött, mond te is valónak ;
 'S meglátd, a' Szív' csudát 's igen nagy csudát tész ,
 És hogy az nem rosszabb birtokunk mint az Ész .

Úgy van, még él atyád, barátja lelkednek ,
 Hőcúlötted lebeg 's tanúja tettettednek .

Lát midón sírsz, hogy bár Zsigmondtól eredtél,
 Ki Erdélyt kormányzá, még semmit nem tettél;
 'S bár Teleki Károly volt anyádnak atyja,
 Nevedet csak véreid' fénye ragyogtatja,
 Nem az önmagadé! Lát, 's örül sorsának
 Hogy illy fiat ada házának 's honjának.
 Sírj, 's ámbár a' hiú csillogót megveted.
 Szeresd a' ragyogást, 's valljad hogy szoreted.

Így sírt, 's nem titkolá nagy szíve' sirását,
 Ki a' Marathoni Vezér' ragyogását.
 'S a' ragyogást csak a' tettért írgylette,
 'S később élte 's veszte által érdemlette.

Hét út viszen oda, a' hova szíved vágy;
 Ne nézz csak vakító példát, nézd ez mit hágy.
 Homály is adhat fényt és a' házi élet,
 Ha érdemek védik és a' köz ítélet.
 Feledve lesznek majd hazánk' sok Nagyjai,
 Nem soha Festetics, soha nem Ráday.

Néked osztályrészl az a' fényes juta,
 Mellyen sok rossz kényén, sok jó vésszel futa.
 Járd, de a' Szírenek ellen óvd füledet, —
 Ne tagadd-meg soha csillámért tiszteted.

Haladj elő, 's boríts homályba másokat,
 Nyugtod múlja felül lármás halálokat;
 De bukj is, ha hagyja szíved' szent érzése —
 Atyádnak, kit siratsz, erro hí intése.

HAZINCZY FERENCZ.

M Á L I.

Máli panaszra fakadt; hogy szép, jó, 'a Bertije álnok.
 Málíka mit keseregsz? — Bertí aranyt keresett.

R É G I.

Régi tehát nem jó, ezt kis Pepi mondani szokta.
 Szép Pepi jól vigyázz vissza ne hüzd szavadat;
 Mert így jó Pepi is esztendők múlva gonosz lesz,
 'S a' mit most mondott, — már vala régi gonosz.

M Á C Z Y I M R E.

A' HUSZÁR' BÚCSÚJA LYÁNKÁJÁTÓL.

Isten veled!

Csatára int a' trombita,
 Halálra hívja szép életem,
 Halld mint robong már a' vita,
 Szóllít hazám, hív Nemzetem,

Isten veled!

Isten veled!

Ne légy kevély' hogy arczaid
 Vírúlnak új rózsák gyanánt,
 Egy szellet éri bájait,
 Egy szellet a' mély sírba ránt.

Isten veled!

Isten veled!

Ma csüggők édes ajkidon,
 Te meg pihensz láng keblemen,
 Holnap golyó a' sírba von,
 'S átront hozzád hű szívemen.

Isten veled! —

Isten veled !

Tartsd-meg híven szeretetem ,
Élted vidám ösvényein ,
Tartsd-meg nagy Isten érzetem ,
A' fürgeteg mord vészsein.

Isten veled !

Isten veled !

Ne sirj ha életem' hagyni kell ,
Szabadságért 's a' szent honért ,
Vért ömled hü Magyar kebel ,
'S bért Isten ád az érdemért.

Isten veled !

HOVACSÓCZY

NELLIHEZ.

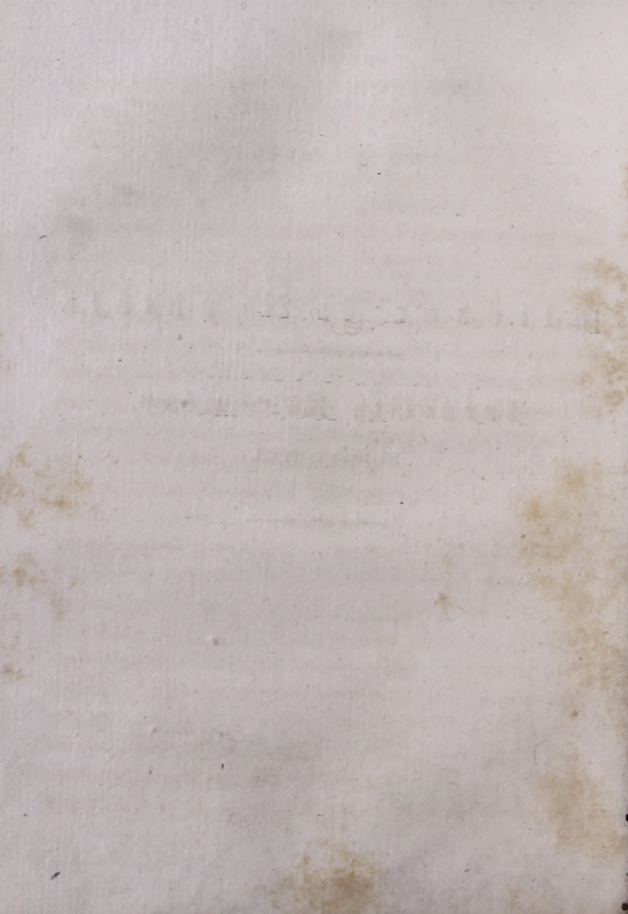
Oh, Szép ! te vélheted ,
Mn szeghetnék hitet ?
Haj, nem , tanúm az ég !
E' szív csak érted ég
'S lesz hü, el sem felejt —
Mig térdre más nem ejt.

HONVÁRY.

Eliézer és Nephtali.

Izraelita Költemény.

FLORIÁN UTÁN.

ELSŐ ÉNEK.

Zelpha' gyermekei, ti kik az Úr előtt szerencsétlen visszavonásainkon keseregtek, ti, kik egyedül Izraelben elnem felejtettétek hogy mi egy testvéreből álló nemzet vagyunk, gyűljetek egybe körülöttem. Jer, kevés számú háznép, jer azon szép völgybe mellyet a' Gálaad hegyei koronáznak. Ott a' vén czédrusok' árnyékában, azon sziklákra támaszkodva mellyekre atyáink támaszkodtak beszéljünk azok' boldogságáról, beszéljünk főképp virtusáikról. Emlegessük azon boldog századokat midőn az egyesültt nemzetségek a' seregek' Istenét imádták, a' föld' terméseit magok között felosztották, 's pusztában régolta megtanítva a' természet-től reánk mértt bajok' elviselésére, ezen úgy is elégé nagy bajokat, legalább a' barátság, jó egygyetértés, és az édes testvéri szeretet által könnyebbítették. Ah! terjesszük előnkbe ezen egyszerű és szívet érdeklő erkölcsök' képét: kevélykedjék az öreg engem' hallgatván abban hogy nálunknál kisebb távol-ságra született e' békés időktől; eleven vágyat érez-zék szívében az ifjú őseit követni; az anyja öléből

reám néző gyermek pedig mosolyogjon azon elragadó látványokra mellyeket nem ért — de kedvell.

A' Josué' halálát követő napokban nem vala Izraelnek fejedelme; a' nemzetségek; letelepítve meghódított tartományaikban, kiki megelégedvén azon darab földdel mellyet neki a' sors adott, a' Mindenható' adományaival való élésen kívül, egyébről nem gondoskodtak. A' győzedelmes láncsa és kard földmivelési eszközökké változtattak által; a' paripa melly ez előtt a' térségen Ámorhénust kergette, most lassan ekét vont; és minden Izraelita, békében lévén Istenével, atyafiaival 's önnön magával, csendesen nyugvék fügefája vagy szőlője alatt.

A' frigy-láda Silóban vala, nem álla még pompás templomban. Egy silány bőr takaró menedékül szolgálta a' tábernákulumnak. Ritkán pirosította az oltárt üszök' vére; ritkán égett Tadmori tömjén a' jó illatok' oltárán; de egy egész nép hódolása 's tisztelete, a' papok' tiszta lelkiüése a' Mindenhatóhoz intézett ártatlan könyörgések' buzgósága — mind ezek kedvesebbé tevék neki ezen helyet, mint a' Sionban annyiszor megszenteltetett pompás épületet.

Silóban jöttek össze főbb ünnepeikre Izrael' minden nemzetségei. Oda jöttek számos gyermekeiktől követett atyák az Urat imádni, atyafiaikkal a' hús-

véti bárányt enni, és az Isteni szövetség' esküvését megújítani; az anyák egymásnak mutogatták fiaikat, 's ölelkezvén szerencsét kívántak egymásnak; a' férjek egymás szavába vágtak hogy feleségeikről beszélljenek. A' Vének Mósesnek a' hegyen adatott törvényeit hirdeté; trombita szóval hívták magok elibe a' gyengéket, árvákat, mind azokat kik ne talán valamelly csalárdságról avagy erőszakról panaszkodhattak; de senki sem panaszkodék — és a' Vének az Istent dícsérék. —

Eleázár' unokája, a' tisztos Sádok tölté-bé Áron helyét. Sádokot szerette az Isten, mert Sádok az embereket szereté. Kemény buzgósággal tölté-bé a' törvény' minden rendeléseit, gyengéded buzgalommal imádkozott azokért kik ezt nem cselekvék. Negyven esztendőök oltá miolta főpap vala, támasszokat, attyokat találták ő benne a' síró özvegy, az elhagyattatott fiú, 's Izrael' minden boldogtalanai; és a' midőn megvigasztalva lévén gondoskodásai, segedelmei és szavai által sírva csókolák kezeit, és csudálkozának őt' olly felette jónak találni: egyedül az Isten jó! mondá nekik Sádok, azon jó mellyet tesziünk csak tőle jó. —

Sádoknak nem vala többé hitvese. Kettős fiai maradtak neki. Eliézer és Nephtali, alig lévén tizenkilencz esztendősök, példája és szerelme valának Iz-

raelnek. Szépek 's okosak mint József, szeretetre mélték valamint Benjamin, mikor fejér ruhába öltözködve a' főpapot kísérek, 's az oltár mellett tömjént vagy kovásztalan kenyereket nyújtottak neki, a' nép látván az atyát fiaival, Ábrahámot az Angyalok között vélte látni; midőn naplemente után a' város körül sétáltak 's a' cziszternákat fedő nagy köveket felemelték hogy a' mezőről haza jövő fiatal leánykák' nyájait megitassák, e' fiatal leánykák nekik köszöntvén nem tartóztathatták-meg magokat az elpirulástól, 's estve gondolatokba merülve anyáik mellett azt beszélgették-el magoknak miképp választá Jákób hitvesének azt kinek nyáját megitta.

Eliézer és Nephtali nem ösmérik a' szerelmet: eleven 's nyájas barátságok elégséges volt tiszta lelkeiknek. Ezen barátságnak melly reájok nézve a' lételnél nem kevésbé édes 's szükséges vala, nem volt kezdete; mindég érezték volt azt, a' nélkül hogy valaha szükségök lett volna arról gondolkozni; úgy gyönyörködtek benne mint az életben. Szíveik olly annyira voltak egyesülve, öszekötve, 's egymásba olvadva hogy nem mondhatták volna meg egymásnak bajos vizsgálat [nélkül, mellyik kettejek közzül formált először valamelly kívánatot. Eggyütt voltak hajnal hasadtakor, 's a' jövő nap' hajnala ismét eggyütt találá őket; pedig nem keresék egymást. A'

testvéri név mellyet annyira kedveltek elfelejtette velek tulajdon nevöket. Eliézer Nephtali nélkül, Nephtali Eliézer nélkül úgy tűnt elé lelköknek mintha **S e m m i** lett volna.

Találkoztak mindazonáltal némelly csak nem észrevehetetlen külöbözmények karakterökben. Eliézer nem kevésbé szerető, nem kevésbé nyájas mint Nephtali, komolyabbnak 's komorabbnak született. A' méházást, az imádságot kedvelte. Szívesen beszéllgetett a' Vénékkel, a' szent könyvek' forгатásában, a' vallási czeremóniákban, gyönyörködék. Korán megérett elméje szereté a' békét 's a' gondolkozást; csendes és ájtatos lelkének szüksége volt a' magába vonulásra. A' hevesebb, de mint testvére szintolly tiszta lelkü Nephtali szereté valamint ez, a' virtust, de szépségére kevésbé figyelmezett, A' szenvedelmeknek nyitott szíve, még azok' kínjai után is sohajtoza; édesebbnek látszott neki a' szenvedés mint egy eleven érzemény távolléte. De Eliézer' bölcsesége mérséklé Nephtali' hevességét, 's érzékenysége Eliézert engedékenyebbé tevé. Ekképen noha külöböző érzektől lelkesítve, azokat szeretve közlék egymással, hiány nélkül felcserélék, 's mindegyik mindkettejének érzelmei' édességeivel eltelék. Oh édes tulajdona a' barátságna! te nem csak az örömöket hanem még az erényeket is kettőzteted! —

Nephtali régolta gyakorolván magát a' Zsidók' hadi játékaiban — jól tudta a' levegőt hasító madarat nyilaival eltalálni. Egész Éphraïmban senki sem mert vele vetélkedni erőben 's ügyességben. Szeretett párducz bőrbé takaródní szerette magát kender szöveffel körül övedzeni ; és nem eggyebet mint tejet edényben vivén magával, ijjal kezében, tegezzel vállán a' pusztába szakadt, a' szarvast, a' zergét kergeté, megtámadá a' rettenetes oroszlánt 's annak bőrével tért meg. A' kevésbé ügyes és izmos Eliézer ki a' vadászatban kevés kedvet talált volna, ha Nephtali azt nem szeretné, kísérte őt' távoli kalandozásaiban — örömet találván azokban testvérével, és a' midőn visszont Eliézer a' tabernákulumban imádkozott napfelköltétől az estvéli csillag' felköltéig, Nephtali vele imádkozék, őt' el nem hagyá, 's a' vadászattal nem gondolt többé mert testvérével vala.

Eggyik nap hogy átfuták ketten, fiatal barátjaiktól kísértetve Remmon égető kőszikláit, Nephtali egy párducz' kergetése közben felhevülve félre halad, eltávozik Eliézertől, messze hagyja magától minden társait, 's nem sokára az előtte ösméretes helyek' határain túl halad. Mindég jobban jobban eltévesztetvén azon állat által mellyet megsebesített — repül — a' sziklák közzé téved és tulajdon nyomára nem akad többé. Nyughatatlan, nem tulajdon

veszedelme hanem a' testvérétől érzendő aggodalmak miatt, sarkallja lépéseit — a' kiszáradt zuhanókon átugrik, a' hegyek tetejére kapaszkodik — minden a' mit lel csak nagyobb eltévesztésére szolgál. Kiáltásai a' levegőben elvesznek; a' napnak égető karikája őt' világosságával körülveszi, sugaraival elemésztí; körültekintvén csak meztelen sziklákat vesznek észre fáradt szemei; egy tűzkört lát feje felett. Semmi sem mozdúl a' természetben, — komor minden 's el van tikkadva a' nap' terhe alatt. Múlnak az órák, a' hévség nevededik, Nephtali kettőzteti erőlködéseit 's immár érzi azon rettenetes 'szomjúság' kínjait, melly ezen éghajlatban már egyedül elégséges hirtelen halált okozni. —

Kifáradva, alig lihegvén, íjjára támaszkodva meggyen; felemeli elnéhezült fejét, 's lesüti szemepilláját a' nap' lángjai előtt. Szomjúsága fájdalom-sabbá lészen; leveri, elemésztí őt. Ekkor tejes edényéhez, mellyet mindég keblén hordozza, nyúl, ez edényhez, egyetlenegy reményéhez, melly egyedül képes életét fenntartani. Szintén már szájjához akarta érinteni — mikor szótlan kiáltásokat hall háta megett. Ugyan azon szempillantásban egy ifjú Izraelitánét lát érkezni, felemelt karokkal, szétbomlott 's fátyolába bonyolított hajakkal. Előrohan, térdre esik, ezt kiáltván: Megha-

lok . . . meghalok . . . vizet! irgalmasságból . . .
vizet! —

Még nem végzé, 's már ajkain volt az edény. Mohón iszik, a' nélkül hogy felkelt, vagy szeméit az őtet felelevenítő italtól elfordította volna. Nephtali mellette állván szemlélte vonásait — kellemeit — azon olly annyira érdeklő szemeket, mellyeket ebénfa színű szemöldök koronáz — alabástromnál fejérebbs homlokát, mellynek fényhava olly szép ellenzetet mutat a hosszú fekete hajával, 's a' forróság által eleven pirosságra festett arcaival.

Szűnnek Nephtali' fájdalmi az Izraelitáné látására; valami titkos, eleven 's édes bájjal kevert illetődést érez. Ezen új vonzat és varázslat melly lelkét áthatja, minden gondolatjait eloszlatja — minden tehetségeit felfüggeszti. Boldog hogy e' szép ösméretlen' életét megmenthette, magáról elfelejtkezik, csak őt' látja, 's nem gondol többé tulajdon szenvedéseivel; hasonló azon köszvényeshez kit sürgető veszedelem szaladásra bír — ő is ez Isteni látásra elveszti fájdalmainak érzetét.

Minekutánna az utolsó cseppig kiürítette volna az edényt, ismét lélekzetet veve az Izraelitáné szelídséggel teljes tekintetét vetvén az ifjú Hebréusra. Nem sokára felkele: oh jótévőm! ugymond: tudd meg mennyivel tartozom neked. Ma reggel, azon

mezőkön mellyek a' hegy' tövében terjednek-el, le-
geltetém atyám' juhait, a' midőn hirtelen egy cso-
port felfegyverkezett embereket vevék észre; a' ke-
gyetlen Moabiták valának azok. Az Istenhez imád-
kozván elfutottam; e' meredek sziklákig értem, hol
hajnal olta bujdosok a' nélkül hogy a' legkeve-
sebb eledel vagy csak egy csepp víz is kifogyott
erőmet helyre hozta volna. Te vagy az ki engem' az
életnek vissza adsz! Ah jöjj-el atyámhoz! jere: —
egy bárányt fogunk levágni, egész nemzetségün-
ket meghívjuk — és ez azon édes neveket fogja ne-
ked adni, mellyeket immár szívem ad teneked. El-
vezetlek; — jere, ha nem is jótetted' gyümölcsé-
nek élése végett, de legalább hogy nekünk azon öröm
jusson háladatosságunkat kimutatni. —

Így szólla; 's az őt' néző 's hallgató Nephtali
még nagyobb hévvel érzi azon gyötrő szomjúságot
melly őt' emészti. Reméll — felelni akar — de szá-
ja tátva marad — 's nyelve ínyéhez van ragadva. E'
szempillantatban a' leányzó' len fátyola, melly ren-
detlenül lebegett feje körül, felbomlik és lábaihoz
esik. Nephtali lehajlik hogy felvegye — reszkető
kézzel fogja-fel — de lábai nem bírják, elalél, 's
a' földön marad elterülve szó 's mozgás nélkül.

Csudálkozva 's ijedten szemléli őt' az Izraelitá-
né: megösméri hogy ugyan azon ok miatt vész-el,

melly őt' magát kevéssel ez előtt gyötrötte, látja hogy egyedül ő okozza halátát fájdalmasan felkiált, de nem találhatván segítséget máshol mintsem atyja házánál — az őzecskének sebességével elfut, elrepül, 's a' hegyekről leszalad.

Ez idő alatt a' nyughatatlan Eliézer a' közellévő helyeket átfutá. Társai, parancsolatja szerint elszélyedtek, 's minden barlangokat megvizsgáltak. A' bérczek' tetején álló Eliézer onnét messzire szélyel-nézett, 's fájdalmas hanggal szakasztván félbe az Istenhez való imádságait — minden szempillantatban így kiáltott-fel: Nephtali! kedves Nephtalim! . . . ekkor magán kívül, mozdulatlanúl, felemelt karokkal hallgatódzott, reméllvén hogy a' Mindenható meghallgatja sóhajtásait; azonban csupán a' hegyek' visszhangja felele: Nephtali! kedves Nephtalim! . . . 's feje keblére hajla, és könnyek pergének-le arczairól.—

Végre, naplementekor, egynehány szempillantással a' fiatal Izraelitáné' elmenetele után, azon szikla' tövéhez érkezik Eliézer hol Nephtali érzés nélkül feküdt földön elterülve, még feszesen kezében tartván azon fátyolt mellyet felemelt vala. E' látványra Eliézer megszaggatja ruháit, öccse testére borúl, öleli, sírva magához szorítja, és csókjai-val elborítja.

Észre veszi hogy nincs megsebesítve; előhívja

társait, egy edénybe tölti öszve azon kevés tejet melly még fennmarada mindegyiknek, 's lassan folytatja e' jóltévő italt a' szerencsétlen Nephtali' halavány 's hervadt ajkaira. Nephtali megnyitja ismét eloltott szemeit, velek az Izraelitánét keresvén, de ezen erőltetéstől elfáradva tüstént béhúnyja megint azokat, és keze, gyengesége' ellenére is, lassan szívéhez szorítja a' kezében tartott fátyolt. Eliézer 's társai ágyat vetnek alatta karjaikból, kémélve felemelik, 's egy ottani hegy' pásztorától vezetettvén Siló felé vissza indulnak. —

Oh mi nagy volt Sádok' fájdalma midőn haldokló fiát meglátá! — az érzékeny Eliézer eltitkolván tulajdon szenvedéseit siet őt' megnyugtadni, 's öccse' életéről jót állani, a' komor mozdulatlan öreg hallgatva emeli szemeit Ég felé, 's nem mer még Iste-ne előtt egy ereje felett való szerencsétlenségről paaszolkodni.

De immár minden kigondolható segedelem pazé-
soltatik Nephtalira. Egy puha bőrökkel béborított ágyba helyheztetve 's a' gyönyörű Engaddi bornak egynehány cseppjei által felélesztve, magához tér az ifjú Hebréus; apjára reá ösmérnek szemei, 's karjai Eliézer' körülölelésére emelkednek, ez az ágy előtt térdepelve egyik kezével öccse' hajló fejét tart-
a, a' másikkal orvosló nedvet nyújt neki; Sádok

rájok néz és sír; 's a' ház előtt egybegyűltt Silói nép, kiáltások által nyilatkoztatja-ki nyughatatlanságát, 's Nephtali iránt szeretetét.

E' boldogtalan eset után következő nap, Siván holnapnak hatodika vala, és ötvenedik Husvét után. Ez volt azon ötvenedik nap, az Egyiptomi kijövetel után, mellyen az Örökkévaló maga méltóztatott választott népének törvényeket adni a' Sinai hegyen.

Ekkor szokták vala ülleni e' történetnek emlékezetét. A' Levitáktól segített főpap az aratás' zsengejét, t. i. új lisztből sültt két kenyeret mutata-bé a' Jákób fiai' nevében. Véres áldozatúl, mint béke zálogot két fiatal bikát, hét folt nélkül való bárányt, 's egy kost áldozá; a' szilaj kecskebakot pedig egy nem eléggé alázatos és engedelmes nép hibájának elégtételéül. A' háladatosság' ezen áldozatja után, mindegyik háznép külön egybegyűlt, köz örvendezés végett; minden Izraelita megnyitá házát más nemzetségű vérségének. Ez ünnepnapon Jákób' minden fiai csupán a' rokonság édes kötelékeinek szorossabb öszvecsatlásában foglalatoskodtak.

Minekutánna Sádok hivatala' szent kötelességeit elvégezte volna, ismét bészárkoza fiával. A' kegyes Eliézer még azon okból sem akará elhagyni Nephtalit hogy az áldozatnál megjelenhessen. Azonban midőn éjszaka lőn, 's bészará a' jóltévő álom an-

nak szemeit ki mellett virrasztott ő, a' tábernákulomhoz futa Eliézer. Ottan, porban homlokával, karjai egész a' Szentekszentjéig kiterjeszkedve lévén — sokáig marada Eliézer, mert öccséért imádkozék.

Feltetszett a' hajnal, az arany gyertyatartó' hét lámpái már csak halavány fényt vetének, midőn felkele Eliézer, és Nephtalihoz visszatére. Éppen midőn a' második kerítésből kilépe véletlenül megállítja őt' egy fiatal Izraelitáné, ki két galambot tart a' kezeiben, 's egy fejr' bárányt hajta. Nyughatatlanság 's fájdalom valának festve képén. Szemérmes pirosság fedé homlokát, hol a' kegyesség és szemérem a' kellemmel egyesültek. Szemlesütve közelít az őt' bámuló Eliézer, 's imigy szól:

Bocsáss-meg, Isten Levitája, bocsáss-meg egy ösméretlennek, hogy feltartóztat téged' egy szempillantatig. Noha idegen Silóban, nem vagyok én azért hitetlen. Benjamin nemzetsége közt lakom, Lúza szállásán. Nevem Rakhel, atyám Abdiás Izsák' Istenét imádjá. Ime jövök az Öröklétünek e' báránykát, e' két galambot bémutatni, mint egyedüli kincseket mellyekkel szabadon bánhat egy szegény pásztor' leánya. Méltóztatnád é érettem feláldozni ezeket az oltáron, 's a' Mindenhatónál azon kegyelemért könyörögni mellyért én esenkedem?

Ezzel elhallgatt. Eliézer őt' vizsgálva tekinti, 's nem tud'felelni — felette meg vala hatva szíve e' szózatok' hangja által. Mozdulatlan bámulásában, egy minden érzékeit lángba lobbantó nyíltól érintve, szereti sebét érzeni egy ösméretlen zavarodás éri, melly nyughatatlanítja őt', 's még is tetszik néki; sejt is, szenved is gyötrelmeket, 's már is gyönyörűséget talál benne. —

Végre, reszkető kezét nyújtván a' szerény Rákhelnek: — Abdiás leánya, ugymond, jere 's légy jelen áldozatodnál; — tisztábbá fogja azt jelenléted tenni. Megáldozom barmaidat, magam mutatom - bé adományaidat, de hogy buzgó kívánságaim a' te kívánságaidal egyesülhessenek, felelj biztosan: mit kérsz az Úrtól?

Rákhel ismét elpirúl, 's újra földre szegezvén szemeit: Lévi gyermeke, felele, azon tiszta érzetet, melly lelkesít, sem nem kell, sem nem akarom eltitkolni. Azon halandóért jövök a' Mindenhatónál esenkedni, kinek életemmel tartozom. Nem nyújthatok segedelmet neki, pedig napjai veszedelemben forognak. Vajha reám fordítaná - el az Örökkévaló azon fájdalmakat mellyeket e' pillanatban szenved! — ez kívánságom — óhajtásom, 's áldozatom' célja. A' háladatosságot, melly égből szállott alá hozzánk, szabad e' szent helyen megvallani.

E' szókat ejtven egynehány csillogó könny csüng, a' szívet érdeklő Rákhel' szempillájin. Eliézer is érzi könnyeit csorogni. Vissza tér a' Szentekszentjébe, megmossa kezeit 's lábait a' nagy réz katlanban, 's aztán tüzet rak a' véres áldozatok' oltárán. A' Leviták segítségöket ajánlják készületeire, de Eliézer elhárítja magától a' segedelmet nem akarván hogy más is osztozzon abban: mi közben Rákhel, a' tábernákulum' pitvarában térdelvén, jobb kezét bárányja' fejére kinyújtva, baljával pedig galambjait előmutatva, az áldozat' szempillantatjára várakozik.

Nem sokára felgyúl a' szent tűz, és ég az Úr előtt. Eliézer megragadja az áldozatra szántt állatokat, 's kiontja véröket az oltár' észak felé eső oldalán. Az áldozó egy mérték tiszta lisztet teszen hozzá és friss olajjal locsolja-meg; emelkedik a' láng, 's mindent elborít. Az ifjú Rákhel földre leborúlva lassú hangon hívja segítségül az Ég' Urát. Eliézer fentebben kéri, Benjamin' ivadéka ájtatos leányának esedezései' meghallgatását, 's annak élete' megtartását ki őt' annyira érdekli. Nem kétli, a' leány' beszédje után ítélvén, hogy atyja az kiért olly sok nyughatatlanságot érez, e' gondolat mellyhez öccse' veszedelmének emlékezete is járúl, még buzgóbbá teszi imádságát 's azon hasonlatosság mellyet a' maga és Rákhel szíve között talál, még

neveli, ha lehetséges azon szeretetet melly őt' iránta emésztí.

Alig lévén befejezve az áldozat hirtelen felkél Eliézer 's örömétől mintegy sugároztatva Rákhel felé fut, 's felkiált: Ime mit mond az Úr: menj vissza házadba, nyughatatlanságod tárgya visszanyeré egészségét. Adj hálát atyáid Istenének 's emlékezzél-meg azon Levitáról, ki köszöni neked hogy áldozódnak őt' választád. —

Meghajol Rákhel és imád. Nem sokára felszedi magát, 's letörli az orczáin lecsorgó könnyeket. Egy hálás tekintetet vet Eliézerre, 's legottan eltűnik.

Sádok' fia nem meri őt' tartóztatni. Sóhajt, őt' szemeivel követvén; de öccse' veszedelme elvonja érzeméüyes gondolatoktól. Vissza siet kedves testvéréhez. Virág koszorúkkal találja a' házat felékesítve: Nephtali ki minden veszedelmen kívül vagyon, Nephtali a' lábbadozó nagyrobajjal kiáltja testvérét, 's gyengesége' ellenére is a' ház' küszöbéig haladván, karjai közzé fogadja Eliézert, kit a' meglepettetés, az öröm mintegy megfosztott érzékeitől.

M Á S O D I K É N E K.

Azonban egész Izrael az ünnepi öröm' tombolásainak adja magát: az öregek, a' férjek, az anyák legszebb ruháikba öltözködve, ajtaik előtt a' legizle-

tesebb étkekkel megrakott asztalokat készítetnek. A' fiatal szűzek, len ruhákban, fejér rózsákkal koszorúzva, czimbalmak' és csörgők' hangja után tánczolván, szélyel futkosnak a' városban.

A' rokonok, a' barátok egybe gyűlnek; a' nemzetségek öszve elegyednek. A' vének, papok, szántóvetők, a' városok' és szállások' lakosai, mint csupán egy háznép mutatkoznak. Kezeiknél fogódzván, mindnyájan Jákob' nevét hangoztatják a' levegőben, mindnyájan ismételik, egymást ölelvén hogy ők azon egy atya' gyermekei, azon egy jótéteményekben részesültek, 's hasonló törvénynek engedelmeskednek. E' számtalan testvéres nép csak egy lélekkel látszatik bírni, a' boldogság és barátság édes ünnepének üllésére. —

Sádok közepettek vala, két fiaitól kísérve. Mindenhol tolongtak az utján, mindeuütt ég felé emelé kezeit a' nép látására, 's az Úrhoz utasítá imádságát a' főpapért 's az ő háznépéért. Kiki közelebbről akará látni a' kedves, szeretetre méltó 's a' Mindenhatótól megőrzött Nephtalit, mindenki szerencsét kívánt Sádoknak, 's öröm' könnyekkel elegyíté azon hálás könnyeket mellyekben az öreg' szemei úsztak.

A' halavány 's lankadt Nephtali lassan ment a' főpap' oldalán, Eliézerre támaszkodva. Ez szünte-

len reá nézett; de az örömtől csillogó szemek még is nyughatatlanságot árulának-el. Nephtali mosolygott, hogy őt' megnyugtassa, szelídséggel teljes mosolygása azonban szomorúsággal volt keverve. Mindegyiknek titka vala, mellyet testvére nem ösmert még, 's e' titkolódzást véteknek tartá gyengéded barátságok.

E' közös vétek mind kettejét kínoztá; 's kezeiknél fogván egymást; ezért eleve bocsánatot kérének egymástól. Mihelyt vissza tértek atyai házokba, a' nélkül hogy céljokat egymással közlötték, vagy csak valami jel által is kinyilatkoztatták volna, elsuhannak barátjaiktól — 's külömbféle utakon, az őket tápláló mező' magános széle felé indúlnak. Ottan egy rohanó patak' partján melly örökségök' régi határa vala, egy a' Kananéusoktól plántáltt nagy fügefafa árnyékában, találkozott egy pázsitos ülőhely, hova minden estve a' szent törvényről elmélkedni a' mezei munkák után kinyugodni, 's barátságokról beszélgetni, jární szoktak vala a' két testvérek.

Oda együtt jövének mindég, csak ez nap találkoztak. Vártalak, mondának, egy azon ízben szállítván meg egymást. Szorossan ölelkeznek, nézik egymást, 's újra ölelkeznek. Egymás mellé ülven, Nephtali szólni készül, Eliézer megelőzi:

Oh! barátom, úgymond, oh! létemnek legkedvesebb fele, milly veszedelem fenyegete minket!

milly hálával tartozunk azon Istennek ki élted
 vissza-adá! A' múltt éjszaka, a' szent láda előtt le-
 borúlva, hiába kértem az Örökkévalót kéméllné-meg
 ifjuságunkat, 's hagyna bennünket még e' földön
 egynehány szempillantatig hogy szerethessük egy-
 mást; nem vala reménységem többé — a' Minden-
 ható' semmi jele sem felele-meg kívánságaimnak.
 Mondám magamban: mind hiába! — haragjának
 kelyhéből itat ma engem az Úr! felhőt vont képe elibe,
 hogy kérésem hozzá ne hathasson; elakarja ragadni
 tőlem testvéremet!... 's vissza jövék hozzád Neph-
 talim, ne hogy sirassalak hanem hogy nálad végez-
 zem éltemet. —

Mik vagyunk mi barátom! 's milly ereje vagyon
 egy lelkünknek eddigelé ösméretlen érzeménnyének!
 — a' kétségbeesés' közepette, azon szörnyű levert-
 ségben midőn az életből egyebet súllyánál nem is
 érezünk többé, látám, előtalálám az ifjú Rákhelt,
 Abdiás pásztor' leányát, a' második kerítés mel-
 lett. Szívem feléje repült, valamint a' lengő pozdor-
 ja a' drágalátos ámbrához ragad. Oh én öccsém! ha
 láttad volna térdepelni és két galambot tartva kezé-
 ben, könnyteli szemeket emelni az Ég felé!... szo-
 morúsága szépíté, fájdalomja öregbíté kecsseit? — aty-
 jáért imádkozék, ki Benjamin' földjén lakik, Lú-
 za nevű falutskában; könyörgött az Öröklétű előtt

hogy élete' szerzőjét tartsa-meg. Kegyesség, érdekl
 virtus valának szemérmes homlokára festve és sze
 tiszteletet vegyítének a' szerelemhez, mellyel szem
 szédítettek. Megakarom neked mondani eggyetlen b
 rátom — szükségem vagy on e' vallomásra, végig n
 zelvén a' szép Rakhelt megszűnék felőled gondolko
 ni, ez még nem történt egész életem' semmiféle pi
 lantatában. Ah! bocsáss-meg, kedves Nephtalim
 ne késedelmezzél a' bocsánattal míglen magad is ös
 mérended e' szenvedelmet, mellynek első 's hirtele
 érdeklése eltudja velem felejtetni egy szempillantati
 testvéremet. —

E' szókra siet Eliézer, orczáját öccse' két te
 nyerei közzé rejteni. Ez reá néz és sír. Nyugtassd
 meg magad, mond neki, nekem hasonló bocsánat
 ra van szükségem éppen azért akartam nálad esedez
 ni. Úgy van, bátyám — mint te szeretek, engemet
 is mint téged emésztő láng éget. Szívem melly alig
 vala elégséges barátságunk' érzetére, mellynek hogy
 óhajthasson valamit, hogy bánatot érezhessen szük
 sége volt előre tudni miben fogyatkozok mit kívánsz;
 — e' szív akaratom ellen egy rettenetes, heves in
 dulattól elragadtatva, zajlik, háborog, 's egy más
 Eliézerért nyughatatlankodik. Kíván, akar, 's egy
 olly boldogságot keres, mellynek nem te vagy min
 dene. Nem tudom mi e' boldogság — tulajdon maga-

mat sem ösmérem többé. Lelkem' gyötrelmes állapotja az izmos kartól csavarított parittyá kő darabjához hasonlít. Szünet nélkül 's egyedül azon személlyel foglalatoskodtatva ki mindenha 's mindenhol követ — őt' viszont meglátni, vele szóllani — őt' hallani — ezek kirekesztőlegi óhajtásim, egyedül való gondolatim. A' nála nélkül elfolyó idő — nem tartozik többé életemhez. Reám nézve a' mindenség azon helyre szorúl hol legelébb 's vele találkoztam. Oldalad mellett is, őt' keresem, őt' kívánom, őt' várom. Veled vagyok — és sohajtozom; öllelek, 's még sem vagyok boldog! — Oh bátyám! kerüljön reád is a' bocsánat' sora; vagy inkább nyugtassuk meg egymást. Lelkeink ugyan azok maradnak, barátságunk szent tüzének heve nem szünt-meg: ez lelkesít, fenntart 's éleszt; de egy különmemű láng emészt minket, 's halált hoz reánk.

Ekkor elbeszéli neki Nephtali miképpen menté meg az Izraelitáné' életét Remmon' sziklájánál; 's mint érzé első láttára azon lángoló szerelmet melly jövendő sorsát fogja elhatározni. Hozzá teszi hogy nem tud róla egyebet szelídségen és szépségén kívül, hogy még nevét sem ösméri; 's ki vevén kebléből a' szép ösméretlen által elejtett fátyolt, megmutatja azt bátyjának megengedi hogy hozzá nyúljon, de nem ereszt ki kezéből — széllyel teríti, csókjaival

elborítja, reszkető kézzel egyívé hajtja ismét, és szívére vissza helyhezteti. De nyomban szemrehányásokat tévén magának hogy illy sokáig foglalatoskodik ön magával: Eliézer! — felkiált, vagyon reám nézve egy bizonyos mód, magam' kevésbé szerencsétlennek gondolni, 's ez a' te boldogságod munkálódásában áll. Könnyű lessz ezt elérnünk. Tudod a' fiatal Rákhel lakját atyjánál Abdiásnál Lúza' egyik szállásán. Gondolod é hogy egy Izraelita pásztor nem fogja az Urat áldani, a' főpap fiának adhatván leányát? Kétkelkedhetsz é Rákhel szívének örömi 's kevélységgel tellyes dobogásán ha megtudja, hogy azon ifjú Eliézernek van szánva, ki már is olly ösméretes és híres, virtussai, ájtatossága, 's annyi szeretetre méltó tulajdonságai által, mellyek miatt majd nem olly igen szeret téged' az egész Izrael valamint öcséd'? — Nyugtassd-meg magad Eliézerem; Rákhel hitvesed leend — mindjárt szóllok én e' felől tiszteletes atyánkkal. Holnap Lúzára küld; felkeresem Abdiást, elnyerem leányát számodra, magam hozom-el neked; 's a' te boldogságod béketűrővé fog engem tenni a' magaménak elvárására, vagy keresésére.

Eliézer Nephtali' karjai közzé veti magát. Megegyezik benne, hogy neki köszönje Rákhelt, de Rákhel őt' ki nem elégti többé; szükséges neki még

a' szép fiatal ösméretlent is feltalálni. Erről gondolkozik, erről beszél szüntelen, a' míglen Nephtali csupán Abdiás' leányáról szól vele. Mindketten szünet nélkül egymásnak szavába vágnek, hogy önmagokról mindenkor megfelejtkezzenek; úgy látszik mintha vallástetelők oltá mindketten felcserélték volna szerelmöket.

Sádok' szavától vissza híva, meg-meg az öreghez mennek. Nephtali siet kitárni bátyja' kívánságát és szenvedelmét. Micsoda! fiam, felel a' főpap, micsoda! magad nem meréd nekem megmondani lelked' óhajtását? — Nem tudod é hogy a' boldogság melyet általatok érzek csak úgy öregbítethetik, ha a' tiéteket nőni látom? — Jer keblemhez félékeny Eliézerem; jer 's kívánj szerencsét atyádnak azon gyönyörűséghez mellyet választásod' helyben hagyása által érez. —

Eliézer az ő lábaihoz akar borúlni, Sádok kebléhez szorítja; 's Nephtalihoz fordúlván: készülj, ugymond holnap Lúzára menni. Ül-fel a' mezei munkánkra szolgáló türedelmes állatra, végy magaddal két mérték új árpalisztet, azonkívül asszú szőlőket, pálma szilvákat 's vad fügéket; e' csekély ajándékokat az ifjú Rákhel' atyjának bémutatod, nevemben megkérvén leányát fiamnak hitvesül. Ime átadom neked a' leány számára, volt anyátok' fülönfüggőit 's két arany perezzeit.

Így szólla ; Nephtali készül , 's más nap hajnal-
kor már útnak eredt. A' távolság csak egy napi va-
la. Még naplemente előtt Lúzára érkezik Nephtali
Abdiás' házat kérdi, megmutatják neki. Kopogtat az
ajtón, egy öreg lép elibe. Mit kívánsz? mond az
öreg, egy vagy é testvéreink közzül? — Akár ki
légy, tiszteld-meg hajlékomat, benne nyugodni jö-
vén ez éjszaka. — Nephtali meghajtja magát Abdiás
előtt: áldott legyen az Úr! ugymond, ő az ki en-
gem' Lúzára vezet, hogy Sádoktól, az élő Isten' pap-
jától mutassam-bé neked ez ajándékokat, azon föld-
nek gyümölcseit, mellyet az Örökkévaló nekünk ada.

Atyám Sádok kér téged', adnád oda leányodat
Rákhelt, fiának, Eliézernek, kinek neve kétségki-
vül elhatott már hozzád, 's a' kit Izrael, Áron' és
Sádok' méltó örökössének tekint. —

Nem csalatkozol é fiam? — felel az öreg édes
mosollyal, valóban Abdiás pásztor é az, Jemini gyer-
mekei közzül a' legcsekélyebb, a' legkevésbé gaz-
dag — kinek leányát a' főpap megkéreti? — Ugy
van, mond Nephtali, te vagy az. — Mindnyájan
egy atyától származván, nincs egyéb rang nálunk,
nemzetségeink 's háznépeink között azon tiszteleten
kívül mellyel a' virtusoknak tartozunk. Lévi' fiai
tartják a' tömjénfüstölőt, de testvéreik azok, kik
imádkoznak: az elsőség a' legigazságosabbakat illeti.

Abdiás felelet helyett megkapja Nephtali' kezét, 's azt szívesen meg szórítván, az Öröklétüre esküszik hogy leánya e' szempillantástól fogva Eliézer' hitvese. — A' mezőn van most, tevé hozzá, még nem hajtotta haza a' nyáját, de a' nap melly már Seír hegyei megé bújt, rövid időre jelenti nékem visszajövetelét. Jöjj be fiam falusi hajlékomba; azon gödölyét megyek kiválasztani, mellyet számodra levágandok. Ekkor bévezeti Nephtalit békés lakjába, 's őt' egynehány szempillantatig egyedül hagyja.

Eliézer, testvére magában maradván a' kunyhóban, valami nyájas gyönyörűséget 's gyöngéded még illetődést — bizonyos akaratra ellen való édes elandalodást — mellyen maga is csudálkozik, érez. Minden tetszik neki ez egyszerű hajlékban, minden tárgy magára vonja 's elbájolja tekinteteit. Figyelemmel nézi ezen cserép edényeket mellyek rendre valának a' tejnek beléjek töltésére felállítva, ezen falon függő gyékény kosarakat; ezen botocskájit a' pásztor leánynak, 's azon elhervadt virág koszorút mellyet az utolsó ünnepkor viselt. Minden tárgyak mellyeket lát, szívéhez szólnak Nephtalinak, érzékeit zavarba hozzák; de ő csak bátyjáról akar álmélnkodni, 's a' barátságának tulajdonítja a' titkos felháborodást, melly érzékeit zavarja.

Nem sokára a' legelőről haza jövő nyáj' bégése

hallatszik a' ház körül. Reszket Nephtali, nem mér kimenni, 's magától tudakozza félelme' okát. Keresi, hívja Abdiást: leányát vezetve lép-be az öreg. Nephtali reá tekint... oh hatalmas Isten! ő az — ő azon Izraelitáné kit megmentett — ez azon szép ösméretlen, kinek mindég jelenlévő képe, nem hagyja-el már többé lángoló szívét. —

Mozdúlatlan mint pusztában a' szélvészttől meglepett utazó, visszatartóztatja Nephtali az ajkairól ellebbenni akaró kiáltást, 's kinyújtott karokkal állva marad. Rákhel hallgatva közelít, szemeit a' földre szegezvén. Leányom, ugymond Abdiás ez életed' legszebb napja: a' virtuosos Eliézer, a' főpap' fia 's örökösse téged kíván hitvesének.

Öccse, kit itt látsz éppen most nyéré-el ígéretet. Add neki hitedet valamiat én az enyimet adtam — 's adj hálát az Öröklétűnek, ki ifjúságodat 's ősz hajaimat illy szövetségre érdemesíti. —

E' szókra, felemeli fejét Rákhel, 's egy félékény tekintetet vetvén férje öccsére ... reá ösmér ... elkiáltja magát; feje legottan vissza esik, halaványság fedi arczájit, térdei reszketnek — meghajlanak; 's atyja' karjai közzé dül, élet 's mozgás nélkül.

Nephtali siet segítségére; Abdiás ismét életre hozza. Rákhel nem sokára magához jön, erőlködik atyjat megnyugtadni; 's a' szomjúságra tolván baja'

okát, kéri Nephtalit, merően nézvén reá, hozna neki vizet annak enyhítésére. Nephtali ki őt' csak igen is jól érti, tiszta vizet tölt egy fa edénybe, 's lehajtott fővel, lihegve, reszkető kézzel, oda nyújtja neki. Rákhel az edényhez érteti ajkait, és sietve vissza adja. Annakutánna az öreghez fordúlván: Atyám, ugymond gyenge hangon, te engem' Sádok' fiához adtál — hallgatva kell engedelmeskednem. Kész lessz svívem kezemet követni, ha Eliézer' öccse' tulajdon szájából hallom hogy csupán azért jöve egész ide, hogy engem' hugának nevezhessen.

E' Nephtalihoz intézett szókat, egy szerelemmel telyjes, de még is haraggal kevertt tekintettel kíséré. Oh mikép járta e' rettentő szemlövet az ifjú Izraelita' lelkét, miket szenvede e' szempillantatban! — De a' barátság a' virtust gyámolítá — Eliézer, a' távollévő Eliézer győzött a' jelenlévő Rákhelen. Ugyvan — bátyám ég éretted, mondá érzékeny hangon. Boldogsága, sorsa, élete a' te elnyerésedtől függ. Én sohajtozám, én vívtam azon tisztért mellynél fogva elődbe hozhassam kívánatait. Térdre borúlva ismétlem buzgó és tartózkodó kérelmemet. —

Futólag ejté e' szavakat, félvén hogy azokat nem fogja elvégezhetni, 's Rákhel' lábaihoz terül, elfordítván tőle szemeit. Ekkor egy kevés könnyebiséget érez lelkében. — Kötelessége' betelyjesítésén

's bátyjának híven maradásán megelégedő lélekkel függvén kevésbé látszik érzeni ön fájdalmait; 's az erejének elfogytatól hagyott csendben — Rákhel' feleletét várja.

A' leányzó hallgatja, 's hol pirúl, hol elhalványodik. Eltávoz Nephtalitól jelt ad neki a' felkelésre, 's atyjához, ki e' hosszú hallgatásán csudálkozik ismét közelítvén: Meg vagyok elégedve ugymond, elfogadom férjül Eliézert. Kérlek adj szabadságot e' nap hátralévő részét társnéimnak szálni 's tőlök elbucsúzni. Szeretem őket, szeretem e' helyt hol Rákhel e' világra jött, hol Rákhel olly soká boldog vala. Holnap kell azt elhagynom: Eliézer' küldöttje megbocsát kétségkívül könnyeimnek. —

E' szókkal kimegy — és sebes léptekkel eltávozik. —

Atyja mentegezni igyekszik őt' Nephtali előtt. Haj! maga a' boldogtalan Nephtali is könnyei' elrejtésére szorúl; 's csak bátyjáról szóllván felel, 's beszéll azon tisztelkedésekről gondoskodásokról, szeretetről, mellynek majd Rákhel tárgya lészen. Mulatesza, felderíti Abdiást 's megakadályoztatja őt' lelke' zavarodását észrevenni.

A' éj kiteríté immár fátyolát, midőn vissza tért hozzájuk Rákhel. Derültség fénylett homlokán. Nephtalit testvérének nevezte. Minden vendégszereteti kö-

telességeknek bétellyesítéséről gondoskodván bárány bőröket készít, hogy a' vendég rajtok nyughassék éjszaka, — elrendeli a' vendégséget, virágokkal ékesíti fel az asztalt 's az ifjú Izraelita mellé ülven, a' gödölye hátával kínálja. Megelégedéssel mosolyog Abdiás' leányára, ki egyedül vidítja-fel a' vacsorát. Nephtali nem mér reá tekinteni; 's Rákhel a' nélkül hogy sok kérdésekkel 's kínálásokkal terhelné őt', megrövidíti 's bévégzi az estvét, aludni menvén. Reggel napfelköltével kész vala az indulásra. Atyja kísérni akarja, 's Nephtali hálákat ad Istennek ezen elhatározásért Rákhel felczifrázva a' Sádoktól küldött arany ékességekkel, fel-ül a' jámbor állatra mellynek fék-szarát Nephtali tartja kezében. Abdiás ki kalaúzzok, mellettek megyen. —

Nephtali lehajlott fővel mene, 's nem mert arra tekinteni kit vezet. Rákhel némán vizsgálá őt, ismétlé magában, erőlködék elhítenni magával hogy őt' Nephtali sohasem szerette, hogy életét merő irgalmasságból menté-meg; hogy erőlködött kérője jenni más' számára; 's hogy azon komor buslakodás mellyet képe mutata, nem vala egyéb mint lelke' szabásának külső jelvonása. Minekutánna e' szókat magába bele súgta volna, valami titkos bosszút érze, mellyet gyűlölségnek veve. Örült ezen szíve, bíztatta magát, ígérte magának, hogy ezen

olly igen gőgös embert még mindég inkább fogja gyü-
lölni; de azonban még is hasznára fordítá az ifjú'
helyheztetését, és szüntelen reá nézett; bajosan for-
dítá-el róla szemeit, és szemrehányásokat teve ma-
gának valamikor ismét azokat reá vissza fordította.

Abdiás régolta ösmérvén a' Silóba vezető legrö-
videbb útakat, más úton indul mint a' mellyen az
előtte való nap Lúzara jött Nephtali. Egy hosszú,
csak néhány pálmafákkal fedett térségen haladnak
keresztül, Éphraim hegyeihez közelítnek, 's a' har-
madik órában a' Remmoni sziklák' tövéhez érkeznek.
Nephtali, ki Abdiást követé a' nélkül hogy a' helye-
ket merre járnak vizsgálná egy keskeny, csavargó
's tüskékkel eltövisedett ösvényen utánna kapaszkö-
dik. Az út' rossz-volta, a' szünetlen vígyázat, Rák-
helt a' veszedelmes helyekről kitértetni, egy két
szempillantatig eltávoztatja szomorú gondolatjait. Egy
hosszú 's bajos hágcsó' meghaladása után — izzad-
va elérkeznek végre e' pusztá sziklák ormára. —
Ottan maga elibe vetvén szemeit reá ösmér Nephta-
li azon helyre, hol Rákhel az ő segítségéért esede-
zék. — Megáll — egész teste reszket, 's akarátja
ellen Rákhelre fordúlnak szemei. Rákhel várta e'
tekintést, de ki nem állhatta. Feje keblére esett,
két kezei könnyeit rejték-el. Nephtali érzi hogy lá-
bai nem bírják — egy nagy szikladarabhoz támasz-

kodik; az öreg Abdiás hozzá szalad: nyugodjunk - ki magunkat fiam, úgymond, felényi úton vagyunk, ülünk-le egy kevéssé. Ezt mondván kiterjeszti két kezeit leánya felé, leemeli, Nephtalihoz vezeti, egymás mellé ülteti őket, 's maga is melléjük ül. Hosszú és szomorú némúlat után Abdiás ki azt megszegni igyekszik, kérdezi Sádok' fiát, melly időben 's milly alkalommal látta Eliézer Rákhelt? — Ekkor előbeszéli neki Nephtali miképp jött Rákhel a' tábernákulumhoz, miképp áldozott Eliézer egy bárányt 's két galambot, mellyeket Rákhel atyja' gyógyulásáért mutata-bé az Úrnak. Az én gyógyulásomért?! felkiált Abdiás, milly hiú félelem miatt reszkettél életedért? hiszen semmi sem fenyegeté azt. Miért titkoltad-el utadat előttem? — Magzati szereteted miért nem tudósítá atyádat azon áldozatok felől, mellyeknek ő volt tárgya? — Csalattatol, felele Rákhel; ez áldozatot nem éretted mutatám - bé. Ugyan az nap előtt való estvén, a' Moabitáktól kergettetve ezen szörnyű sziklák között tévelyegve, elkerülém a' halált egy ifjú vadász' segítsége által, kit haldoklásban hagyék-el minekutánna' engem' megmentett volna. Nem sokára érette jövék; de nem találám többé. Nyughatatlan lévén ne hogy talántán ellenségeink' kezébe esett, más nap, éj kezdetekor elindulék; 's csekély áldozatomat az Úr' házába vi-

vém, 's könyörgém előtte szabadítaná-meg azon nemes szívű embert kinek életemmel tartoztam. Eliézer atyámért imádkozék . . . én — jóltévőmért.

E' szókat ejtvén, elpirúl Rákhel — és Nephtali magán kívül felkiált: Oh egek! mit mondasz? — micsoda! azon boldog halandóért? — igen is, válaszol Rákhel, az ifjúra nézvén, szabadítómért; napjait veszedelemben lenni gondolám . . . azt hívém hogy . . . csalatkoztam: megtudtam azolta hogy ő él 's boldog; megtudtam hogy mind veszedelmeit mind jótéteményeit is, már elfelejtette. Nephtali ez utolsó szókra hirtelen felkél: Atyám, ugymond az öregnek, induljunk; bátyám vár minket.

H A R M A D I K É N E K.

A' nagy tengerbe merültt immár a' nap; az együvéhajtott nyájak lassú léptekkel lejöttek már a' hegyekről midőn Abdiás, ennek leánya 's Nephtali, Silóhoz közelítvén a' tábernákulumot fedő violaszínű sátort, megsejditék. E' látásra megállnak, leborúlnak a' szent hely előtt, 's rövid imádság után folytatván utjokat, kevés vártatva a' kapuhoz érkeznek.

Ottan Sádok 's Eliézer, barátjaiktól kísérvé már néhány órák olta várták őket. Ott egy válogatott ifjú leánysereg, hosszú ruhákba öltözve kezeikben

liliom bokrétákat tartván, Rákhel elébe jön, őt körülveszi, virágokkal megkoszorúzza 's mintegy győzelem pompában a' közelítő főpaphoz vezeti. Rákhel térdre esik; Sádok felemeli, megöleli, 's a' szerelem 's örömtől reszkető Eliézert neki bémutatja.

A' szemérmes Rákhel hallgat. Férje, teli boldogságával, noha azon örömtől hogy őt láthatja mintegy el van bódítva még is öccsét keresi, magához hívja, karjait feléje kinyújtja, oda hagyá Rákhelt hogy Nephtalihoz repülhessen; 's őt hitveséhez vezetvén együvé teszi és szorítja kezeiket, 's azokat szívéen egyesíti. Így halad Eliézer mind azoknak kiket szeret közepette. A' főpap Abdiással követi. A' fiatal leányok előttök mennek; az ő útjokon egybegyűltt Silói nép pedig, ezer ég felé emelkedő örömkialtásokkal ünnepli ez édes szövetséget.

A' főpap' házához, érkezvén jelenti Sádok hogy másnap egy háladó áldozat megfogja fia' házasságát szentelni. — Ekkor a' nép eloszlik, 's az új házasokat szabadon hagyja. — Sádok barátságosan kínálja vendégeit azon frissítő szerekkel mellyeket eleve számokra elkészített. Kivált Abdiással foglalatoskodik; mondja neki végezné-el életét 'szeretett leányánál, jönné Silóba lakni: Lakjunk együtt, ugymond, a' vénségnek szüksége van barátokra, 's ezeket a' mi korunkban csak háznépe között találja az

ember. Az atyai név melly engedékenyé tesz, szint-
 úgy engedékenységre bir másokat. Ezen névvel, mel-
 lyet olly édes viselni, büntetlenül vénülhetünk. Azon
 nyájas gondoskodások mellyeket Rakheled elmulaszt-
 hatna, Eliézer által fognak neked vissza adadni, azo-
 kat ellenben mellyeket Eliézerem elfelejthetne, Rák-
 heltől veendem. Szíveink összeegyvelítik gyerme-
 keinket: mindketten megduplázzuk gazdagságainkat.
 Megigéri Abdiás hogy őket többé el nem hagyja;
 Rákhel megköszöni neki ebbéli ígérését. Hálásan fo-
 gadja a' szerelmes Eliézer' figyelemmel telyjes gon-
 doskodásait; 's Nephtali, eltitkolván szenvedéseit,
 gondosan rendbe szedi ábrázatját, mosolyog bátyjá-
 ra 's Rákhelre, 's mindkettejeknek szerencsét kíván.
 — Így múlik - el az estvének hátralévő része. —
 Midőn a' mécsek már elaludni készülnek Sádok pa-
 rancsolja fiainak hogy a' nappalt egyik atyafiok'
 házában várnák-bé mind a' ketten Phanuelhez men-
 nek aludni. Azonban nem közelít ez éjjel álom szem-
 héjjaikhoz. Eliézer ki Nephtali' szomorúságát kivizs-
 gálá, azt csak szeretetének tulajdonítá az Izraeli-
 tánéhoz. Gondjait könnyebbíteni véli az ösméretlen-
 ről beszéllvén, 's ismételvén hogy őt' vele együtt
 nem sokára keresni fogja. Hiába próbálja Nephtali
 e' szomorú gondolatokat eltávoztatni, 's Rákhel' fér-
 jével csupán azon boldogságról beszélleni mellyet ez

ízlelni fog ; — Eliézer mindég csak azon érzeményhez tér vissza melly öccse' szívét foglalja-el, Eliézer nem lehet boldog míglen öccse nem az : — igyekszik Nephtalinak sebén enyhíteni, 's csak még jobban szaggatja.

Végre a' fényes hajnal lángba borítja a' napkeletet. A' vőlegény készül 's a' maga legszebb ruháit választja. Nephtali örömet talál őt' öltöztetni. Nephtali az, ki hosszú hajfürtjeit elrendeli, azokat csillogó süvege alá tetszősen csomózza, 's vállait hosszú violaszínű köpönyeggel fedezi, melly hajdan Izraelnek hadi játékaiban Nephtali ügyessége' 's bátorsága' díjja leve. — Deli szép ifjúságában 's boldogságában, öccse' gondoskodásai 's ajándékai által még inkább ékesül Eliézer. Mindketten megtérnek Sádokhoz. A' Lévitákat ünnepi köntösben találják, a' fiatal leányokat 's a' népet pedig egybegyűlve, 's a' kapunál a' menyasszony után várakozva. Megjelenvén — feltűnik ez szemeik előtt feje' tunikába öltözve, homloka hímzett fátyollal takarva. Félékenyen, megzavarva, csak nem tántorgón jár atyja mellett, 's nem akar Nephtali' karjára támaszkodni. Az örömtől elragadtatott Eliézer a' Leviták' elibe repül, ő érkezik legelőbb a' tábernákulumhoz — előhossa az áldozatra szántt barmokat, 's maga adja által azokat Sádoknak. Tizenkét kosok vágattatnak-

le. A' nép a' főpap' könyörgésével egyesül; vele együtt könyörög hogy az új Rákhel, ki szint' olly szép mint az első, olly termékeny legyen mint Lia, hogy a' két házastárs úgy vénüljön-meg együtt mint Ábrahám és Sára. Ugyan azon népsereg vissza vezeti őket, az egész városban meghordozza, régi himnuszokat énekelvén 's az utakra virágokat szórván.— Ezen czerimóniák után aláíratja Sádok a' házastársakkal az eggyezést mellyre kötelezték magokat. Eliézer' keze reszket örömében, Rákhelé még inkább. Nephtali eltávozott, de bátyja már keresé; vissza hozza a' menyegzői vendégséghez, hitvese mellé ülteti, 's míg az öreg Sádok ezen háznépi vendégség' előülését viseli, a' boldog és szeretetre méltó Eliézer csupán azon óhajtásáról 's reményéről beszéll Rákhellel 's Nephtalival, melly szerént mindég ezen szívének eggyenlően kedves két tárgynak közepette fog élhetni, 's látni hogy hitvese és öccse úgy szeretik egymást valamint ő tudja őket szeretni.

Jaj, Rákhel 's Nephtali elpirúltak ezt igérvén. Minndketten féltek vétkesek lenni, érezvén azt a' mit mondtak. Azonban Nephtali bízik erényében mellyet a' barátság erősít; Rákhel ki e' kettős támasz nélkül szűkölködik megretten, 's a' veszedelmet kerülni akarja. Egy mérész gondolatot forgat elméjében, mellyet tüstént végre akar hajtani; 's

egy lármás szempillantatot használván, a' vendégség szétoztlásakor, titkos beszélgetésbe kívánczozik ereszkedni a' boldogtalan Nephtalival.

Nem nézvén egymásra, a' zuhanó patak' partjára plántáltt magányos füge fához mennek. Rákhel leül, a' vén faderekához támaszkodva, Nephtalit maga mellé ülteti, 's feszesebb hangon, így szól:

Becsések a' szempillantatok, ne vesztegessük azokat tettetéssel. Ne rejtsük-el egymásnak, lelki harcunkat, de tegyük bizonyossá a' győzedelmet. Én szeretlek, te pedig imádsz engem'. Sietek ezt megvallani: virtusod csupán e' módot hagyta nekem színt' olly virtusosnak lenni, valamint te vagy.

Nem tudom mi történt azon boldogtalan szempillantat olta mellyben Eliézer' szemei előtt legelőszér megjelenék — soha sem is akarom azt tudni. De azt tudom, arról bizonyos vagyok hogy te bátyjádhoz viseltetett szeretetednek feláldozod azon szerelmet mellyet irántam érzesz, nagy és nemes ezen áldozat; de fájdalmaid' oka egyszer'smind azok' jutalmává leend. Te a' szerelmet a' barátságna' áldozod-fel — ez utolsó legalább megmarad neked. Ah! érzem én hogy nem vagyunk szánakodásra méltók, ha azon dicsőséghez mellyel kötelességünket telyjesítjük, még egy édes érzemény' vigasztalásait is köthetjük! Nephtali — nekem nincs testvérem.

Én Eliézer' hitvese vagyok, pedig téged' választottalak volna, te vagy az, kinek életem' köszönhetem. Azt véled é, hogy jótéteményed', fájdalmas áldozatod' csudállása, tusakodásaid', 's az ezeken vett győzedelmeidnek szünetlen látása, nem fogják naponként nevelni bennem azon érzeményt mellyet elkell oltanom? — Hiába leszel győztes, engem' gyarlítani fognak győzedelmeid. Minnél boldogtalanabbnak foglak látni annál szeretetre méltóbbnak látszandasz szemeim előtt. Tulajdon kínjaim ellen védelmezni fogom magam' — a' tiédet ki nem állom, — neked kell rajtam segíteni. Fuss — fuss-el innen! — Ha a' te virtusodnak nincs erre szüksége, fuss legalább a' magamé' kedvéért, 's bátyád' boldogságáért, mellyről megvallom nem gondoskodhatom közel létedben. Keress — gondolj-ki valami ürügyet — de csak távozz Rákheltől! — Ha lehetséges meggyógyúlva térj meg — vagy inkább — ne jöjj soha többé vissza! —

Ezt mondván a' főpap' házához akar vissza menni. Nephtali hogy tartóztassa egyyet mozdúl, és kezét megradja. De alig ért hozzá, már is ijedten vissza húzza a' magáét, egybeszedi magát, fogyó erejét vissza nyerni igyekszik, 's a' nélkül hogy Rákhelre emelje szemeit — e' szomorú szókat ejti: Hugom, hugom, ne félj — utolsó szavaidra akarok felelni. Szentül ígérem hogy még ez éjjel elutazom.

Sohasem foglak ismét látni! soha sem bátyámat!
 Ah bocsáss-meg könnyeimnek! van jussom azokat
 érette hullatni.

Érzem, felelet nélkül kelle vala távoznom; azonban bátyám' nyugalma 's a' tiéd parancsolják, téged arról tudósítani miként Eliézer eddigelé még csak nem is gyanította hogy én téged' nálnál elébb láhattalak volna. Ő nem tudja, 's én sem tudtam hogy Rákhel azon leányzó — kit... — de elég huggom, hadd legyen ezen öszvejövetel örökös titok szívem 's virtusod közt; ne tudhassa-meg soha Eliézer mit tett érette a' barátság — nem lehetne többé boldog — 's én így áldozatom' gyümölcsét elveszteném. —

Még egy kötelesség' telyjesítése marad nekem hátra, mellyet becsületed kíván. Ime át akarom adni — 's tüstént kezeidbe adom azon egygyetlen kincset mellyet birtam azon egygyetlenegy zalogot, melly még megmaradt nekem egy jövendőben már vétkes szerelemtől. Vedd vissza e' kedves fátyolt mellyet lábaimhoz hagytál esni — e' fátyolt melly azon naptól fogva mindég szomorú szívemen nyugodott. Ime itt vagyon... Rákhel, ... térjünk vissza, reszketek ne hogy ezen beszélgetés megszűnjék ártatlan lenni. Legyen hát legalább hasznos bátyámnak: holnap majd ha e' boldogtalannak, elmeneteletem siratván, csu-

pán te lésszesz vígasztalója — mond-meg neki hugom, mond-meg: Nephtali kinyilatkoztatta előttem aggodalmait, nem élhet ő azon ösméretlen nélkül, ki veled együtt lelkén uralkodik; halni ment, érte te bánkodván. Hugom — erre meg is esküdhetsz... —

E' szók után reszkető kézzel oda nyújtja a' fátyolt Nephtali. Rákhel szótalanul vissza -veszi, 's arczájára borítja.

Eggyütt térnek vissza a' ház felé. Sádok elikbe jön. Megöleli leányát Rákhelt, hosszú távollétén panaszolkodik, 's vissza vezeti háznépéhez melly őt' nagy kiáltásokkal vissza kívánja. Nephtali elhagyja őt', eltávozik, készakarva kerüli, és Eliézert keresi szemeivel.

Azonban Eliézer észrevette volt hogy öccse 's hitvесе elhagyták a' vendégség' szobáját. Engedvén azon szívbeli szükségnek melly szerént szüntelen velek akart lenni, messzünnen követte volt; 's látván űlni egymás mellett hosszasan megkerülé őket hogy észrevehetetlenül hozzájok juthasson. Ezt nem cselekvé akár bizodalmatlanságból, akár vizsgaságból. Eliézernek nem is jutott eszébe öccse' titkait kifürkészni, tudta ő hogy ezen olly annyira szeretett testvérnek nincsenek titkai előtte. A' boldog, a gyengéd érzésű Eliézer, minden szándék, minden megfontolás nélkül, a' barátság társának azon édes

érzésnek és bizodalmas őszinteségnek ereszté magát, melly soha sem fél megsérteni, mert ő is megbánt-hatatlan, 's könnyen megengedi magának mind azt, a' mit másnak megbocsátana.

A' mint a' galyak megett közelíte látja miképp adja Nephtali Rákhelnek azon fátyolt mellyet keblében hordozott, 's mellyről tudta Eliézer hogy az Izraelitánéjé; hallja, a' Nephtalitól ejtett utolsó szavakat. E' szók, e' fátyol, mindent felfedeznek előtte. Egyszer'smind tudja-meg Eliézer, öccse' kinjait, virtussát, 's Rákhel' szerencsétlenségét. Komoran áll, mozdulatlanúl a' füge fához támaszkodva, feje mellyére hajlik, karjait a' föld felé nyújtja. Nem lát, 's nem hall semmit is többé; szemei elsetétülnek. Lelke elveszté lételét a' fájdalom súlya alatt. Hasonló a' menykő-ütött emberhez, látta a' villámot, 's érzette a' halált. —

Ez idő alatt Rákhel 's Nephtali Sádok' házához értek. Magához térvén Eliézer hasztalan keresi őket szemeivel. Szörnyű örömet érez magát egyedül és szabadon látni. A' patak' partjához húzálkodik, tajtékzó habjait tekingeti, mélységét méri, 's nyomban iszonyú kétségbeesésbe süllyedvén: Kegyelmes Isten! felkiált, csupán igazságodért könyörgöm. Ha csak magam lennék a' szenvedő, a' te szent végzé-seid iránti tisztelet eltüretné velem keserűségeimet.

De öcsém de hitvesem, csupán általam lettek boldogtalanoká. Napról napra nevedetni fog boldogtalanóságok; 's nem fog megszűnni míglen én napvilágot látok. Nincs többé hatalmamban áldozatjokat el nem fogadni; nem szabad azt elfogadnom; tiltva van a' felett, velek gyötrődnom. Mind az, a' mi az életet vígasztalja: a' szeretet, a' barátság, a' virtus — mind ez eggyesül, 's ismét külön válik, kínjaimat nevelni! — Oh Mindenható Isten! légy birám: öcsém érettem akar meghalni, halála engem' még szánakodásra méltóbbá fog tenni; a' magamé ellenben békét adand neki! —

E' szók után az örvénynek rugaszkodik Eliézer. De ezen szempillantatban elvadultt tekintete házára esik; azon házra mellyben apja lakik, hol e' jó öreg őt' felnevelé, 's hol öröm énekeket hall, 's könnyörgéseket mellyeket érette indítanak ég felé. E' látványra megáll, a' vad fügefát egyik kezével megragadván, kétségbeesése ellen támaszt szerez magának; 's e' pázsitos ülőhelyre tekintvén, hol gyermekéje olta olly gyakran ült Nephtalival hol annyiszor esküvék egymásnak, eggyütt élni 's halni — csendesebb szomorúságtól érzi magát meglepve Eliézer, lelkének zajos háborgásai után. Nem sírt még — most már könnyek hullanak szemeiből; 's e' könnyek minteggy leemelvén terhét szívéből, vis-

szá adják neki tehetségeit, eszét, 's természeti szelídtségét.

Nem, nem, mond zokogva, nem tudok itt meghalni. Nem fogom önkéntes halállal a' természet 's barátság' menedékét megszenségteleníteni! — Ez a' hely, hol atyám megölelt, hol öcsém olly nagyon szeretett engem' szentséges — és vétket rettentő hely. A' legigasságosabb fájdalomnak sincs jussa annak békességét megzavarni. Fuss — fuss — Eliézer, 's keress magadnak a' kétségbeesésre olly földet, melly nem a' boldogság' 's szeretet' birtoka legyen. Ekkor sebes léptekkel a' patak folyásának ellenében, felfelé megyen. Nagy szikla darabokat talál, mellyek az általmenetelt könnyítik, a' másik oldalra ér, a' hegyre felmász, 's a' pusztába merül. —

Nephtali azonban csudálkozva keresi bátyját, 's tudakozódid ntánna. Rakhel, Sádok, Abdiás látván az órákat múlni, Eliézert a' tábernákulumban, Istent imádni gondolák. A' nappal az éjnek helyt adott már; 's Nephtali komoran nyughatatlanúl vissza-tért a' tábernákulumtól. Ismét a' mezőknek ered, a' vad füge fánál megállapodik, fenn szóval hívja Eliézert: de a' rohanva görgő vizek' zuhanásánál egyebet nem hall

Több nyughatatlanságot érezvén ő mintsem mutatni akar, atyját, barátjait, atyafiait kikérdezi, tü-

redelmetlenül sietteti kérdéseit, 's a' feleleteket meg nem várja. Zajoskodik, ide 's tova futkos, ismét vissza tér, 's kitanúlja végtére hogy bátyja a' partak' partján haladni láttatott. A' heves Nephtali ki mind Rákhelelről, mind szerelméről mind feltételeiről egyszersmind megfelejtkezik, azzonnal hosszú fenyőfa ágot veszen kezébe azt a' tűzhely' közepén meggyújtja 's lángjával világítván magának, elszalad repülve a' két part felé. A' fiatal Leviták, a' boldogtalan Eliézer' baráti 's társai, tüstént követik öccse' példáját. Mindnyájan égő fenyőfa ágakat tartván kezeikben messziről követik Nephtalit, szeretését az ösvényekre repítik magokat a' pusztá sziklákra felkapaszkodnak, 's nagyokat kiáltván, a' bércek között elszéllyednek. Sádok, Abdiás, Rákhelel a' tulsó parton hallgatják e' fájdalmas kiáltásokat: 's a' visszhang melly ezeket ismételi, a' mély sebétség' borzasztósága, ezen a' homályban, ide 's tova bolygó tüzek' látványa, mind ez még neveli az iszonyú irtóztatóságot, melly lelkeiket mintegy fagyban eldermeszti.

Az éj e' bús gondok közt múlik-el; nem akadnak Eliézerre. Soká napfelkölte után, Nephtali szétbomlott hajakkal, halálos halaványság képén, össze karczolt 's véres lábakkal megtér Sádokhoz. A' nélkül hogy egy szót szólna megszorítja kezét: Rák-

helre nem is néz. Fennállva, mozdulatlan, némán társainak nyújtja a' neki adott eledelt, — csupán megkóstolja ajkaival — farkas bőrbé burkozik — elveszi tegzét, ijját, rettentő nyilait, 's azonnal ismét útnak akar indulni. —

Azonban egy öreg pásztor közelít, néhány homokkal iszappal bémocskolt ruhákat tartván kezében. Egyet kiált Nephtali ijedtében; de a' vén pásztor Sádokhoz fordulván: reá ösmersz é, ugymond, a' fiadtól viselt ruhára? — e' szók után Eliézernek süvegét, 's azon violaszínű köpönyeget mellybe őt' öccse öltözteté Sádok lábaihoz teszi; ki ezeket megpillantván Abdiás' karjai közé rogyik. Nephtali a' köpönyegre veti magát, halavány ajkait reá nyomja: oh bátyám! bátyám! felkiált, 's érző tehetségét elveszti. Egybe magához térvén, eltöri ijját, tegzét, darabokra szaggatja ruháját 's a' vén pásztorhoz közelítvén: felelj — így szól hozzá vad hangon, hol 's mikor találád e' maradványokat? — Ma reggel, napfelköltekör, felele az elrémültt pásztor, azon meztelen szikla mellett, mellyről a' zuhanónak vizei rohannak-le; a' süveg a' víz szélén, a' köpönyeg pedig messzebb a' habok' közepette volt.

Nephtali a' pásztorra tekint; 's int neki hogy távozzon-el. Az ifjú Leviták a' komor Nephtali körül forgolódnak, de ez eltaszítván őket, magában kíván

lenni. A' bús Leviták eltávoznak, és elterjesztik Sílóban Eliézer halálának szomorú, borzasztó hírét. Az egész nép, melly őt' szereté, fájdalmas kiáltásokat bocsát ég felé, fejét hamuval behinti, 's tíz napi gyászra itéli magát. Egész Izrael siratja Izraelnek jóltévőjét. Haj! a' szenrencsétlen Sádok, kinek Rákhel vissza adá életét, hallja ezen jajgatásokat. Térdre esik, felemeli karjait, 's gyenge hangon felkiált: Eliézer, Eliézer! oh kedves Eliézerem! — e' névre oda fut Nephtali, az öreg' keblébe hull, szállani akar, de zokogásai szavát elfojtják; hosszú erőlködések után is csak ezt ismételheti atyjával: Oh Eliézer! Eliézer! kedves Eliézerem! —

N E G Y E D I K É N E K.

Hetven napok folyának-el. Sádok a' sír' szélén sokáig reméllé a' halált, azonban Nephtali' szeretete, Rákhel' figyelmetes ápolgatásai, ismét összehívják lankadó élete' fonalát. Abdiás nem hagyá-el, 's mindég Eliézerről szólla vele, kit mindketten fioknak nevezének. E' közös név bájjá változtatá együtt sírásokat. A' szilajjá lett Nephtali, ki a' nélkül hogy merte volna ön magának megvallani, félt Rákhellel találkozni, Nephtali a' hosszú napokat magányosan a' fügefa alatt ülve tölté. Ott egy egyszerű

gyepsírt emelének kezei, hol egy síma kő alá zárá a' bátyjától hagyott maradványokat. E' mulékony sír, csalja fájdalmát. Oda járúl már hajnalkor Nephtali — úgy látszik neki mintha ott kevésbé szenvedne, 's' közelébb találná magát ahoz kit sirat.

Az öreg Sádok azonban, mint pontos telyjesítője Móses' törvényeinek, látván Rákhel gyászidejének végét, előhivatja Nephtalit. Fiam, így szól hozzá, Abdiás és leánya jelenlétében; az Izraeliták' törvényét ösmered. Bátyád' özvegyét feleségül venni parancsolja. Eliézer kedves nevének nem szabad Izraelben kihalni; gyermekeidben kell felelevenülnie.

E' szókon való örömét szemére hánnya magának Nephtali. Elpirúl orczája, lesüti szemeit; dobog és egyszersmind fáj szíve. A' reá váró boldogság' gyengéded érzését sérteni láttatik. Oh atyám! felele, régolta imádom én Rákhelt. A' törvénynek engedelmeskedvén, legkedvesebb kívánságomat fogom bételyjesíteni. De Eliézer nincs többé mint merjek boldogulni? — bocsássd-meg e' beszédet Rákhel; bocsássatok-meg nekem ti is mindnyájan ha azt kérem hogy azonnal e' házassági összekelés után a' legmélyebb elvonulás táplálja, 's' ha lehetséges gyarápíttsa is, örökös fájdalmamat.

Kívánságaidat megelőztem édes fiam, ugymond Sádok. Éppen most jelentém a' népvéneinek hogy

kezeikbe akarom a' törvénykönyvet és a' füstölőt letenni. Reszkető karjaim már le nem vágthatják a' szent áldozatokat, az öregségtől elgyengített elmém sem képes többé az Örökkévaló magasztalásainak hirdetésére. Ha Eliézerem élne, még egész erőm megvolna. A' vének téged' akartak választani; de eltoltam tőled nevedben e' megtiszteltetést. Láttam már Ielkedben a' magányosság' szükségét. Igen is, Nephtali vonúljunk-el, rejtezzünk-el az egész világ elől. A' szerencsétlenek csak együve illenek. Abdiás hitvesed 's én fogunk téged' szeretni és sirni tudni.

Ekkor megfogá Rákhel' kezét, azt fiáéval egyesíté, a' törvény szerint jelentvén hogy az ő házasságoknak gyümölcsei Eliézer gyermekeinek jussaival 's nevével fognak bírni. Kéri Jákob' Istenét áldaná-meg ezen új kötést, melly őt' kétszer teszi Rákhel' atyjává. Az új házastársok, őt' hallgatván, alig mernek egymásra, egy fájdalommal, kegyességgel 's félénk szeretettel telyjes tekintetet vetni.

E' szempillantattól fogva, Nephtali, Rákhel, Sádok 's az öreg Abdiás, idegenekké válva a' világon, magokat e' földön egyedül lenni képzelvén, és csupán emlékezetekre szorúlván, csak a' barátságoknak, kölcsönös szeretetnek, 's munkának élnek. Abdiás azon ház' és nyáj' árából, mellyet Lúzában bírt, nagyobbította Sádok mezejét, 's beléje szől-

lőt 's olajfákat ültete. E' mező táplálá a' háznépet, 's még hagyott kezeikben miből segíteni egynehány szűkölködőkön. Csupán a' szegényekről nem felejtkezének-el. A' hajnal hasadtával felkelő Nephtali minden reggel kimene a' földet megnyitni, belé árpát 's búzát vetni, metszeni a' szőlőtökét, karókkal támogatni a' gyenge vesszőket vagy olajfáit mivelní. Midőn a' nap futása' tetején mindenfelé lángba borítá a' látkört, Nephtali veríték - csepegve megtért csendes hajlékába. Rákhel elibe jöve és csupán Rákhel' látása, enyhített már boldog férje fáradságán. Mellette járdalt Nephtali, kezét tartván, míg azon asztalhoz értek hol a' két öregek ülének, 's felköltek hogy őt' megölelhessék. A' szorgos feleség az eggyetleneg általa férjének készített ételt felhordá. Eggyütt végzék mértékletes ebédjüket, mellyet sokszor csupán az eggyüttlét' gyönyörúsége terjesztett hosszabbra. Azután mindnyájan kimentek a' mezőre a' munkában részesülni, és midőn a' nyugotti felhők megé rejtezek a' nap — Rákhel, férjével Eliézer' sirjához indúla. Mindketten letérdepelének, 's arczulatjokat a' kőre támasztván hallgatva elmélkedtek; vagy ha szóllottak is olykor, csupán csak Eliézer vala tárgya beszéllgetésöknek, az ő tetteit és szavait emlegették: soha semmi másféle világi beszéd nem szentségteleníté - meg e' fájdalmas he-

lyet; soha sem merték ott, Nephtali és Rákhel férj és feleség névvel illetni egymást.

Így teltek-el a' napok, így a' holnapok. Tizenkétszer újult meg a' hold, Rákhel egy fiú' anyjává leve. Eliézernek nevezék szülei. Sohasem volt szebb gyermek, sohasem mutatta magát a' kellem 's értelem olly korán mint a' kis Eliézerben. Alig ért négy évet már is értett 's megtartott mindent fejében a' mit neki Sádok mondott. E' jó öreg nem válhatott-meg tőle, Rákhel' karjaiból kikapá, hogy gyenge karjain hordozhassa, a' mezőre vivé, ősz fején túl emelé hogy azon gyümölcsöket mellyeknek eleven színe őt' kecsegteté, kis kezeivel leszakaszthassa; játékokat gondolt-ki számára 's unalom nélkül részt vevé azokban. E' tisztelendő főpap, kinek mellyét hosszú ősz szakáll fedé, sokszor játszott a' pázsiton Nephtali gyermekével: az öreg Abdiás is a' játékokba elegyedett; 's Rákhel, ki reájok nézett atyja' ruháját fonván — sokszor elereszté orsóját hogy öröm könnyeit, mellyek édes mosollyait kísérek — letörölhessé. Idő folyva erősödvén a' gyermek, fontosabb gondokat kíván-meg Sádoktól, ki csupán maga akar nevelője 's tanítója lenni. A' szent irások' olvasására tanítja, az Öröklétű' parancsait vési fiatal szívébe. Tudja immár Eliézer a' Mósesnek adott parancsolatokat. Dadogja a' nagy csudákat mellye-

ket az Úr kinyilatkoztatott népének kiszabadítása végett Egyiptomból. Elbájolja anyját és Sádokot emlékező tehetsége és elméssége által; 's megtérvén Nephtali a' munkától, kis Eliézer, nagy atyja', mes-
tere', 's barátja' térdein ülve, elbeszéli bámuló apjának, miként adták-el Józsefet testvérei, kiket ő táplált 's a' kiknek megbocsáta. Az öreg figyelmesen hallgatja a' gyermeket, ismételvén lassú hangon minden szavait; mintha tőle hallaná legelsőben e' szép és érzékeny történetet. Megindul az öreg Jákobon midőn attól Benjamins elragadják; ekkor erősebben szórítja Eliézert kebléhez; 's Nephtali, Rákhelre nézvén, nem tartóztathatja könnyeit valahányszor a' gyermek a' testvéri nevet ismétli.

Kilencz esztendőök elmúltak immár. Eliézer néha egyedül jár - ki. — Ijjal 's nyilakkal bír már. Elevenen, ügyesen, mint atyja, kergeti ő a' patak' hosszában a' sasot 's kolcsagot. Nem sokára a' vizeken is keresztül halad, felmász a' bércek' tetejére, űzetskéket keresni. Rákhel és Sádok zugolódnak e' magányos bolyongásokon. Az engedékenyebb Nephtali csak mosolyog a' kis Eliézerre. Örömet látja ennek erejét a' bátorságtól jóformán megelőztetve; 's az ezt észrevező gyermek neki esik vadászati hajlandóságának.

Ez a' hajlandóság rövid idő alatt felette neve-

kedik. Mindennap a' közös ebéd után felfegyverkezik Eliézer ijával, 's hirtelen elillanván estvéig eltűnik. Szürkületkor vissza jön, mindég vad galambokat, vagy frissiben leszakasztott pálma szilvákat hozván haza. A' gyümölcsöt Rákhelnek, a' madarakat pedig Sádoknak adja. A' csudálkozó anya 's nagy atya, bajosan foghaták-meg, miképp juthat a' még gyenge fiok a' palmafak tetejére? — szemrehányásokat tettek neki, hogy felettébb veszedelmezteti magát, főképp hogy nagyon messzire távozik tőlök. Azonban Eliézer nem vala járatlan, a' szeretetök' megnyugtatósa, 's nyughatatlanságok' eltávoztatása' mesterségében, 's tudta, őket czirogatván ön szabadságát megtartani.

Egykor a' gyermek, szokása' ellenére, hajnalkor kiindúlt, 's az estvéli áldozat' ideje immár eltele, 's még sem tért-meg. Rákhel már is könnycsordúlva elküldé Nephtalit őt' a' zuhanó körül keresni. Maga Rákhel megfutván annak partjait a' fűgefa mellé üle, midőn egyszerre megpillantja. Halványosság fedé arczáját, könnyekben förödének szemei. — Mi bajod fiam? — felkiált Rákhel, siess anyádnak megmondani. Jaj! felele a' gyermek, az én fájdalmam olly titkot árúl-el, mellyet esküvék soha fel nem fedezni. Egyedül neked nyilatkozatom-ki. Nem fogod te azt elárúlni, oh anyám! —

bizonyos vagyok benne hogy nem árulod-el, és barátomon segíteni fogsz. E' szókra, a' meglepetett Rákhel mindent megigér fiának a' mit kívánt; szelíden letörli könnyeit 's nyájasan hallgatja.

Ime megtudod mindjárt, ugymond Eliézer, miért hagylak-el olly gyakran. Mihelyt kihallgatsz engem', azonnal megbocsátsz.

A' múltt holnapban történt, hogy egyszer a' zuhanón átbocsátkozni mérészeltem. A' tulsó parton jöttem-le midőn egy, a' szikla alatt ülő rongyokkal fedezett szegény embert megpillanték. Hajai homlokára csüngtek szakalla keblét fedezé, melly félig meztelen vala. Arcza sáppadt volt, betegnek és szenvedőnek látszott. Még sem ijedtem-meg tőle sőt részvételt gerjesztett bennem. Egy kevés gyümölcs, mellyet asztalunktól vittem-el, volt nálam, ezzel megkínálám. Merően rám nézván: fiam, ugymond nincs szükségem' arra a' mivel jöltévőleg kínálsz, — de szükségem van olly jöltévőt ösmernem, mint te vagy. Kinek hívnak, édes fiam? kik azon boldog szülék kiket az Úr a' gyermekek' legirgalmasabbikával megálda? Eliézér vagyok, felelék, a' tiszteletre méltó Sádok, Izrael' egykori főpapja, az én nagy apám; anyámat Rákhelnek, atyámat pedig Nephtalinak hívják. A' szegényeket megbecsülván és szeretvén, az ő parancsolatjaiknak engedelmeskedem.

Alig ejtém e' szókat, midőn azon ember felém közelítvén felfog karjaiba — felemel, és sokáig mellyéhez szorítva tart. Semmit sem szólla, — hanem sohajtoza, 's érzém könnyeit arczomon végig csordúlni. Ne csudállkozzál, úgymond, hozzád viseltető barátságomon. Én Sádoknak köszönhetem éltemet, nem láthattam unokáját e' szíves gerjedezés nélkül, melly nem fog téged megbántani. Ekkor elmosolyodék; de jól látam hogy nem volt ehez szokva arczulatja. Megfogám kezét: kövess engem', mondám, Sádokhoz foglak vezetni; ő engem' mind inkább czi-rógat ha szegényeket vezetek hozzá. Nem, nem, felele, szemeit lesütvén, Siló' számkivetettje vagyok én, egy akaratom ellen elkövetett bűnös tettért. El volnék veszve ha ott megjelenék. Lássd fiam, mi nagy bizodalمام hozzád, életem kezében van. Ha kisíklík ajkaidon, hogy e' hegyekben rejtezkedem, hogy összetalálkoztál velem — kihurczolnak innen, 's borzasztó kinokra kárhoztatnak.

E' szókra megreszkettem. Megigérém neki titka' megtartását, 's hogy vissza fogok jönni látogatására. El is jöttem más nap, szint' azon helyen várakozott reám. Megelégedve pontosságommal 's bízván ígéreteimben, elvezete engem' hajlékáig. Ez nem távol esik innen — nem igen területes, és sziklák között elrejtett barlang az, hol egynehány pálmafa ágaknál

nem láték egyebet Pálmaszilvákka! éldegelt, galyaikkól ágyat csinált magának.

Ime ez házam, ugymond, nem hizelkedem magamnak, édes fiam hogy abban valami téged' a' viszajövetelre birhatna. Még is nagyon boldogítanál, ha néha ide fordúlnál. Ma reggel pitymalat oltá megfutám az egész hegyet; és végtére nagy bajjal két élő vadgalambra tevék szert. Minthogy szereted a' madarakat, fogdosásokra adom magam'; a' neked tetszeni vágyás ügyesség 's erő gyanánt fog nekem szolgálni.

Ekkor oda nyujtá nekem a' két vadgalambot, egy, egy kákából fontt kalitkában. Ezek voltak a' legelső! édes anyám, mellyeket neked ajánlottam. Minden neked vitt ajándékokat tőle kapám. Ez a' jó ember, csupán velem foglalatoskodván azon egész időközben míg nem látott, töröket rakott a' galamboknak, a' legszebb gyümölcsöket ment keresni, 's annakutánna reám várt: én őt' mindég ajtajánál ülve leltem, ajándékaít kezeiben tartva. Azon örömmellyet nekem ezek okoztak, azonnal általment az ő szemeibe is. Megölelt, — maga mellé ültete, néha ölibe vett, 's minekutánna sokáig megszemlégetett volna, beszélgeténk egymással. Rólad anyám, atyámról 's nagy atyámról szóllott. Nagyon érdeklente őt' boldogságtck; ismételtette velem mind azt,

a' mit mondatok. Szeretém e' nyájas beszéllgetéseket, örömet látogaték-meg, egy illy jó és szíves barátot; gondoltam magamban: minthogy én vagyok egyedül a' világon, ki vigasztalhatom, köteles vagyok út' gyakran meglátogatni.

Ma, korán reggel vissza mentem hozzá, mert tegnap beteg vala. Titkon tejet vittem magammal egy edényben reméllvén hogy ez talán jól esnék neki. Ah anyám! tegnapolta megnehezült baja! ágyban lelélem. Elvév é a' tejet mellyet hoztam neki, megszorítá kezem' megköszöné fáradságom'; azonban látám mint erőlködik szenvedéseit előttem titkolni. Nem akarám elhagyni, 's még most is mellette lennék édes anyám, ha eszembe nem jutott volna hogy te segíthetnél rajta. Ah! jere, jere-el velem, talán megtarthatod még életét! —

Így beszéllt Eliézer. Zokogva megöleli őt' Rákhel. Szeretetre méltó gyermek, ugymond, mi jó és érzékeny fiatal szíved! mi boldog anya vagyok! — igen is fiam, tüstént követlek; ne veszejtsünk - el egy szempillantatot is.

Felkél, 's befut házába; hova Nephtali éppen akkor lépett - be, minekutánna fiát kereste volna. Siet Rákhel neki mindent a' mit hallott elbeszélleni. Öröm' 's megindulásból folyó könnyeket hullattat férjével. Nephtali elakarja őket kísérni a' remete'

barlangjába. Olajat 's bort viszen magával, Rákhel pedig egyéb élelem szereket; 's így felkészülve, Eliézer' vezetése alatt a' hegyhez közelítnek. —

Sietteti lépéseiket Eliézer. Kéri, állanának-meg a' barlang ajtajánál. Csak maga megy-bé, 's így szól a' fájdalmak' ágyán fekvő remetéhez: Oh! barátom bocsáss-meg, felfedezém titkodat, neked használni reméllvén. Ne ijedj-meg, barátom, — atyámat 's anyámat vezetém hozzád. Mit mondasz, fiam?! felkiált a' haldokló félig felemelkedvén, oh Nephtali! oh Rákhel! még ölelhetlek titeket! oh jóság' Istene, adj ehhez erőt! . . . —

E' szókra, e' hangra szörnyet kiált Nephtali: reá ösmért e' szózatokra. A' barlangba rohan — repül, lehajlik . . . megöleli testvérét ő az . . . Eliézer az. Rákhel meglátja ismét első férjét. Némán, mozdulatlanúl, megzavarva, támasztja ő Nephtalit, kinek feje testvére' keblére hajolva marad; a' bámuló gyermek könnyekbe lábadt szemekkel szállong rajtok, 's a' haldokló Eliézer, Nephtalit körül karolván, egyik kezét Rákhelnek nyújtja, 's mondja a' gyermeknek: ne sírj! —

Minekutánna ezen lelket megrázó felindulás valamennyire lecsendesedett volna, mindhárman egymásra néznek, a' nélkül hogy még egymást meg-szóllíthatnák. Legelőbb is Eliézer eleveníti-fel, csak

nem eloltott szavát, 's testvéreire támaszkodván, e' szókat intézi hozzá:

Nephtali, sürget az idő, hadd használjam azon utolsó szempillantatot mellyben még testvéremnek nevezhetlek. Ne zavard a' szent örömet mellyet viszontlátásodon érzek. Gondold-meg, egyedül való barátom hogy Eliézered boldogabb kimúlásakor mintsem életében volt.

Mennyegzőm' napján, láttalak a' füge fánál, vissza adni Rakhelnek a' kebleden hordott fátyolt. Ez egyetlen szó mindent megmagyaráz — öcsém, azt tevém a' mit te cselekedtél volna. Gondom volt béiszapoltt ruháimat a' víz partján hagyni ne hogy halálom felől kételkedjete, 's hogy a' törvény szerint özvegyem' férje lehess. Így szóllék magamhoz: ő legalább felét a' boldogságnak fogja kóstolhatni! 's így erőt érzék az életet elviselni.

Elmenék — halálomra. Eltávozték Kanáántól 's Emáth' földjére vergődém. Reméllém elfelejteni Rakhelt; hiú remény! nem élheték én Rákhel 's öcsém nélkül! Magányosan — elhagyattatva látám magam e' világon — hasonló az elfelejtett gerezdhez a' megszedett tőkén! Kilenez esztendeig tartó szerencsétlenségek még pedig hasztalan szerencsétlenségek után, mellyek sem a' halált sem az olly annyira keresett elfelejtést meg nem adák nékem — akaratom

ellen Siló felé indulék vissza. E' hegyekben állapodék-meg. Itt rejtöztem egész nap, minden éjszaka pedig lakástok körül bolyongtam. Reszketék hogy észre véttetem, égtem titeket megpillantani.

Végre egy estve, a' vad fügefafa által ellenében egy szikla alatt ülve, látám megösmérém öcsémet; ki Rákhelt kezénél fogva vezette. Mintegy szükségemmé lett a' sziklát megölelnem ne hogy felétek szökjem. Egy gypsír mellé jöttetek térdre esni, azt könnyeitekkel áztatni; 's hallám zokogástok közzé vegyűltt nevét Eliézernek. Ah én öcsém! ah én hitvesem! ezen egyetlenegy szempillantat megfizeté nekem kilencz esztendei fájdalmaimat! — Még mindég szeretnek engem! felkiálték, 's nem merém többé boldogtalannak hinni magamat. E' percztől oltá elhatározám magam' állandóúl itt lakni. Keresém 's megtalálám e' barlangot. A' pálmák' gyümölcsei tápláltak, a' patak' vize oltá szomjamat. Minden estve láték titeket — miben lett volna hát fogyatkozásom? — Szememre hánytam könnyeiteket — azonban még is jól estek nekem; — kívántam volna megvigasztalva látni titeket — de ekkor én még szánakodásra méltóbb lettem volna. —

Nem sokára egy még nagyobb szerencsével ajándékozott-meg engem az ég. Előtalálám fiatokat' ajándékaim, nyájas gondoskodásaim 's barátságom által

magamhoz édesgetém őt'. Oh milly édes szempillantatokat köszönhetek neki! oh milly felhevüléseket érzett lelkem, a' midőn térdeimen tartván 's hallgatva szemlélgetvén őt', mondhatám magamnak: ime ez Rákhel' 's Nephtali' gyermeke — benne eggyesülve élnek hitvesem 's öcsém! — Keblemhez szorítám őt', 's benneteket mindkettőtöket véltem ölelni; ő vissza-adá nyájaskodásaimat; 's én karjaitok közt képzelém magam! —

E' boldogság eltűnt — mint a' reggel' óráji. Meghalok; oh öcsém áldjuk az Úr' végzését! — hiszen bizvást fizethetem halálommal látásod' örömét: e' gyönyörűség nincs drágán fizetve. Vajha szívemhez szoríthatnám jó virtuosos édes atyámat is! — Elmondjátok neki — ah! mondjátok vagy is inkább tikoljátok-el halálomat előtte. Ne szakasszátok - fel sebeit; ne sirassa újra fiát, kit már annyira sirattott. — Közelíts Nephtali, közelíts te is, Rákhel; 's te kedves Eliézerem — gyermekem, fiam — 's utolsó barátom — jere — jer . . . add-ide kezedet. Nyújtsátok ide mindketten a' tiéteket is; hadd eggyesítsem azokat szívemen. Haj! . . . nem dobog többé; azonban még mindég szeret titeket! . . . Isten veletek! kilehellem lelkemet, vigasztalódjátok legyetek boldogok — 's ne felejtsetek-el.

A L C Z I M A D Ú R A .

Theokritosz és la Fontaine után.

Deli érzéketlenek
 A' kikre ég ezer szív ,
 Ha számba se mennek azon jegetlenek ,
 Kiket felétek már a' barátság is hív ,
 'S ha nem ügyelek is némelly érzékenyekre
 Kiket szerelem hajt kő-keménységtekre.
 Puha szerény beszédemre ,
 Helikonon gyűjtött csekély tömjényemre ,
 Szemelve mellyet én (hogy édesebb legyen ,
 'S pirúlva ne nyomjon titeket nagy szégyen)
 Elöttetek hintek , de nem öntök rátok ,
 Fületek' őszintén felém fordítsátok.
 Tömött tövisekkel , a' piros rózsának
 Virágit , Angyalok , körül ne vegyétek ,
 Elég egykét tövis ; Czipria fiának
 Szabásit untalan tapodni , nagy vétek ;

'S veszedelem is jár e' szívetlenséggel,
 Mivel a' kis Isten elébb utóbb megtalál,
 Tud állani bosszút iszonyú kétséggel,
 Döfése ha élet, vágása bizony halál.
 Ezeket ő néktek folyóbban dalolná,
 Az én szavam 's lantom hebegve már el-áll
 De az igasság bár ki azt javasolná,
 Ha tanuja eset, fülhöz sebessen száll.

Egy hölgy kinek párját nem igen láthatni,
 Nem ügyele semmit Ámor' hatalmára,
 Lehetetlen vála szívére rá hatni,
 Lehetetlen a' szép Alcimadurára.
 Kevély, makacs, durczás, berkekben eljár,
 Gyepen szöke, hímzett mezőkön tánczola;
 Nem ösmere más kénynt, hanem csak folytára
 Nevetni, mikoron más' szíve gyászola.
 Egyebbiránt bájlóbb a' leg-legszebbeknél,
 Keményebb a' jégnél, 's leghidegebbeknél.
 Ha lángot érzene hó-fagy kebelében
 Eget teremthetne a' boldog' szívében.
 Az ifju szép Dafnisz, pásztoroknak fénye
 Szerette szívéből, bús szíve nagy kinjira,
 Holott reá, nem vete a' kegyetlen kénye
 Egyetlen egy kegyet, vígasztalására;

Nem ada szót, és nem felele víg mosolyban,
De mintha kőszikla lenne, vevé őt' olyban.

Leverve végtére

Gyakor keservétől

A' sebekre ítelt pásztor oda ére,
Hogy elakart válni szomorú éltétől.

Simult utóljára

Ajtaja küszöbéhez

A' kegyetlennek; de meg nem nyílt ajtaja,

Csupán kitódula bosszontó kaczaja

Belőlről, hol ülve a' falu sok szépjéhez

Bezárva szüntelen, fakadt hahotára,

Valamikor Dafnisz búvja közepette,

Keserveit a' fris szélnek eresztette.

A' háladatlan font ekkor virágokbul

Magának egy koszorút neve ünnepére,

'S a' kertek' allyáról, szagos zöld bokorbul

Szedegedett kincset, intézte fejére

Szobra előtt Pánnak; segíték a' lyányok,

De nem mene szívből becses dolgozványok;

Szívek puhább vala,

'S a' pásztor, a' vidék', 's a' nyáj' őrző dala,

Könyörülének hát kicsit rajta, hanem

A' dölyfös érzetű Alczimadúra, nem.

Elhanyaglott szívben, elcsügedt lélekkel
Sohajta most e'kép' Dafnisz a' boldogtalan:

- „Szemed előtt tehát e' hív érzelmekkel
„Engem halni látni sem akarsz hálátalan,
„Legyen: de én szegény téged nem gyűlölhetlek
„Apámhoz eredj — ő tudja mikép szeretlek.
„Neked hagyám botomat,
„Neked csöves sipomat,
„A' nyájjal együtt egy virágos rétemet,
„Neked a' leghívebb, legfejérb ebemet.
„A' mi ezen felyül, felmarad, kitelik
„Csinos sima fejr márvány kápolnára,
„Atyámiai azt ha majdan emelik,
„Faragva lesz képed kemény oltárára.
„'S tavaszkor egyszerre minden esztendőben,
„Halálom' évnapiján emlékeztetőben,
„Fejedre zöld cziprust tesznek virultában,
„Szomorúságoknak keserves voltában.
„Közel egy hanton fog ott állni emlékem,
„'S reá kivésik majd e' sír-írást nékem:
„Megállj utas és sírj, szerelem-tör szúra
„Halált a' hű Dafnisz zúzott kebelében,
„Kinek uralkodott epedő szívében,
„A' kegyetlen Alczimdúra.”

E' szókra érezé a' Párka ollóját
 El-állá hangzata, elhúnyt lelkes szeme,
 A' győztes hálátlan a' halál' adója
 Kilép piperésen, 's vele minden neme,
 Hiába kívánták léptét tartóztatni,
 Egy köny se folya-le, arczeit áztatni.
 E'kép tusált Ámorral,
 'S vezette hosszú sorral
 Szobra körül még az nap társnéit tánczolni,
 De rá szakadt ez, mert annyit merte gúnyolni.
 E' szózatot ekkor egy felhőtske hallatta
 Midőn a' visszhang azt légbe tovább adta:
 „Kiki szerethet most, már a' kegyetlen nem él.”

Hogy össze akadtak a' Stiksznak szélénél,
 Keserves árnyéka Dafnisznak borzada,
 Homályosabra vált szép ölnőjére,
 Ki feléje jövén halom méz-szót ada,
 'S a' pásztorátul most bocsánatot kére;

Erebosz is hallá, de Dafnisz nem méltatta
 Beszédre, 's elfordult, 's komordan oda hadta
 Szerelmes élete' kinzó kegyetlenét,
 Mikép Ajász Ulisszeszt, 's Dídó Hitetlenét.

A' SZERELEM 'S A' DŐRESÉG.

La Fontaine után.

Csupa titok minden a' piczi Ámorban,
 Nyila, ive, tegze, kora és fáklyája,
 Kiérteni mind ezt sorban,
 Nem egynapi ész-munkája.
 Nem akarok én hát mindent kimeríteni,
 Egyedül oda török, hogy magam módjára,
 (Világtalankámra kész gondot fordítani)
 Mikép leve vakká itt elé beszéljem,
 'S került e' jó ebből a' világ' javára
 Az Egekre bízom, 's magam meg ne ítéljem.

A' Dőreség egykor Ámorról is játsza;
 Ez ekkor még látott;
 De össze veszének, Ámornak úgy látsza
 Egiek ítélete vesse ennek gátot.
 A' Dőreség várni nem szeret, nem szenvedő,
 Ökölrel úgy érte orczában ökemét,
 Hogy Ámor az ingerkedő,
 Az Ég' derültével elveszté két szemét.

Czipria kiált bosszút,
 Anya is, asszony is, vélhet'd millyen hosszút.
 A' zajra magok az Istenek elhúlnék,
 Jupiter és Nemezisz mind egybe gyülnék,
 'S a' pokol' ősz Bíráji,
 Erebosz' Olimposz' egyesült bandáji.
 Ki tárta most Vénusz a' szörnyű esetet
 A' fia bot nélkül egy lépést sem tehetett.
 Szerinte nincs elég erős bűn-dij erre.

Szemét is Ámornak kén' valahogy pótolni,
 Ötölve kezdettek a' Bírák hatolni
 Vevén jobról balról mindent fontolóra,
 'S tova tekingetvén a' honra 's köz jóra,
 Csak ugyan azt, végre rendelék mind egyszerre;
 „Hogy mivel oly méltán rí Vulkán szép Nője,
 „A' Dóreség legyen fia vezetője.”

GRÓF DESEWFFY JÓSEF.

A Z É R Z É K E T L E N H E Z.

O te, kinek szívében
 Vad télnek áll fagya,
 Az éjjel téged' álmom
 Kegyesnek fest vala.

Hezed forró kezemben,
 Lágy arczod arczomon;
 Szendergő csalatásom
 A' mennyel lön rokon.

'S te lázadó melyemhez
 Tűzél egy rózsaszált,
 'S menél; 's ah levelenként
 Rózsád lehülldogált.

Mulassd magad': kegyelmed
 Álmomban rám hajolt;
 De nézzd-el, itt is az csak
 Hullongó rózsa volt.

M A R Y.

GRÓF RÁDAY ERZSI.

(Megholt 1830 Mártz. 18.)

Természet' gyönyörű remeke, o szép Erzsi, te nyugszol?
 Helj-fel 's halld zokogó hímedet, halljad anyád',
 'S jó ipadat, 's kebled' két kisdedit. Oh mi keservben
 Nyögnek mind szeretett Erzsijek' ágya körül! —
 »Csendesesen! hagyjátok kialunni gyötrelmimet; akkor
 Jertek könnyeimet szedni sietve felém.

S Í R K Ö V E.

Szerelme voltál szüleidnek,
 Most mérges gyötrelmek levél;
 Miolta tölök elkelél,
 Nincs nyugta sebzett szíveiknek.

Oh enyhítsd őket fájdalmokban,
 'S ha elhagyhatod egedet,
 Mondd, megjelenvén álmaikban:
 »Itt is szeretlek titeket »

HAZINCZY FERENCZ.

Á M O R L A K J A .

1825.

Höl múlat a' szerelem ,
Lyáukámnak ég szemében ,
Vagy fenu hevű szívemben ? —
Ah ! o' szemek' sugára ,
Azt mondja : itt tenyészik ,
De hű szívem' verése ,
Azt vallja bennem él ő. —
Ha megmutatni vágyod ,
O szerelem ! hatalmad'
Cseréld hamar lakásod' ,
Röpülj az én szemembe ,
'S lyáukámuak ülj szívébe .

HOVACSÓCZY.

F o g l a l a t.

	<i>Lap.</i>
M indenütt jó, de legjobb otthon. — K o- vács Pál	1
S o n e t t e k.	
Eugeniához I., II., III., IV., V. — Gyula- falvi Eugen	51
VI. Belihez. — Makári	58
Az Ikek. Novella. — Kovacsóczy	59
A' Tündérné. (Románcz). — Makáry	141
Pásztorlány' Dala a' Hajnalhoz. — Kovács Pál	143
Dal. (Tizenhatodik Századból). — Botond	144
A' Türelmetlen. — Makáry	147
A' Vándor Dalnok. — Kovacsóczy	149
A' Szép Juhászleány. — Makáry	151
Gróf Kornis Mihályhoz. — Kazinczy Fe- rencz	177

F o g l a l a t.

	<i>Lap.</i>
Máli. Régi. — Máczy Imre	180
A' Huszár' Búcsúja Lyánkájától. Kovacsóczy	181
Nellihez. — Honváry	182
Eliézer és Nephtali. Izraelita Költemény. Flo- rian után. — Parthenia	183
Alczimadúra. Theokritosz és la Fontaine után .	245
A' szerelem 's a' Dőreség. La Fontaine után. Gróf Desewffy Jó'sef	250
Az Érzéketlenhez. — Makáry	252
Gróf Ráday Erzsi. — Kazinczy Ferencz	253
Sírköve. — Kazinczy Ferencz	—
Ámor' lakja. — Kovacsóczy	254

Hibák' jobbítások.

<i>Lap</i>	<i>sor</i>	<i>helyett</i>	<i>olvasd.</i>
42	6	lallottam . . .	hallottam
56	7	pillantatott . . .	pillantatot.
—	11	lehellett . . .	lehellet
92	21	szemféy . . .	szemfény
99	16	Gyula . . .	Ödön
117	1	öt' . . .	öt
119	18	vannak . . .	valának
138	1	ismerős a' tisztek	ismerős tisztek
148	8	zzeretek . . .	szereitek,

